

PADISÁK MIHÁLY

ÉLJEN A SZÁMŰZETÉS!

REGÉNY

TARTALOM

ELSŐ FEJEZET

Száműzetésben - A szigony hátha jelent valamit - Testvér és rabtartó - A rágógumit sikerült megmenteni

MÁSODIK FEJEZET

Ito nem japán császár, hanem kutya - Az ebéd nem világvárosi, de fő, hogy van - Elmélkedés a pálmafa alatt - A piros sapkás lány megjelenik - Alakul a dolog, alakulgat

HARMADIK FEJEZET

A halász és családja - A szigornak különös ereje van - Szövetségek kötődnek, és titkok születnek

NEGYEDIK FEJEZET

Ez a nap is jól kezdődik! - Bolt a pálmafa alatt - Mirellának titka - Ketten a Sün-öbölben - A nagy elhatározás

ÖTÖDIK FEJEZET

A világ legkisebb piaca - A félkezű fügeárus - Kanóc megmutatja, hogy helyén a szíve - Kriszton számár felborzolja a kedélyeket - Nehéz a hősök sorsa!

HATODIK FEJEZET

Erik, a mentőangyal - Könnyűbúvár-gyakorlatok a Sün-öbölben - Meghitt beszélgetés - Kanóc nem ismeri ki magát saját magán

HETEDIK FEJEZET

A szigonypuska csábítása - Kanóc első hala - Életveszélyben - Ito ugat - Mirella, az életmentő - Kanóc életében először könyörög, de hiába

NYOLCADIK FEJEZET

Mirella nélkül - Csellengés - Engesztelni, de hogyan? - Egyes-egyedül - Az

embernek kell a szeretet, de jó dolgában ritkán ébred rá

KILENCEDIK FEJEZET

A gazdálkodók - Férfimunka - Mirella gondolatai - A kibékülés - Együtt

TIZEDIK FEJEZET

*A dicséret - Egyezkedés - Mato barátsága - A Kornat utasai - Halászinások -
A Névtelen-szigeten - A cinkosok összenéznek*

TIZENEGYEDIK FEJEZET

*Hol vagy, alkalom?! - Mire jó a régi népszokás? - Szivacshalászat - Ági is
bekapja a horgot - Váratlan vendég - Egy távirat mindent romba dönthet*

TIZENKETTEDIK FEJEZET

Nyugtalan éjszaka - Erik ismét jókor érkezik - Minden oké!

TIZENHARMADIK FEJEZET

*Búcsúlázban - Felszín és mély - Váratlan baleset - Kanóc bedobja magát - A csel
sikerül*

TIZENNEGYEDIK FEJEZET

A Cápa-sziget - Az első zsákmány - A tenger banditája - A nagy hal

TIZENÖTÖDIK FEJEZET

*"Gyenge voltál!" - Bánat és szeretet - Viharban - Rakétajel a Névtelen-szigetről -
A Félkezű titka*

TIZENHATODIK FEJEZET

Búcsúvacsora - Kanóc fogadalma

ELSŐ FEJEZET

*Száműzetésben - A szigony hátha jelent valamit -
Testvér és rabtartó - A rágógumit sikerült megmenteni*

A tenger kék volt, mint apu valódi amerikai töltőtolltintája. Csakhogy közletről nézve a víz átlátszott, s a móló külső oldalán a víz alá tolakodó napsugarak mintha csak a kíváncsi gyerekek kedvéért furakodtak volna a mélybe. Fénnel cirógatták a moszatokkal bevont hatalmas termésköveket, melyek között kicsiny, szürkés halak fogócskáltak.

Kanóc még nem fedezte fel őket. Állt a kis öblöt a nyílt tengertől elrekesztő minimólón, az alig négy méternyi magas kikötői lámpás tövében - melyet a lelkes idevalósiak világítótoronynak tiszteltek -, s bámulta a távolodó motorcsónakot.

Anyu hátrafordulva ült a középső ülésen, és búcsúzó anyákhoz illően kendőt lobogtatott. Igaz, hogy nem kis fehér keszkenőt, hanem a nagy, tarka selyemkendőjét, azt viszont annál lelkesebben. Nem tudni, a szemében ott csillogtak-e a búcsú százszor megénekelte könnyei, hiszen az ilyen apróság ilyen nagy távolságból jó tengerésztavcső nélkül már igazán nem látszik. Kanócnak pedig csupán egy vacak színházi távcsőve volt, az is csak a bőröndje mélyén, a többi kacat között. A bőrönd pedig e percben a parti halászház tengerre néző emeleti szobájának padlóján hevert az ablak és az éjjeliszekrény között, pontosan ott, ahová Kanóc érkezésekor lehajította.

Nővére, Ági - aki az érzékeny búcsút az ablakból integetve élvezte végig - az istenért se tette volna odébb. Inkább háromszor hasra esne benne, de nem enged elveiből: "Mindenki takarítsa a saját szemetét!" Mintha egy valódi, Hamburgból származó hajóstáska szemét lenne. Igaz, hogy a magasra nyúlt barna lányt eddig még nem sokat zavarta a padlón heverő csomagolóalkalmatlanság. Ő is a távolodó motorcsónakot nézte, integetett, majd a lámpást támasztó Kanócra tévedt tekintete. Éppen sóhajtani akart, amikor észrevette, hogy a fiú mozdulatlanul bámulja a távolodót.

- Talán integetnél anyu után! - süvöltötte oda öcsikéjének, mire ő megadóan fölemelte kezét, tett egypár integetéshez hasonló bágyadt mozdulatot, aztán amikor az egyre kisebbedő tengerjáró eszközt már elég távolinak vélte, leengedte kezét, és nagyot sóhajtott:

- Ez is megvolt...

Majd kényelmesen megfordult, egy pillantást vetett szállásuk ablakára, ahonnan már eltűnt a nővére, hogy elfoglalja ruháival és piperecikkeivel a szobában unatkozó szekrény nagyobbik felét.

Kanóc, hogy senki sem ügyelt rá, most lélegzett csak fel igazán, s körüljártatta szemét az öblön, a kicsiny halászfalu fehérre meszelt házain, "száműzetésének" jövendő színhelyén.

Még ide jövet, látatlanban elkeresztelte magában a helyet Rodostó II-nek. Csakhogy II. Rákóczi Ferencet végső soron az ellenfelei juttatták el a törökországi Rodostóba, őt viszont a saját tulajdon szülőanyja hozta el ide száműzetésbe, ebbe a még Rodostónál is kietlenebbnek látszó szigeti halászfaluba. S rábízta őt a legszigorúbb, legkérlelhetlenebb porkolábra - tulajdon nővéreire!

No de hát ilyen az élet. S ha valaki akar valamit, ami eltér az élet megszokott rendjétől, azért bizony meg kell szenvedni...

Pedig minden milyen pompásan kezdődött! Anyut megbízták a Turistahivatal dubrovniki kirendeltségének vezetésével, ő pedig jó anyához illően - no meg hogy nagyinak is legyen némi pihenése - magával hozta gyermekeit az Adriára. Úgy vélte, lányára ráfér a nehéz egyetemi év után, fiának meg hátha jót tesz a környezetváltás, hátha lehűti kissé burjánzó fantáziáját, kalandvágyát.

Tévedett. Kanóc három nap alatt tökéletesen otthon érezte magát az Adrián. S attól kezdve csupa rettegés lett a család egyébként már edzett idegzetű nőtagjainak élete.

Minden nap külön talányt jelentett: "Hová csavarog el? Hová megy be? Mit szed össze? Hová tűnik?"

Amikor a második hét végén a fiú felszökött a dubrovnik-rijekai gyorshajójáratra, s Korčula szigetéről kellett őt visszahozatni, betelt a pohár, megszületett a határozat: száműzetés! Szigetre! Olyanra, amelynek nincs rendszeres távolsági járata. Sőt a legjobb lenne, ha semmiféle járata nem lenne. Csak az a motorcsónak, amellyel anyu a száműzöttet, no meg Ágit, az ör szerepét vállaló áldozatot idehozta.

Levranka szigete, amelyet anyu kiválasztott a kétezer adriai sziget közül, alkalmas börtönnek tűnt.

Igaz ugyan, hogy Kanócnak Levrankáról folyton Aranka jutott az eszébe, erről pedig az énektanárnőjük, akit Bujdosó Arankának hívtak, s nemcsak kövér volt, hanem ráadásul vénlány is, s amikor már nagyon komiszak voltak az óráján, mindig sopánkodva emlegetett valami lakatlan szigetet, ahol szívesebben élne csörgőkígyókkal együtt, mint így, negyven égetni való kölyökkel összezárván.

"Bár ő lenne most itt a helyemben! Meglenne az öröme" - gondolta Kanóc, miközben szemét meresztgette a távozó után.

Anyu végképp eltűnt a motorcsónakkal. Már az a kicsiny pontocska sem volt kivehető, amely az imént még látszott ott a távolban, a két sziget között. Szégyen és gyalázat, ha az ember örül felmenői távozásának, de vannak helyzetek, amikor a vastagodó hangú férfiember jobb szereti, ha a biztonságot jelentő anyai kötény minél messzebb lengedezik tőle.

Persze ha anyu belelátott volna Kanóc fejébe, amikor elváltak, minden bizonnyal elfogja őt a harctéri idegesség, de az anyák általában mind ilyenek. Úgy féltik felcseperedő fiúgyermeküket, mintha az örökké pendelyes lenne, és a partedlire köpné a spenótot. Általában képtelenek felfogni, hogy egy fiatalembernek igenis lehetnek önálló elképzelései, gondolatai, tervei az életet illetően. Igaz, ezek a tervek nem mindig olyan simák és zökkenőmentesek, mint amilyennek azt az anyák elképzelik: de ha ez nem így lenne, akkor még mindig nem fedezték volna fel Amerikát, s ha nem fedezik fel Amerikát, akkor még ma sem ismernénk a rágógumit. S ha nem lenne rágógumi, akkor hogyan tudna Kanóc világrengető terveket forgatni a fejében?

Ági tartott a rágógumi serkentő hatásától is, és még mielőtt elindultak volna Dubrovnikból, átkutatta Kanóc csomagjait. Kiszórt belőle két csomag rágógumit. Azt, amit öccse - elővigyázatból - csaléteknek hagyott elől, hogy vesztük árán megmentse a további kutatástól és megsemmisítéstől a tornacipőjébe rejtett titkos készleteket.

Annyi szent, ha ezekről Ági tudott volna, dehogyis vállalja, hogy Kanóccal kettesben tölti a nyarat ezen a szigeten! A világért sem!

Pocsék kis sziget, kisebb, mint a Velencei-tó, csakhogy abban víz van meg nádas, ezen meg sziklák meg bozót meg a kilencszáz méter magas Szent Ilja-hegy, ahol még vadon tenyészik a sakál, meg pocsék, útnak csúfolt számarcsapások s vagy négy kis halászfalu. Igaz, hogy körötte talán még kékebb a tenger, mint Dubrovniknál, s akadnak körülötte még apróbb szigetek is, de itt, az irdatlan kötőmegben, ahol még a szőlő és a füge is csak a hátikosárban összehordott parcellákon terem meg, kút, forrás vagy más tisztességes ivóvíz egy liter sem. Azt isszák, ami a téli esős időszakban leesik a ciszternákba, vagy amit nagy tartályokban csónakon hoznak a messzi partokról.

Így aztán itt csak az száll meg nyaralni, akinek vagy nagyon kevés a pénze, vagy olyan hősi lélek lakozik benne, hogy a csend és a nyugalom kedvéért hajlandó elviselni kényelmetlenségeket.

Lehet, hogy egykor száműzöttek is éltek a szigeten, de azokról nem szól a krónika. Viszont a part menti halászfalvakat mintha csak száműzötteknek építették volna. Meredek sziklahegyekről gyatra kis gyalogösvények, számarcsapások kanyarognak le egy-egy hegybe nyúló öbölbe; ahol a keskeny parti lapályon tíz-tizenöt földszintes, egyemeletes dalmata halászház néz farkasszemet a tengerrel. Előttük móló, kicsiny csónakkikötő, s az emberek úgy ismerik egymást, hogy még azt is tudják, mi fő a szomszéd fazekában.

Innen csak az tud megszökni, akinek szárnya, szamara vagy csónakja van. Kanócnak pedig - egyelőre - egyik sem volt. Igaz, hogy egyelőre még nem is akart megszökni. Pillanatnyilag még ismerkedett a tereppel. Alapelve volt, hogy először egy kicsit körülnéz, ismerkedik, aztán durr bele az események közepébe. Különben is: a világon még nem született meg az a jégmező és az a sivatag, ahol Kanóc fel ne találná magát, ha akarja.

- Nézzük csak... hová is keveredtem? - morfondírozott. - Aha... ez itt az öböl. Nem túl nagy, de szabályos öböl formája van, a part irányába egyre sekélyebb a víz, az alja szép tiszta kavics, a tenger felől bezárja a móló két szarva, melyek között alig pár méter széles átjárón járhatnak be a motorcsónakok, kisebb parti vitorlások. Kicsiny vaskampókat betonoztak bele, néhány motorcsónak, ladik van hozzájuk kikötve orral a mólónak, farukat meg a vízbe vetett vasmacska rögzíti, nehogy elforduljanak, egymásba gubancolódjanak, ha jön a dagály...

Nicsak! Ott az egyik ladikban szigony... Mi a csuda! Ez annyit jelent, hogy itt a közelben nagy halak is vannak! Esetleg cápák! Talán ott, a két közeli sziget valamelyikének partjainál. No, ez már mindenesetre érdekes! Ebből még lehet valami! Négyágú szigony nagy halat ígér.

Máris megindult híres fantáziája. S a nyúlánk, szőke fiú, akit mozgékonyasága, képzelőereje, lobbanó cselekedetei miatt még óvodáskorában nevezett el édesapja Kanócnak, képzeletben fogta a szigonyt, kievezett a tengerre, megközelítette azt a bal oldali szigetet, amelyen az a kis, púpos hegy látszott, s a sziklás part menti öbölben leste a vizet... S az áttetsző vízben hirtelen megjelent egy nagy hal. Akkora, hogy olyan nagyot nem is látott a dubrovniki tengeri akváriumban.

- "Mevagy! " - szorította meg a szigonyt, ám ekkor:

- Mevagy! - markolta meg az álmodozót nővére. - Megjegyzem, szokatlan, hogy ott talállak, ahol az előbb is voltál. Talán kegyeskednél a szobánkba fáradni és kirakni a hóbelevancodat, mert én azt megmondhatom...!

- Tudom, "a más szemetjét nem takarítod!" - zökkent vissza a fiú a rideg valóságba, s megadóan sóhajtott.

Voltaképpen nem voltak ők rossz testvérek, csakhogy Ági lány volt, Kanóc meg fiú. És volt közöttük kereken nyolc év különbség. Ági nagyon örült öcsikének nyolcéves korában, mert eljátszhatta vele a kismamát. Babázhatott vele még tízéves korában is. Megtaníthatta versekre, énekekre, amikor Kanóc az óvodáskorba lépett. S határozottan büszke volt, amikor mint gimnazista lány ő járt szülői értekezletekre Kanóc iskolájába anyu és apu helyett.

Megint családi prédikáció következik. Pedig semmit sem rühellt jobban, mint a kiokítást. Otthon a nagymama intelmeit még csak el lehetett viselni, mert olyan ódivatúak voltak. Anyu szelíd, szívbe markoló szavakkal szokta ecsetelni balul végződő cselekedeteinek összes látható és elképzelhető következményét. Ági dühös könyörtelenséggel ostorozni, mintha csak valami KISZ-taggyűlésen gyakorolna kemény, elvi bírálatot. Egyedül apu volt elviselhető. Ő nem prédikált, csak kérdezett, megpróbálta megérteni a kifogásolt cselekedetek rugóit, majd tett utána néhány megjegyzést, amelyek általában meghökkentették az embert. Gondolkozni kellett rajtuk. No persze, csakhogy apu most nincs itt. Sőt otthon sincs. Most éppen Braziliában bővíti a magyar exporttermékek piacát. Jó neki! Mint külkereskedő bejárhatja az egész világot. Kanóc is szívesen vele ment volna, de a vonatkozó állami jogszabályok nem teszik lehetővé, hogy hivatalos úton levő külkereskedők magukkal vigyék kalandvágó fiaikat.

Ági közben csak mondta, csak mondta a magáét, olyan mély keserőséggel, mintha ő volna a száműzött, nem pedig Kanóc.

No de az ember lánya felcseperedik, elkezdené élni a saját életét, megjelenik egy-két udvarló is a láthatáron, s akkor az érdeklődő öcsike már egyre zavaróbbá válik. Amikor a felnőtt hölgy legszívesebben a Margitszigeten taposná a port a fiújával, vagy éppen egy presszó meghitt homályában cserélnék ki az egymást és a világot megváltó nézeteiket, akkor jön öcsike, hogy a kedves testvér segítsen neki újat csinálni a nagypapa egykori meggyfa botjából. S azt is elvárná, hogy randevú helyett álljon le vele zseblámpaelemből morzetávíró barkácsolni vagy lekvárosbödönből köcsögdudát.

Ami sok, az sok! A testvéri szeretetnek is vannak határai!

Voltaképpen ez a "rodostói különnyaralás" a testvéri áldozatok legnagyobbjai közé tartozik.

Dubrovnik nagyváros, s Ági erre készült fel. Nyári színházi fesztivál, rengeteg fiatal, strand, tánc, szórakozás, és ott a városban találkozott is egy szőke svéd fiúval, aki a második naptól kezdve folyton a nyakán lógott. A fiú apja hegedűművész, akit ide szerződtettek a fesztiválra, ő maga szintén egyetemista. Csak éppen Göteborgban. Tehát lelki rokon.

Kanóc tulajdonképpen ezért is kezdett önálló akciókat, mert nem elég, hogy Ági a svéd fiúval folyton a

múzeumokat bújta volna, de még a strandon is folyton a svédrel karattyolt a maga tört angolságával, ám úgy látszik, nagyon jól megértették egymást. S ha egy érző keblű öcsi, akinek már megvan a magához való sütnivalója, látja, hogy ő valahol fölösleges, akkor mi más tehetne: önállósítja magát, és lelép... vagy fellép...

Oda, ahová tud. Hol egy szigetre, hol egy induló hajóra.

De hát az ilyesmit a felnőttek nem értik meg. S az egészben az a legszebb, hogy éppen Ági emlegette legtöbbször a visszahozott Kanóc "burjánzó fantáziáját", "labilis személyiségét" meg más efféle tudományos marhaságokat, pedig alapjában ő volt az oka mindennek. És a legnagyobb mártír lett, amiért vállalnia kellett az öcsike különnyaraltatását.

Mintha itt nem is ugyanaz a nap sütné, és nem ugyanabban a tengerben áztathatná az ember a tyúkszemét. És ha éppen akar, ide is eljöhet az a svéd Ági után azzal a haláli elegáns motorcsónakjával, ha annyi fontos beszélgetnivalójuk van.

Ez voltaképpen nem is lenne rossz. Hiszen akkor Kanóc egy kissé kiszabadulhatna a felügyelet alól. Mert a cselekvés alapja a személyes szabadság - mondta egykor valami jó fej. Kanóc már nem emlékezik rá, hogy ki, de biztos, hogy jó fej volt, mert igaza van.

Most viszont nem volt itt a svéd, nem volt személyes szabadság, csak Ági volt, aki karon ragadta Kanócot, hogy felcipelje a szobába rendet csinálni. Közben, ahogy mentek, egyre csak járt a beszélőkéje:

- Figyelsz rám? Látod ezt az öblöt? Ez itt a strand. A mólóig nyugodtan úszkálhatsz. Ott is csak kétméteres a víz. Cápaveszély állítólag nincs. Az úszóövet használhatod. A gumimatracot is, amikor nekem nem kell, de evezőt nem faraghatsz hozzá. A békaember-szemüveget, az uszonyt meg a légzőpipát felszín alatt használhatod, de a merüléshez alkalmas ólomövet elzárom előled. A tört is. Csónakba nem szállhatsz, horgászás csak a móló belső oldalán, a reggelit minden második nap te szerzed be, különben alhatsz, amíg akarsz, viszont mindennap este kilenckor takarodó...

- Az korán van! - mordult fel az eddig türelmesen hallgató fiú.

- Jó, legyen tízkor. Úgyis későn sötétedik... - született meg a kompromisszum. - Barátkozni azzal fogsz, aki akad, de tenni csak azt teheted, amit én megengedek! - hangzott tovább. - Elvégre ha már feláldoztam miattad a nyaramat, a legkevesebb, amit elvárhatok tőled, hogy maximális megértéssel viseltess...

...és mondta, csak mondta tovább. Kanócnak már szinte kotyogott tőle az agya. Nővére az elrontott dubrovniki nyaralás miatt érzett minden keserűségét öccse nyakába zúdította.

Ő meg csak hallgatott, s azt gondolta: "Beszélj, csak beszélj, a többi úgyis kialakul."

Nővére azonban hirtelen fölemelte hangját:

- És ha nem fogadod meg, amiket most mondtam, akkor tudod, mi következik, kisöreg: szobafogság, érted, szobafogság... Rád zárom az ajtót, te meg nézheted az ablakból a tengert, mert én nem vagyok hajlandó minden percemet arra áldozni, hogy csak rád vigyázzak. Különben is még a szakdolgozatomat is...

...és jött az újabb szóözön, de erre Kanóc már végképp nem figyelt oda. Szemével jövőtől otthonukat, a halászházat méregette, amely ott állt, alig négy méternyire a parttól. Emeleti szobájuk földszint feletti magassága nem lehetett több, mint két és fél, három méter. Szükség esetén, ha a nővére valóban beváltja fenyegetését, egy jó ugrásnyi az egész...

No de hol vagyunk még attól?

"Először is úgy kéne kipakolni - gondolta -, hogy Ági ne legyen ott, amikor a tornacipőmre kerül sor."

Kanócnak határozottan szerencséje volt. Addig piszmogott a bőrönd tartalmával, míg nővére megunt nézni, a bikinijével a kezében tüntetően elvonult a fürdőszoba irányába.

Ekkor Kanóc villámgyorsan cselekedett. Rejtekhelyéről előszedte a rágógumikat, a hirtelen mozdulattal eldugta őket ágybetétje alá, ahol feltételezhetően senki sem fogja majd keresni. Egy darabot azonban zsebre vágott. Arra még a mai nap folyamán égetően szüksége lesz. Akkor, amikor lecihelődve a partra félrevonulhat majd valahová elmélkedni. Mert van, akinek a jó ötletekhez kávéra van szüksége; van, aki teát iszik vagy cigarettát szív; van, akinek a rágógumi serkenti fokozottabb munkára az agytekervényeit. S olykor ugyebár az sem baj, ha a serkentésre szánt rágóguminak egy kissé tornacipőszaga van. Kicsire igazán nem adunk!

MÁSODIK FEJEZET

*Ito nem japán császár, hanem kutya - Az ebéd nem világvárosi, de fő, hogy van -
Elmélkedés a pálmafa alatt - A piros sapkás lány megjelenik - Alakul
a dolog, alakulgat*

Ági úgy kicsípte magát, mintha legalábbis randira készülődne, nem pedig strandra. Fölvette virágos fürdőruháját, miniszoknyáját, boleróját, szalmakalapot nyomott a fejébe, szemhéját bekékítette, a száját kirúszosza, s magára kent valami förtelmes pacsulit.

Amikor Kanóc szaglászni kezdett körülötte, felhorkant dühösen:

- Talán nem tetszik?! Eredeti rózsaoilaj!

- Jaaaa... - hümmögött sejtelmesen Kanóc.

- Mi az a "jaa"? Ki vele!

- Hááát... Csaláteknek kented magadra ezt a rózsamiccsodát, vagy el akard vele ijeszteni a cápákat? Állítólag isteni szaglásuk van. Ettől a büdöstől biztos kimenekülnek a Földközi-tengerre!

A hátbavágás elől ügyesen elhajolt, behúzódott a szoba sarkába, s onnan folytatta:

- A műszempilládat nem teszed fel?

Hiába leste a hatást. Ági közben rájött, hogy jobb, ha nem arénázik öccsével azért, amiért nem muszáj. Különben is felsejlett benne valamiféle pedagógiai alapelv, amiből már vizsgázott is, mely szerint csak akkor kell tiltani, büntetni, amikor arra igazi ok van, különben kárba vész a jobbító szándék. Így hát lenyelte a borsosnak ígérkező választ, és figyelemelterelő hadműveletbe kezdett.

- Mondd, te még nem vagy éhes?

- De, nagyon! - felelte Kanóc, s egyszeriben érezni kezdte, hogy lassan már húzzák a levesnótát. Igaz, hogy még nem kongatták el a delet, de itt bajos is lenne, hiszen templom sincs a faluban. Csupán egy kápolna árválkodik a szomszéd hegy oldalában, de az sem láthat, legfeljebb ha kétvétenként, egy fél papot meg egy negyed harangozót.

- Hol eszünk?

- Állítólag van itt valami kifőzés vagy mi, csak előre meg kell rendelni náluk az ebédet.

- Akkor rendeljük gyorsan, különben még feldobom a tappancsaimat! - ugrott fel a fiú.

- Legalább kezet mosnál - hallatszott a nevelő szózat.

- Itt állítólag takarékoskodni kell a vízzel.

- Annyira azért nem!

- No jó - dohogott a fiú, s elkotródott a fürdőszoba irányába.

Motor nyomta fel a vizet a ház alatti tartályból, s ha megeresztették a csapot, úgy morgott, mint egy mutáló komondor.

Amikor indulni akartak, az előszoba előtti terasz lépcsőjén viszont valódi morgás fogadta őket. Egy alacsony, tarka, kajla lábú kutya kelt fel a lábtörlőről, s állt eléjük.

Ági riadtan hátrált előle, Kanóc viszont tüstént barátkozni kezdett vele.

- Ne morogj, kis csámpásom - nyugtatgatta a kis fenevadat, de az oda sem figyelt rá.

Még jó szerencse, hogy a lakásból előkerült a háziasszony. Harmincöt körüli, barna hajú, napbarnított, szikár nő volt, fülében nagy fülbevaló, előtte virágos kötény.

- Ito! - szólt rá a kutyára, mire az menten elhallgatott. De az útból nem akart elmozdulni.

"Ito... Ito... - A név valahogy olyan ismerősen csengett a fiúnak. - Persze, valami ehhez hasonlatos neve van a japán császárnak. Ennek a korcsnak viszont egyáltalán nincs felséges külleme" - állapította meg, de azért ő is beszélni kezdett hozzá.

- Ito, kicsi kutyám... - mondta, mire a császárnevű kutya barátságosan megcsóválta farkát.

"Mintha csak értene magyarul" - gondolta Kanóc, és bizonytalanul a kutya felé nyúlt, hogy megsimogassa.

- Lehet. Nem harap - szólalt meg a háziasszony, Kanóc legnagyobb meglepetésére, magyarul.

- Hát a néni tud magyarul? - kérdezte csodálkozva.

- Tudok - hangzott a szabatos válasz.

- Honnan tetszik tudni?

- A Vajdaságban születtem. Édesanyám magyar volt.

- Hisz ez remek! Akkor nem kell megkukulnom! - örvendezett a fiú. - Legalább lesz, akivel szövegelhetek néha.

- Szövegelni? Az micsoda? - kérdezte a néni, aki úgy látszik, mégsem volt eléggé járatos a modern magyar kifejezések rejtelmeiben.

- Ja persze, a néni még az ómagyart beszéli - állapította meg bizalmasan Kanóc, hiszen nem kis dolog az, ha itt, az isten háta mögött beszélgető társra lelhet az ember.

- Marijja! - hangzott bentről egy kanálcsörgéssel kísért férfihang.

- Bocsánat, ebédelünk - mondta az asszony Áginak, majd még egyszer megnyugtatta őket: - Ito jó kutya. Ito nem bánt.

Ito meg mintha csak bólogatott volna hozzá.

"Randa korcs - állapította meg Kanóc -, az anyja dakszli lehetett, az apja meg spániel vagy mi, csak azt nem értem: a tarka pöttyök honnan a csudából valók? Mindegy. Kutya. Bár nem látszik túl fiatalnak, de talán még idomítható."

Megsimogatta. A kutya engedte.

- Mehetsz vissza kezet mosni - jegyezte meg a nővére.

- Majd a tengerben. Legalább meglátom, milyen meleg.

A kifőzés cégtábláján az előkelő *Bár* szócška hivalkodott. Ami azt illeti, nem volt éppen világvárosi, de sokkal jobb annál, mint amelyet ilyen helyen várhatna az ember. Nagy, tágas szoba, a söntéspult mellett két frizsider, a falipolcokon üvegek, kólás és fagyaltreklámok. S szemben a bejárattal az árjegyzék. Alighanem ételek, italok neve, ára állt a fekete táblán krétával - csakhogy ékes horvát nyelven.

- Na, te nyelvzseni, most te dobsz! - noszogatta nővérét a fiú.

Ági kísérletezni kezdett. Angolul, németül, oroszul, de sajna, minimális sikerrel. A kövér vendéglősné valami helyi nyelvjárásban válaszolt, azt viszont igen barátságosan tette.

Kanóc legszívesebben röhögött volna a szitun, ha nem lett volna annyira éhes. A konyha felől pedig ugyancsak izgató ételpárák lengedeztek.

- Na, mi lesz? - szólt oda Áginak.

- Várj! - hangzott tömören. - Hátha találok valakit, aki tolmácsol.

Az asztalok mellett már jó néhányan ültek. Fürdőruhás családanyak óvodáskorú csöppségeikkel, egymás tekintetébe mélyedő ifjú házaspárok, tisztos nagypapa külsejű férfiak várták, hogy elkészüljön végre az ebéd. S még odakint a tamariszkuszokkal körülvett teraszon is voltak egypáran, kivált hátul a sarokban, ahol egy fügefafa némi árnyékot adott a tűző napsütésben.

Ahhoz képest, milyen kicsi és távoli sziget, elég sokan voltak. Sőt! Túl sokan. Bár némi kombinációval könnyen meg lehetett fejteni a dolgot. Szinte minden halászház emeletén volt egy-két szoba, amit kiadtak nyaralóknak. Nyáron összehúzódnak a helybeliek, akár csak nálunk a Balatonon a fizetővendégeket fogadó nyaralókban. Voltak aztán, akik arrább, a szomszédos öblökben sátraztak családjukkal, csak ebédelni jártak ide meg vízért. A fogadósné ivóvízből jóval többet árusított, mint az összes egyéb italból együttvéve.

Végül Ági talált tolmácsot, egy zágrábi fiatalembert - úgy látszik, mindig a fiatalembereket szúrja ki -, aki boldogan vezette az üzleti tárgyalást, miközben le nem vette szemét a lányról.

"Ki ne essen, mert poros lesz!" - gondolta kajánul Kanóc, de azért magában némi elégedettséggel állapította meg, hogy nővére a legmutatósbab lány az összes jelenlévő között. A száját jártató, szemét legeltető zágrábi fiú helyében persze ő is csak Ágit bámulná. Már éppen kezdett reménykedni, hogy a svéd helyett fölcsípi magának ezt a zágrábit, s akkor neki megfelelő szabadsága lesz, amikor előkerült a fickó felesége egy két év körüli meztelen kis sráccal, s attól kezdve a zágrábi már csak ötölt-hatolt, s nem tudta, hogy hová nézzen. Aztán a gyerek az apja nyakába mászott, és addig murizott, amíg ki kellett vinni a teraszra.

Viszont az ebédrendelés elintéződött.

Valami töltöttpaprika-félét kaptak, csak nem olyan paradicsomosan csinálták, mint nálunk szokás.

- A nagymami itt degeszre kereshetné magát a főztjével - állapította meg táplálkozás közben Kanóc.

Ebben maradtak. Meg abban, hogy remélik, a kövér asszony mást is szokott főzni, nemcsak azt, mert kissé unalmas menü lenne. Mindenesetre ami biztos, biztos - Kanóc egy papírlapra felírta az egész étlapot. Gondolta, majd megtanácskozta Marijja-Mária nénivel magyarul az egészséget; minek szoruljon mindig a nővére nyelvtudására.

A kóla jéghideg volt, a jégrúd pedig egyenesen pompás. Tiszta rejtély, honnan veszik. A kis adag töltött paprikára való tekintettel Ági nem volt szőrös szívű, négy jégkrémet is engedélyezett Kanócnak, s ráadásul, becsületére legyen mondva, nem sápítózott, hogy a sok hideg megárt majd öcsikéje torkának. Igaz, hogy erkölcsi alapja sem lett volna hozzá, mert ő maga is bevágott vagy hármat. Azért csak annyit, mert ő - úgymond - vigyáz a vonalaira.

Abban azonban testvériesen megegyeztek, hogy keresnek valami boltot - állítólag reggel tart csak nyitva -, ahol beszereznek némi töményebb ételt, kenyeret meg egypár konzervet. Jó lesz pótlásnak.

Amikor elhagyták az étkezdét, a zágrábi pasas éppen a fügefa tövében pisiltette a kisfiát. Közben akkorát köszönt Áginak, hogy a felesége menten hátra vágta.

"Na - gondolta Kanóc -, te is emlegetheted Tohonya bátyjának nagy mondását, aki ha meglát egy jó nőt, folyton azt hajtogatja: t'Hej, de rosszul házasodtam! Hej, de rosszul házasodtam! Ő Az egészben az a legérdekesebb, hogy Tohonya bátyja még nem is nős, csak a szája jár neki..."

Az öböl csöndes volt és elhagyatott. Pedig délelőtt még vagy ötvenen is fickándoztak benne. Most, a déli órákra úgy eltűntek, mintha csak vezényszóra tettek volna.

Apály volt. A víz kissé visszahúzódott, csak néhány almacsutkát, dinnyehéjat, hínárt meg üres csigaházat hagyott a parton. Arrébb egy pöttyös gyermekvödör árválkodott, biztosan otffeledték.

A nap perzselte. A falut körülölelő sziklás hegyoldal cserépkályha gyanánt ontotta a meleget. Alig valami árnyék. A tamariszkuszok is szinte pihegtek, csak a házak előtti kis kertek leanderbokrai emelgették a magasba rózsaszín virágaikat. A móló túloldalán öreg pálmafa meg rozmaringsövény jelezte, hogy ezen a vidéken még télen sem látnak havat.

A tengert enyhe szellő borzolta. Fuvallatai eljutottak a partig, de meg sem kísérelték, hogy birokra keljenek a szinte katlanként zárt öböl fullasztó melegével.

Ági egy bokor félárnyékába rakta le a gumimatracot, mely nélkül igen bökődös lett volna a kavicsos part, Kanóc pedig odatette melléje békaember-felszerelését. Gondolta, először anélkül ismerkedik a vízzel, amely egy-két fokkal melegebb is volt a kellemesnél, amikor beelépett.

- Várj még... Légy szíves... - nyújtotta feléje nővére a napolajat.

Ez annyit jelentett, hogy be kell őt olajozni. A fiú el nem tudta képzelni, mi a csudának dönti magára azt a rengeteg olajat. Képes volt egy délután hatszor is bekenetni magát. Dubrovnikban még a svéd dörzsölhette a hátát, de ha ló nincs, úgy látszik, az öcsi is jó.

Kanóc már megfigyelte párszor, hogy a nők sokkal többet olajoztatják magukat, mint a férfiak. Lehet, hogy a bőrük kényesebb vagy jobban vigyáznak rá, de az is lehet, hogy egyszerűen csak szeretik, ha valaki kenegeti a hátukat. Ki ismeri ki magát rajtuk? Mindegy. Azt viszont elhatározta, hogy sürgősen lelép, mert ő bizony nem szereti az olajat pacsmagolni a kezén, pedig Ági délután még szólna neki egypárszor.

- Bekenjelek? - kérdezte nővére, miközben úgy fénylett az olajtól, hogy akár natúrszeletnek is kisüthették volna.

- Kösz. Majd keveset leszek a napon. Odamegyek, megnézem azt a pálmát, aztán úszom egyet.

- Jó. De csak itt az öbölben. Előbb szerezz nekem egy leanderlevelet, hogy az orromra tegyem, különben nagyon lesüti a nap.

Kanóc engedelmeskedett. A lány kettéhajtva orrára tette a levelet, amitől olyan lett, mint egy félbemaradt farsangi maskara. Ha a zágrábi pasas így meglátja, menten kiábrándul belőle. Aztán végigheveredett a gumimatracon, s a tamariszkusz bokor szűrt fényárnyékában óvatosan átadta magát a napozás élvezetének. Elvégre ha már tengeren vannak, legalább lássák majd a színéről odahaza a barátai.

A fiú szabad lett.

Ez az, amit ha nem is mond senki, de úgy belülről érzi az ember. Lefoszlanak róla a nyűgök, gondok, kötelmek, köteleességek és korlátok, csak van, a saját kedvére, s teheti, amit szeretne.

Elindult a pálmafához, amelyik ott állt az öböl szélén. Azon túl már csak a keskeny parti sáv, körben a sziget csipkés körvonalai, beszögellései, bent a kék víztükörben - alig kilométernyire - két egész kicsiny sziget, messze a világoskék párákon túl egy nagy sziget körvonalai. Végtelen csönd és nyugalom.

Félresöpörte a kavicsokat, és leült a pálma tövébe. A vastag törzs árnyékot vetett rá, s eltakarta a mögötte elterülő kicsiny halásztelepülést. Csak a végtelen kék vizet érzékelte, távolban két kicsiny vitorlával. Azok viszont oly messze voltak, hogy feledtetve a bennük ülő embert, szinte a természet részeinek vélhette őket a szemlélő.

Kanóc elégedetten szusszantott, s félrehúzta fürdőnadrágja cipzárját. A piciny zsebben ott lapult az áhított és rejtegetett rágógumi.

Lassan fejtette le róla a zöld külső papírt, majd a fehéres belsőt, a gumit szájába vette s ráharapott. Nyelvét átjárta a mentol csípős íze. Pár pillanatig behunyt szemmel élvezte, aztán rágni kezdte. Közben kezével a borítópapírokból apró galacsinokat formált, s elegáns pöcköléssel beleugrasztotta őket a vízbe. A játszói fodrok felkapták puha terhüket, s elkezdték őket himbálni.

"Mégiscsak szép a világ - állapította meg Kanóc. - Jó itt lenni, ülni s bámulni, egyre csak bámulni..."

Egy darázs zümmögésére riadt fel. Horkant egyet, megrázta a fejét.

"Majdnem elaludtam - állapította meg. - Pedig most már valamit tenni is kéne. De mit?"

Még erősebben kezdte rágni a gumit, s várta a világrengető gondolatot. Az ötlet, az "isteni szikra" azonban nem jött. Lehet, hogy neki is melege volt, s elment lubickolni a vízbe, vagy rászállt egy sirály hátára, hogy a levegőből gyönyörködjék a tengeri világ elzsongító ezer csodájában.

"Na, mi lesz?" - ösztökélte magát Kanóc, de értelmes gondolat sehol.

Szemét lustán jártatva, meg tudta állapítani, hogy a móló csónakjain vagy lakat van, vagy nincs bennük az evező. Halat pedig nem látott - igaz, hogy ahhoz fel is kéne kelnie. Különösebb bámulni- vagy tapasztalható sem közelít sehonnan. Mindenütt csak a méla nagy unalom...

"Érdekes. Unatkozom, és mégis ki lehet bírni" - állapította meg, talán először életében.

S valahogy most a rágógumi sem ízlett annyira.

Ezt aztán végképp nem értette. De nem is törte rajta a fejét. Nekitámasztotta a pálmafának, s behunyta a szemét...

Arra riadt fel ismét, hogy valami nedves dörgölődzik a kezéhez. Ijedten ugrott fel, aztán lenézett, és

hangosan elnevette magát. A kutya állt előtte. Ito, az elfuserált, császárnevű tarka dakszli. Felnézett Kanócra, s barátságosan csóválta a farkát.

- Hát neked mit adjak? - kérdezte hangosan a fiú, de senki sem válaszolt. - Nincs semmi kajám.

A kutya nem vett tudomást a bejelentésről, orrával megbökte Kanóc lába szárát.

- Mondom, hogy almás - magyarázta a fiú. - Vagy: tudod mit? Szereted a rágógumit?

Nem tudni, értette-e a kutya a szavakat, de ráncos pofája határozott érdeklődést mutatott.

Kanóc ujjai közé vette az ízét vesztett gumimaradványt, s becsületesen felezve, kettéharapta. Egyik felét visszatolta a szájába, a másikat letette egy köre a kutyának.

A kutya odament, megszaglászta, gondolkozott egy kicsit, aztán felnyalta a köröt, kicsit forgatta a pofájában, majd lenyelte, s olyan lelkesen csóválta a farkát, mintha kapott is volna valamit.

- Nesze, a másik fele - mondta nagylelkűen Kanóc, aki még nem tudta, hogy egy ízét vesztett rágógumin milyen jó barátot szerzett magának Ito kutya személyében.

- Adj tanácsot: mit csináljunk? - kérdezte újdonsült barátját, de az csak nézni tudott meg vakkantani.

Ekkor a víz felől csobbanások hallatszottak. A kutya felkapta fejét, s odanézett. Kanóc is. Az öböl közepén úszott valaki. Kiadós csapásokkal szelte a vizet, aztán a hátára fordult, lábaival propellert játszott, majd feldobta magát, lábát kiemelte a vízből, és nagy lendülettel lebukott a víz alá.

"Helyes! Úszni fogok!" - határozta el magát a fiú, s titokban egy kicsit bántotta is, hogy valaki megelőzte.

- No, Ito, jössz velem? - indult befelé a vízbe.

A kutya semmi hajlandóságot sem mutatott rá, hogy kövesse.

A kíváncsiság egyik alapvető rugója az emberi természetnek. Íme, itt van egy egész tengeröböl, amely ha kicsi is, de elférnének benne kétszer annyian, mint a Palatinuson. S akkor belemegy valaki a vízbe, hogy egyedül úszkálhasson egy kicsit. Alighogy benne van, jön egy másik, aki úszkálhatna az öböl túloldalán, messzire elkerülve a már benne levőt - de nem! A másodiknak pont arra kell úsznia, amerre az első úszkál. Meg kell néznie, ki az, miféle, hogy úszik, jobban-e vagy rosszabbul, mint ő, és egyáltalában hogy jön hozzá az illető, hogy neki hamarabb szottyant kedve a kora délutáni fürdéshez?

Kanóc jó úszó volt. Hamarosan beért az öböl közepére, oda, ahol az a másik úszkált. Piros fürdősapkája éppen eltűnt a víz alatt. A fiú leállt, taposott, s várta, hogy felbukjon az a másik. Több mint fél percig tartott, amíg bugyborékkolt a víz, majd nagy hirtelen, torpedóként vágódott elő a piros sapka gazdája. Arcáról széles patakokban folyt alá a víz, miközben mély lélegzeteket vett.

"Már a sapkájáról sejthettem volna: lány" - állapította meg Kanóc, és pár tempóval arrébb úszott, nehogy véletlenül a másik azt hihesse, érdeklí.

A piros sapkás is megállapította már, hogy fürdőtársa akadt.

Mégpedig fiú, s ráadásul hozzávetőlegesen magakorabeli.

Ezt ugyan már korábban is észlelte, amikor kileste a kutyával komázó fiút a pálmafa alatt.

"Új fiú" - állapította meg azonnal, s máris felébredt kíváncsisága. Idevalósi volt, s a kis halásztelepülésen bátyján és a vendéglősné fián kívül nem akadt korban hozzáillő pajtása. Nyári barátai voltak csak, akik többnyire olyan távoli városokból érkeztek, amilyeneket ő még csak képen látott, s rengeteg érdekes,

dolgot tudtak mesélni. Most éppen nem volt nyári barátja sem. S oly gyorsan repülnek a napok, hetek; jön a szeptember, eltűnnek a vendégek, s csak a sirályok várják a móló végében, hogy etesse őket.

Önmaga előtt nem is tagadta, hogy ismerkedni akar. Csakhogy visszafogta őt az illendőség. Lány létere mégsem mehet oda a fiúhoz, s nem mondhatja neki: "Egyedül érzem magam, gyere, legyünk pajtások!"

Annyi tapasztalata már volt a fiúkkal kapcsolatban, hogy akadnak közöttük bátrabbak, szemtelenek, de vannak kissé mulyák is, akik csak messziről bámulják őt, ám nem merik megszólítani.

Az új fiúról még nem derült ki, hová sorolható.

Kanócot sok mindennek lehetett volna nevezni, de mulyának a legkevésbé. A lányokkal kapcsolatban azonban kissé tartózkodó volt. Talán azért is, mert nővérének száját túlságosan is ismerte - s tartott tőle. Az osztálybeli lányokról kifejezetten rossz véleménye volt. Tudta róluk, hogy mindent kibeszélnek egymásnak. Még azt is, ami meg sem történt. Egyébként is gyakran nyafkák, nem tudni, mikor gondolnak valamit komolyan, és mikor csak úgy mondják. Nehéz őket kiismerni.

Ezzel a pirossapkással meg még beszélni sem tudna. Pedig határozottan helyes. Annyit már megállapított róla, hogy csokibarnára sült, szeme koromfekete, s alighanem a haja is az lehet. Közelebb is úszhatna hozzá, de akkor talán még beképzelt lesz ez a lány. Mindegy. Vár. Majd csak kialakul valami.

A lány, amikor látta, hogy a fiú nem mozdul, teleszívta tüdejét levegővel, és ismét lebukott a víz alá. Jó tartósan volt lent.

Kanóc magában számolta: kerekén negyven másodpercig.

Amikor a lány felbukkant, egy pillantást vetett a fiú felé.

Kanóc mintha azt olvasta volna ki tekintetéből: "Hadd látom, te mit tudsz?"

Ez már persze így egészen más. Ez a lány azt hiszi, hogy ő talán nem mer lebukni a víz alá.

Nagyot lélegzett s alámerült. Számolta a másodperceket, s az járt a fejében, hogy neki tovább kell maradnia, mint a lánynak.

Negyvenöt másodpercnél fogyott el a szuflája.

A pirossapkás már várta, hogy fölbukkanjon. Elismerően biccentett feléje, éppen csak akkorát, hogy ha akarom, biccentésnek veszem, ha akarom, nem. Aztán: lélegzetvétel, merülés.

Kanóc ezúttal ötvenig számolt.

A lány arca egészen piros volt, amikor felbukott a víz alól, de szemvillanásából érteni lehetett: "Ugye lepipáltalak?"

Kanóc következett. Koncentrált, merült.

Ötven után már nagy légbuborékokat fúj ki, de hatvan előtt nem jött elő a víz alól.

A lányon látszott, hogy már aggódva várta.

Biccentése ezúttal már teljesen nyilvánvaló volt.

Kanóc visszabiccentett - köszöni az elismerést.

Eközben - hogy, hogy nem - észrevétlenül közelebb kerültek egymáshoz. Alig lehetett közöttük már csak

három-négy méter.

A lány kezével jelezte, hogy merülni fog.

Kanóc visszajelzett: ő is.

A két fej egyszerre tűnt el az átlátszó vízben.

...hatvanegy, hatvankettő, hatvanhárom... - Kanóc már-már fulladozva számolta a másodperceket, hatvanhétnél már karikák kezdtek táncolni a szeme előtt, de épp a hetvenediket számolta, amikor erejét megfeszítve felbukott a víz fölé.

A lány már kint volt. Ott taposott Kanóc közvetlen közelében, s várta, nem kell-e segítenie a fiúnak. Nem kellett.

S a pirossapkás elismerően bólintott: győztél! - majd kissé lihegve a versenytől, lassú tempóval elkezdett úszni a világítóoszlop felé. Kanóc önkéntelenül elindult utána.

Amikor a lány észrevette, hogy a fiú a nyomában van, rákapcsolt. Kanóc is felgyorsított. Fehér buborékseregeket termelt körülöttük a víz, s ők hajtottak, mintha valami is függne attól, ki győz.

Kanóc hiába volt jó úszó, egy centit sem tudott behozni a lányon, sőt a végén a lány még erősített, s teljes testhosszat vert rá a fiúra. Aztán lihegve csapott be a móló oldalához, majd elkapott egy üres csónakhorgot, s fölkapaszzkodott a szabályos fehér kövekből épített mólóra. A fiú követte.

Ott ültek némán, alig két karnyújtásnyira egymástól, nagyokat lihegtek, miközben lábukkal harangoztak a vízben.

Kanóc arra gondolt: "Ez nem lehet nyafka!"

A lány pedig: "Klassz srác. És nem a dicsekvő, szószátyár fajtából való. Bárcsak már megszólalna!"

Kanóc talán most érezte először igazán, milyen nagy összekötő és elválasztó a nyelv.

Itt ül mellette egy lány, aki határozottan tetszik neki, s akinek talán ő is tetszik, mégsem tud vele egy mukkot sem váltani. Piszok helyzet.

Csak ültek és hallgattak.

A lány unta meg előbb a csendet. Mondott valamit, valami semmiséget, valami bátorításfélét, s a fiú felé fordulva várta a választ.

Kanóc ránézett, és értetlenül rázta meg a fejét, mint a némák.

A pirossapkás arca egyszeriben befelhősödött.

Kanóc érezte, hogy most... most van itt az a pillanat, amikor muszáj valamit mondani. Ha a nyelvet nem is érti a lány, de a hangsúlyt csak megérti.

- Klassz csaj vagy - mondta kissé mutálva, majd megköszörülte a torkát.

A lány elmosolyodott.

"No lám, megértette! Nem tud magyarul, de megértette!" - örvendett Kanóc, és nekibátorodott. Nagy bátorságot tud adni, ha az ember tudja, hogy a beszélgető partner nem érti, csupán az arcvonásokból és a hanglejtésből próbálja kitalálni a szavak értelmét.

- Gyorsabban úszol, mint én, pedig egy időben lejárta úszni a BVSC-be is - magyarázta tagoltán a lánynak, aki újfent csak elmosolyodott, de nem válaszolt. - Kár, hogy nem értjük egymást... pedig tetszel nekem - mosolygott most már ő is.

A lány elpirult kissé - bár az ilyen barnára sült arcnál igazán nehéz megállapítani -, és bólintott.

- Hát ha még értenél is! - folytatta nekibátorodva Kanóc. - De így csak beszélhetek neked, mint a falnak, aztán azt sem tudom, hogy mi újság.

A lány elnevette magát. Szép fehér foga volt, de elől az egyik mintha kissé csorba lett volna.

- Kinevetsz? Ne vess csak. Van is mit mulatni az ilyen Süket Jankón, aki még annyit se tud a nyelveteken, hogy jó napot.

- Dobar dan - csilingelt a lány hangja. Szép hangja volt. Puha, mint a mályvarózsa szirma.

- Dobar dan? - ismételte a fiú. A lány bólintott.

- Aha, ezt hallottam már. Úgy rémlik, azt jelenti: jó napot.

A lány ismét bólintott és mosolygott. Tetszett neki a játék.

- Beszélj már valamit - mondta Kanóc -, ne csak a fogadat mutogasd.

Észre sem vették a nagy beszélgetésben, hogy végigtotyogva a mólón, odajött hozzájuk Ito, az elfuserált dakszli.

Megállt a lány mellett, s vakkantott, hogy vegyék már őt is észre. A pirossapkás megsimogatta.

- Ito, gyere ide - mondta Kanóc. Meg akarta mutatni a lánynak, hogy a kutya hozzá húz.

A kutya, mintha értené a felszólítást, a lányra nézett.

A lány biccentett, mire a kutya odament Kanóchoz, és hagyta, hogy az simogassa.

- Na látod, te pirossapkás, hogy hozzám húz - mondta Kanóc. A pirossapkás erre becézően odaszólt az állatnak:

- Iti! - s a kutya máris ott volt nála.

- Ide gyere! - parancsolta a fiú, de az eb meg se moccant.

- Nem hallod, Ito, ide gyere! Ide hozzám!

Hiába kérlelte, az állat most már csak bámult rá nagy, barna szemével ráncos pofája mögül, amelyen nyugalom és visszautasítás tükröződött.

- Hallod-e, te pirossapkás, még a kutyát is megbabonázod! - fordult kissé sértődötten a lányhoz Kanóc.

Ekkor a lány tökéletes magyarsággal megszólalt:

- Az enyém. Vagyis a miénk.

Kanóc majd leszédült a mólóról. Itt van ez a pirossapkás, mosolyogva végighallgatja az ő szavait, mintha egy kukkot sem értene belőlük, aztán most: puff neki! Még az a szerencse, hogy vaskosabb dolgokat nem mondott. De hogy is mondta? Övé a kutya? De hiszen akkor...

- Akkor te ott laksz abban a házban - mutatott szállásuk felé Kanóc.

- Ott - felelte a lány.

- Én is.

Most a lány akart beleszédülni a vízbe. Délelőtt nem volt odahaza, s még nem értesült az új vendégekről. Alig hápogott.

- Akkor te... te vagy...

- A lakótok. A nővéremmel együtt. Te meg a Mária néni lánya vagy.

- Eltaláltad.

- De hiszen ez remek! Érted, kis piroska, remek! - És örömeiben úgy hátra taszajtotta a lányt, hogy az nagy loccsanással belebucskázott a vízbe.

- Mi... mi... mi történt? - hebegte, amikor fölbukott. De akkorra már Kanóc is nagy ugrással vetette magát utána. Ugrás közben harsányan elrikkantotta magát:

- Éljen Rodostó II! Éljen a száműzetés!

Azzal lebukott a víz alá. Vannak ugyanis pillanatok, amikor az ember annyira örül, hogy nem árt egy kis hideg zuhany. És Kanóc most ilyen pillanatokot élt át.

A lány pár tempóval arrébb úszott, onnan kiabálta:

- Mit ordítasz?!

- Semmit! Majd elmagyarázom! - kiáltott vissza a fiú.

- Jó, akkor érj utol, ha tudsz! - mondta a lány, és belefúrta magát a hullámok közé.

Kanóc utána.

Délután ötig kergetőztek, úszkáltak, beszélgettek. Közben megtelt az öböl fürdőzőkkel, zsvaj verte fel a csendes halásztelepet, hiszen ilyenkor délután lejönnek a sziget belsejében levő falvakból is egy kicsit megmártózni.

A szirtfok lassan eltakarta a napot, árnyék borult az öbölre.

- Érdekes, mintha a víz is hülne - borzongott meg Kanóc.

A lány észrevette.

- Gyerünk ki - mondta.

- Még nem fázom - virtuskodott a fiú.

- Láttam.

Ekkor a part felől harsány kiáltás szállt végig a vízen:

- Mirella!... Mirella!

- Hallod? Hívnak! Segítenem kell anyámnak vacsorát főzni. Este a mólón találkozunk. Folytatjuk a beszélgetést. De öltözz fel, mert ilyenkor szél fúj a tenger felől.

- Mirella! Mirella!

- Meeeegyeek! - harsant fel a válasz, s a piros sapka elindult a part felé.

Kanóc lassan, ráérősen úszott a nyomában. Közben ott muzsikált fülében a dallamos név: Mirella... Mirella...

...és a hegy árnyékába borult halászfalu egyszeriben olyan fényes lett előtte, mintha még mindig a déli verő szikrázna a fehér falú házakon.

HARMADIK FEJEZET

*A halász és családja - A szigonynak különös ereje van -
Szövetségek kötődnek, és titkok születnek*

Ágit már nem találta a parton. A gumimatrac meg a békaember-felszerelés sem volt ott. Ez furcsa. Véleménye szerint ugyanis nővére egész délután le nem vette róla a szemét, mert olyan: ha egyszer megígérte anyunak, hogy vigyáz öcsire, akkor arra mérget lehet venni. Most még sincs itt. Hm... hová tűnt?

A keresést a legkézenfekvőbb helyen kell elkezdem: a szobájukban.

Kanóc föltrappolt a lépcsőn, át a teraszon, az előszobán. Útját kiadós vízfoltok jelezték, csöpögött a fürdőnadrágja. Ahogy megállt szobájukban a szőnyegen, vékony kis patakok csordogáltak alá a lába szárán.

Nővére ott ült egy széken, háttal az ajtónak, s a nyitott ablakon át bámulta a tengert. Mindössze egy sort meg egy melltartó volt rajta, de alighanem azt is nehéz lehetett elviselnie, olyan vörös volt a teste. Nagyon fájhatott, mert meg se fordult Kanóc érkezésére, csak szenvedő hangon nyöszörögte:

- Te nem égtél le?

- Én nem - felelte Kanóc -, de te... Hogy csináltad?

- Elaludtam a félárnyékban. Aztán lement rólam a félárnyék, és mire valaki fölébresztett, már ilyen voltam.

- Pizkosul leégtél.

Meglehetősen tisztességtelen dolog, hogy az ember feje váratlan helyzetekben rögtön azt fontolgatja, miként is fordíthatja majd hasznára a dolgokat, de Kanóc rögtön felmérte magában az új helyzetet.

Ági legalább három-négy napig még ruhában sem kacérkodhat a mennyei kemencével, ez pedig annyit jelent, hogy lazul a gyeplő.

Hiába, ilyen az élet. Ami az egyiknek rossz, a másiknak jót hozhat.

Kanóc ugyan nem kívánta, hogy így legyen, de ha már így van, úgysem lehet rajta segíteni.

Őszinte együttérzéssel kérdezte nővérét:

- Nagyon fáj?

- Nem kifejezés. És az még csak hagyján, hogy nem napozhatok, de feküdni sem tudok. Sem hason, sem háton.

- Kipróbáltad?

- Hajaj! - S a válaszban annyi szenvedés csengett, hogy Kanóc egy pillanatra szinte utálni kezdte magát az előbbi haszonleső gondolatokért.

- Csak ülni tudok meg állni meg menni...

- Pedig én bekentem - mentegetőzött Kanóc, hiszen végtére is a nővére, ha jobban belegondolunk egy kissé, őmiatta sült le.

- De hát ki hitte volna, hogy itt így süt a nap? Nem kellett volna elaludnom. És egyáltalán: itt déltájban nem szabad a napra menni.

Ami így igaz. Erre az idevalósiak meg a tapasztaltabb nyaralók már régebben rájöttek, azért volt délben olyan üres az öböl. Aki csak tehetett, a zsalugáteres ablakok mögött, a hűvös szobában szunyált. De egy Pestről szalajtott leány mit meg nem tesz azért, hogy "tengeri színe" legyen. Most aztán fejtheti majd a bőrt a lapockájáról meg a combjáról, hogy végül is elmondhassa otthon a barátnőinek: "A tenger? Ó, kedveseim, az isteni volt! És képzeljétek, úgy süt a nap!"

Süt is, annyi szent!

- Úgy látszik, délben vigyázni kell - motyogta Kanóc nem túl nagy meggyőződéssel, csak hogy mondjon ő is valami együttérzőt, de közben arra gondolt, hogy vele az ilyesmi nehezen fordulhatott volna elő. Ő ugyanis sosem szokott napozni. Ha a napon van dolga, akkor ott van; ha érzi, hogy éget, árnyékba megy, vagy vízbe bújik. Nem kell ehhez nagy ész!

Ezzel lezárta magában Ági esendő állapotát, s áttért a gyakorlatiasabb kérdésekre. A nagy hancúrozásban ugyanis alaposan megéhezett.

- Mit eszünk vacsorára?

- Ott van egy tábla csoki. Megkértem Mária nénit, főzzön nekünk valamit, én ma nem tudnék étterembe menni. Ahhoz ruhát kéne a hátamra venni...

- Persze... - felelte Kanóc, miközben viharos gyorsasággal vetette magát a csokira. Fél fogára elég is volt.

Ági csak akkor fordult meg. S menten felkiáltott:

- A szőnyeg!

Mi tagadás, Kanóc alatt már szépen átázott.

- Nyugi, majd megszárad!

Ami így igaz. A parkettát meg nem Kanóc fogja majd tisztítani. Ági sóhajtott, de ennyivel beérte. Aztán rendelkezett:

- Eredj, öltözz át. És mosd le magadról a sós vizet, mert beleeszi magát a bőrödbe, és csípni fog. De csak a zuhanyt használd, ne ereszd tele a kádat. Megkértek, hogy takarékoskodjunk a vízzel, mert ha kifogy a ciszternából, tankhajóval kell hozatni drága pénzért.

- Légy egészen nyugodt!

S Kanóc fogta a törülközőt, szappant meg a ruháit, s elindult. Közben eszébe jutott, hogy Mirellával vacsorázik, s visszafordult.

- Mit gondolsz, jó, ha a kék garbót veszem fel?

- Felőlem... - hangzott a fájdalom diktálta, beteg hangú válasz, amelyből nyilvánvalóvá vált, hogy Ági most a legteljesebb mértékben a maga bajával van elfoglalva.

A fürdőszobában a motor megint morgatta, visíttatta a csöveket, amikor Kanóc megeresztette a csapot. Becsületére legyen mondva, ezúttal nem sajnálta magától a vizet. Még a haját is megmosta; igaz, hogy nem volt hosszú, mert olyat manapság már csak az élemedett családapák meg a kiöregedő beatgitárosok hordanak.

Nagy gonddal fésülte bátra a haját, két hullámot is nyomott bele, mint ahogy sátoros ünnepeken szokta. A tükörbe nézve sajnálattal állapította meg, hogy az állán van valami kis pattanás, de úgy egészében elviselhető a külleme. Kék garbója éppen olyan színű volt, mint a szeme, haja kissé barnába olvadó szőke, szemöldöke vékony, orra szabályos. Igaz, hogy a füle kissé eláll a fejétől, de hiába igyekezett egy kicsit közelebb nyomogatni, nem fogadott szót a kezének.

"Majd ha megszárad a hajam, eltakarja" - gondolta, s befejezte a szépítkezést. Legalább háromszor annyi időt fordított rá, mint amennyit különben szokott.

Az alapos munka örömeivel éppen el akarta hagyni a fürdőszobát, amikor rádöbrent, hogy csupán alsónadrág van rajta. A vadonatúj Lewis farmert, amit a múltkor hozott a papa Milánóból, szobájukban felejtette.

Óvatosan nyitotta ki az ajtót, s végignézett az előszobán. Üres volt. Uzsgyi, át rajta! Nem szeretett volna Mirellával lengemagyarkában találkozni.

Mirelláék a konyhában terítettek. Nagy konyhájuk padlója nem kő, sem műanyag, hanem valamilyen bordó csempe volt.

Közepén nagy, kör alakú ebédlőasztal állt, körötte székek. Hat szék. A gázhoz legközelebb Mária néni ült, mellette Branko bácsi, a férje.

Branko bácsi fekete hajában csak pár ősz hajszál fehérlett. Úgy festett, mint filmekben az olaszok. Köpcös, zömök, erős ember volt, busa szemöldökkel, kigombolt ingéből kilátszott szőrös melle, de még a karja is olyan bozontos, mintha éppen szakállat akarna rajta növeszteni.

Mellette tizennégy éves fiú ült, Mirella bátyja: Mato.

Nem volt magasabb Kanócnál, de jóval erősebb. Termete az apjáéhoz hasonlított, arca az anyjáéhoz.

Mirella nem hasonlított a szüleire. Csak a haja volt szakasztott olyan fekete, mint az apjáé, s háta közepéig érő, szép hosszú hajáról Kanóc nem hitte volna, hogy befér a piros fürdősapka alá.

Határozott örömeire Mirella mellett kapott helyet, egy teríték pedig üresen maradt, mert Ági nem jött ki vacsorázni. Mária néni bement érte, hogy hívja, s Ági akkor elmondta neki, mi a helyzet. A háziasszony a hírt aztán továbbadta a családnak, s bár Kanóc nem értette, mit beszélnek horvátul, de az egyes szavakból, taglejtésekből kivette, hogy Ági leégése a téma, s hogy mindnyájan nagyon sajnálkoznak rajta.

Sajtos, paradicsomos spagetti volt a vacsora. Nem vágták fel késsel, hanem feltekerték a villájukra, s úgy ették, mint az olaszok.

Kanóc is megpróbálta, de ahogy forgatni kezdte villáját, az egyik szál kipenderült, egyenest neki a kék garbónak. Paradicsomos foltot hagyott rajta.

A többiek nevettek. Aztán Mária néni nedves törülközővel kidörzsölte a foltot, Mirella pedig kezébe vette Kanóc villáját, és megmutatta neki, hogyan kell a spagettit szakszerűen feltekerni.

Aztán beszélgettek. Muris volt, mert hol a család beszélt egymással horvátul, amit Kanóc nem értett; hol vele beszélgettek magyarul, amit viszont Branko bácsi nem értett, mert ő csak egypár szót tudott magyarul. Viszont tudott olaszul, mert az édesanyja olasz volt, és az igent még horvát beszéd közben is úgy mondta, hogy: sě, sě.

Mirella állítólag Branko bácsi mamájára hasonlít, azért olyan, mint az olasz lányok. Itt, az Adrián különben is sokan élnek olaszok, és sokan is beszélnek olaszul. Meg sok az olaszos étel.

- Könnyebb, mint a magyar konyha - mondta Mária néni.

Ebben a hőségben nem is lennének jók a nehéz ételek. Pörköltfélét csak télen szokott főzni, amikor szeles, ködös, esős idő van, és jó, ha belülről melegíti valami az embert, mert itt télen sem szoktak fűteni.

"Az ám, azért olyan szokatlan a szobánk" - gondolta ekkor Kanóc, aki csak most jött rá, nemcsak hogy kályhát, de még kéménylyukat sem látott. Kémény csak a konyhában volt.

Hamar elszaladt az idő. A spagetti mind egy szálig elfogyott. Csak Kanócnak ment lassan a tekergetés, végül Mária néni kést is adott neki, hogy felvág hassa; a fiú megköszönte, ám nem vette igénybe. Ő is úgy akart enni, mint a többiek. A végén már az egész család ott drukkolt körülötte, s amikor az utolsó falatot is a szájába tette, lelkesen megtapsolták.

Jégbe hűtött kristályvizet ittak rá, ami különösen jólesett.

Vacsora után Branko bácsi fölállt, Matóra nézett, aztán fejével az ajtó felé intett. A fiú ugrott. Látszott rajtuk: valahová készülnek.

- Hová mennek? - kérdezte Kanóc Mirellát.

- Halászni - felelte a lány.

- Most?

- Most hát. Éjszakai halászatra.

Mintha valami kis csengőszerkezet lenne az ember belsejében, amelyik zakatolni kezd, amikor valami fontos dolog történik. A "halászat" szó hallatán Kanóc belseje egyszeriben remegni kezdett. Legszívesebben odarohant volna Branko bácsihoz, megkérni, hogy vigye magával, de valami visszatartotta. Az a kis fék, amelyik ott szunnyad az emberben, s amelyik kordában tudja tartani a hirtelen vágyakat. Beletáplálja a visszautasítástól való félelmet az emberbe, s az elutasítást senki sem kedveli különösképpen.

Kanóc sem kedvelte. Tehát nem szólt. Várta, hogy mi lesz. Titokban egy kicsit remélte, hogy a kellemes hangulatú vacsora folytatásaként magukkal hívják őt is, bár erre semmi jel sem mutatott.

- Te is velük mehatsz? - kérdezte sűgva Mirellát.

A lány nemet intett fejével, s arca láthatóan elborult.

Ebből már olvasott Kanóc.

- De a felszerelést segíthetünk nekik a csónakba vinni - jegyezte meg Mirella, s valamit szólt horvátul apja után.

Branko bácsi bólintott.

Lementek a lépcsőn. Vigyázniuk kellett, hogy átlépjék Itót, mert a kutya megint ott hevert a lábtörlőn.

A terasz alatt széles, garázszerű, kétszárnyú kapu volt.

Azt nyitotta ki a gazda.

Fölgyújtotta a villanyt.

Ami a mesebeli Aladdinak lehetett a kincsesbarlang, azt érezte Kanóc, amidőn körülnézett.

A tágas raktárban körös-körül töméntelen halászfelszerelés volt. Gondosan összerakott hálók, felső szélükön parafa úszókkal, aljukon ólomgolyókkal, merítőhálók, lámpák, horgok, szigonyok, evezők, vitorla, csónakmotor és a legkülönbélebb, sosem látott kéziszerszámok - az adriai halászálet mindennapi kellékei.

Közben Mirella magyarázott.

Édesapja reggelként három óra hosszat a kis település boltosa, de csak nyáron, szezonban van forgalma, egyébként halászatból élnek. A halat megeszik, ha kicsi a fogás; Orebičbe, a kapitányvárosba viszik eladni, ha gazdag a zsákmány.

Amíg Mirella magyarázott, apa és fia összedolgozott mozdulatokkal kezdték előkészíteni a halászkésztséget.

Pár félszó, s a falról lekerült két szigony, egy karbidlámpa, evezők, a bakról csónakmotor s egy kannában üzemanyag.

- Ma nagy halra mennek - súgta Mirella -, nem visznek hálót meg horgot, csak szigonyt meg zsákot.

Branko bácsi szétosztotta a gyerekek között a vinnivalót, ő a motort cipelte.

Kanócnak a két szigony jutott.

Három-négy méter hosszú nyélen ülő, háromágú szakállas szigonyok voltak, olyasformák, amilyenekkel a régi római képeken Neptunt, a tengeristent ábrázolják.

Sok halászatot megérhettek, mert nyelvük egész sima volt a sokévi markolástól.

Kanócot valami szokatlan, eddig sosem tapasztalt érzés kerítette hatalmába. A szigonyok markolása valahogy erőt, nyugalmat adott. Az erős nyél belesimult a tenyerébe, ujjai már jól átérték, s a hegyek fekete vasa már nem játékszer volt, hanem fegyver. Fegyver, amellyel halászok egész nemzedéke szállt szembe a tenger lakóival; fegyver, melynek fogai erős, kegyetlen harapással akaszkodnak bele céljukba, amelyek tépik a pikkelyt és a húst, s amelyekre ha egy hal felakadt, annak többé nincs menekvése.

Mintha mindaz, amit e félelmetes halvadászszerző jelent, átsugározna abba, aki néma áhítattal tudja a kezébe szorítani e beszédes, sima nyeleket.

Branko, aki a sor végén ment a csónakmotorral, mintha csak olvasott volna Kanóc szigonynyélre kulcsolódo ujjaiban. Mintha csak magát meg a fiát látta volna abban az időben, amikor még nem szállhattak ők sem tengerre a halászokkal, csupán a parton segíthettek. De hát egyszer csak eljön a nap, hogy a gyerek, aki eddig csak horgászbottal próbálta erejét, ügyességét, beszállhat a csónakba, s nem

evezőt kap a kezébe, hanem szigonyt. Szigonyt, amelynek fogását még gyerekként százszor próbálta, használatát apjától, nagypapjától hallotta, látta. Szigonyt, amelynek használatához nem gyermekkéz, hanem férfierő szükséges.

A halász lopva vizsgálgatta a fiút: megbírná-e már a szigonyt?

Talán.

De az éjszakai halászat nem talánokból áll. S azt sem tudhatja, ez a magyar gyerek mennyire szokta a vizet, a csónakot. Jobb, ha a parton várja meg őket Mirellával együtt - döntötte el végül magában.

Kanóc mindebből mit sem sejtett. Vitte a szigonyt, tudván, hogy nem szállhat be vele a csónakba, de markában érezte a kemény fa visszaszorítását, s ezt az érzést már mindörökké megjegyezte.

Ilyen szigonnyal fog majd ő is elejteni egy nagy halat. Egy cápát! - mert el akarja ejteni. S amint végigmentek a mólón, jobbra-balra sötétben hallgatott a víz, amely valahol magában őrzik azt a halat, amelyet a sors Kanócnak rendelt, amelyet el kell egyszer ejtenie.

A csónakokban itt is, ott is halászok készülődtek lámpáik fénye mellett. Hálókkal, horgokkal - szigonyokkal alig.

Mirella, aki az élen ment az ő lámpájukkal, megállt. Testes halászcsonakra vetődött a fény. Nem karcsú, törékeny, szélesebb motorcsónaktest állt előttük, hanem erős bordázattal ellátott, nehéz adriai csónak. Olyan, amelyik bírja a hullámcsapásokat is, melynek szépségében nem tesznek kárt az aljában vergődő halak, s amelyik biztosan, imbolygás nélkül megáll, amikor a halászok behúzzák a kerítőhálót, vagy nagy lendülettel véve, elhajítják a szigonyt.

Kornat volt a csónak neve. Egy adriai szigetről kapta az öreg hajóács tiszteletére, aki egykor e szigeten készítette.

A beszállás simán, zökkenőmentesen folyt. Mato az orrban helyezkedett el a lámpával, apja a farában indította a motort. Egy-két rántás, és a svéd Eriksson-motor megindult.

Mirella integetett utánuk, majd leeresztette kezét, és némán nézte a távozókat.

Hányszor szeretett volna velük tartani, részt venni, segíteni, de eddig még csak hálós halászatra vitték ki, szigonyra soha.

"Még csak tizenkét éves vagy és lány" - hangzott az apja szava, valahányszor kérlelte.

Egy idő óta már szóvá sem teszi. Csak segít kihordani a halászkésztséget, áll a mólón, int egyet utánuk, majd leül a kövekre, és vár. Várja, hogy visszatérjenek. Sokszor az édesanyja jön ki érte, s behívja aludni, mert a férfiak éjfél utánig is kinn maradnak a vízen. Volt úgy, hogy csak a hajnal hajtotta őket haza. Van, hogy öt-hat halat is hoznak; van, hogy egyet sem. Szerencse is kell hozzá. A lány most is úgy tett, ahogy máskor. Leült a móló egyik kövére.

Kanóc még nézte a távozókat, aztán ő is mellé ereszkedett.

- Elmentek - mondta.

- El - sóhajtott Mirella.

Hallgattak, és nézték a felvillanó kikötőlámpást. Négy másodpercenként villant fel a fénye, hirdetőn a vízen járóknak, csendes tengeren siklóknak és zajló hullámokkal küszködőknek egyaránt: itt a bejárat, eddig kell csak eljutni, innen már biztos révbe érnek.

Tíz perc is elmúlhatott, amikor Kanóc megkérdezte:

- Téged nem szoktak magukkal vinni?

- Soha. Pedig Matót tizenkét éves korában már kivitte apu. Az első hala egy háromkilós sügér volt. Apa meghívta rá a szomszédokat is, egyenek belőle.

Kanóc arra gondolt, az első nagy halára ő kit hívhatna meg. Ki lenne az, aki értékelni tudná, hogy ő ejtette el, egyes-egyedül? Anyu? Lehet, hogy büszke lenne, de aggodalmas szózatot tartana. Nagymami? Sápítózna. Ági? Azt magyarázná, hogy mit sem ér az egész halfogás, mert két négyes meg egy hármas került a bizonyítványába. És apu? Ő mit szólna hozzá? Megpróbálta maga elé képzelni aput. Biztos, hogy komoly arcot vágna, mert ő valahogy mindig komoly arcot vág, de a szeme sarkában az a kis ránc mosolyogna. Nem szólna sokat, de biztos, hogy vállára tenné a kezét. Talán annyit mondana: "Jól van, fiam!" Ha nagyon jó kedvében találná, még azt is hozzátenné: "Jöhet a következő!"

De apu messze van. Nagyon-nagyon messze. Pedig milyen jó lenne vele együtt tengerre szállni és együtt keresni a szigonyra méltó, nagy halat!

A *Kornat* már messze járt. Valahol a két sziget vonalában lehetett.

- A Cápá-szigetre mennek - suttogta Mirella.

- A Cápá-szigetre? - riadt fel gondolataiból Kanóc.

- Oda.

- Cápavadászatra?

- Nem. A cápa már nagyon ritka errefelé. És kicsi.

- Ige-en? - kérdezte hangjában némi csalódással a fiú. - Akkor mégis miért hívják Cápá-szigetnek?

- Villám-szigetnek is nevezzük, de valamikor emberevő cápa tanyázott a közelében. Aztán egy halász elejtette. Több mint négyméteres volt.

- Mikor történt?

- Régen. Én még nem éltem akkor.

- Kár... Vagyis kár, hogy nem most ejtette el...

- Nagy a forgalom. Megritkultak a cápák. Pedig valamikor apu is elejtett egyet. Kékcápát. Azt mondják, olyan hosszú volt, mint egy ember. De már az is régen volt.

A tenger felől hűvös szél kezdett fújdogálni, s kicsiny hullámokat loccsantott szét a móló kövein. A vízen itt-ott halászcónakok fénye táncolt, messze a távolban egy hajó kajütlámpái égtek, a távoli Szent Ilja-hegy mögül most bújt elő a telihold. Halszag érződött a levegőben.

Párok sétáltak a mólón, néha egy-egy halk szót váltottak, mások cigarettáztak, volt, aki halkán gitározott és énekelt.

A két gyerek csöndesen üldögélt; ők, akik délután olyan jól játszottak, beszélgettek egymással, s akik olyan jól tudtak nevetni a garbóra fröccsent paradicsomon, most, amikor bőven lett volna idejük a beszédre, hallgattak.

Így van ez. Az esti tengert nézve vagy hallgatni kell, vagy énekelni. A köznapi szót nem dajkálják

hátukon a hullámok, csak a gondolatokat, érzéseket ringatják, s a csendes, érzelmes dalokat, amelyek a tengerről és fiairól szólnak.

A hangulat körülfogja, átítatja az embert, bevési magát emlékei közé, hogy bármikor felidézhesse csendes, meghitt néma pillanataiban.

Minden szó, ami ilyenkor elhangzik, szinte vág, csak a suttogást lehet elviselni.

- Kanóc, későre jár - suttogta valaki a hátuk mögött. Ági volt az. Úgy látszik, őt is elkapta a hangulat, mert szokatlanul csendes volt és szelíd. Ámbár lehet, hogy csak a fájdalmai miatt.

A fiú egy szempillantás alatt megállapíthatta, hogy nővére még a szobai szerelésben, vagyis sortban és melltartóban van, csupán egy selyemstólát terített a vállára, de azt is úgy tartotta, hogy alig érjen a bőréhez. Biztos nagyon fájhat neki. Megsajnálta, s ezért nem is ellenkezett.

- Jól van, megyek, nem várom meg őket - állt fel, ami a halászat eredményét illető kíváncsiságát tekintve, óriási lemondás volt.

- És te? - kérdezte Mirellát.

- Én sem várok. Minek? - hangzott lemondóan, majd hármásban lassan elindultak a part felé.

Egyik-másik halász már visszatért a vízről. Kerítőhálókat húztak elő a csónakokból, szedték őket rendbe. A hálószemekbe megakadva itt-ott még kis hal lapult.

Kanóc megállt egy pillanatra, nézte a halászokat.

A két lány továbbment.

Ági ekkor így szólt Mirellához:

- Mirella... Beszéltem édesanyáddal. Hallottam, komoly lány vagy. Nézd csak... én most pár napig napközben nem tudok kimozdulni a szobából. Az öcsémet pedig rám bízta. Vagy ott tartom magammal, vagy elengedem, de csak ha tudom, hogy nem csinál semmi bolondságot. Tudod, egy kicsit hirtelen természetű. Könnyen becsavarodik.

- Mit csinál? - hökkent meg Mirella.

- Becsavarodik. Vagyis szertelen és kiszámíthatatlan dolgokat művel. Érted?

- Értem.

- Nem merem őt magára hagyni, de ha tudom, hogy van vele valaki, aki ismeri a környéket, és tudja, mit lehet és mit nem, akkor nyugodt vagyok.

- Én tudom - felelte Mirella.

- Azért szólok neked. Elvállalnád-e Kanócot pár napra? De alaposan gondold meg, mert nem mindig öröm vele lenni.

Mirella egy pillanatra hátranézett, oda, ahol Kanóc állt. A kislánynak eszébe ötlött, hogy szívesen van együtt Kanóccal. Jó mellette lenni, akkor is, ha beszél, akkor is, ha hallgat. S ilyen fontos dolgot, ami ennyi felelősséggel jár, még sosem bízták rá. S az nem lehet, hogy a fiúval ne tudjon szót érteni.

- Rám bízhatod - mondta határozottan.

- Kösz! - szorította meg kezét Ági. - De neki egy szót se arról, hogy beszéltünk egymással!

- Tudok hallgatni.

...És Ági úgy karolta át Mirellát, mintha régi-régi barátnök lennének, akik között nincs korkülönbség, nincs országhatár, akik régtől fogva megértik egymást, akárcsak most, amikor új, közös titkuk akadt.

Kanócnak is volt titka. Bár még nem alakult ki egész pontosan benne, hogy mit akar, de már dajkálta magában a gondolatot a nagy halról, amelyet el kell ejtenie.

NEGYEDIK FEJEZET

*Ez a nap is jól kezdődik! - Bolt a pálmafa alatt - Mirellék titka -
Ketten a Sün-öbölben - A nagy elhatározás*

A hajnal besettenkedett a zsalugáteres ablakon, s egy szentelen fénycsík éppen ott állt meg Kanóc orrán. Az orr nyugodt szuszogással nyugtázta az édes hajnali álmot. Egy korán kelő légy azonban napozódombnak nézhette, élvezettel rátelepedett, s elkezdte a lábát köszörülni. Erre a domb hirtelen megrándult alatta, egy kéz emelkedett, önkéntelenül odakapott, s megvakarta a légy iménti helyét. Mocorgás, morgás, aztán két félig nyitott szempilla hunyorgott bele a fénybe. Kanóc felébredt. Pár pillanatig kábán feküdt, amíg rájött, mi újság, aztán hirtelen felült, körülnézett.

Nővére nem volt az ágyában. Ott ült szegény, bikiniben egy széken az ablak előtt, s imbolyogva bóbiskolt. Alighanem az egész éjjelt ott tölthette álmatlanul, csak nemrég nyomhatta el a fáradtság.

A fiú határozottan megsajnálta. Legszívesebben betakarta volna, párnát támasztott volna a hátához, hogy biztonságosan nekidőlhessen, de ettől mentsen meg most minden teremtet lelket a magyarok Istene. Ági fájdalom ébresztette haragjában minden biztonnyal fúriaként viselkedne. Jobb is lesz eltűnni a közeléből.

Kanóc a tőle telhető legnagyobb csendben sortot, garbót, tornacipőt húzott. Igaz, hogy a zokniját nem találta, de kicsire igazán nem adunk. Nyomás egy kis hajnali terepszemlére!

A tenger sima volt, moccsatlan és fenékgig átlátszó. Kicsiny halak gyülekeztek a terméskő gát mellé a napsütésbe, s egész falkában rezgették farkuszonyukat, mintha csak a pirkadatnak integetnének.

A nyílt víz felől lassú csapásokkal húzott be a móló mellé egy lomha halászbárka, lánc csikorogva vágta szét a csendet, amikor kikötötték.

A halásztelep lassan ébredezni kezdett. Zsalugáterek nyíltak, s egy-egy asszony, gyerek indult el bevásárlószatyorral az öböl túloldalán levő pálmafa felé. Kanóc lassan, nézgelődve őgyelgett utánuk.

"Érdekes - gondolta -, itt a házaknak nincs kerítésük."

Kertjük sem volt, csak itt-ott egy-egy tamariszkusz- vagy leanderbokor, meg ott túlhan egy poros rozmaringsövény. Voltaképpen utca sem volt, szabadon lehetett csalinkázni a házak között. Egy-egy ajtó előtt a kikövezett részen asztal állt, székek, másutt meg két ház közé feszített köteleken száradtak az este kimosott ruhák.

Éppen egy kötél lógó, denevérszárnyú, narancssárga kötényt került ki, amikor hátulról hirtelen befogták a szemét. Megtapogatta a két kezét, megfogta őket, hogy lefejtse magáról, amikor csengő nevetés hangzott fel a háta mögött.

- Mirella...

A lány piros ruhában, bugyborékoló hajnali jókedvvel állt mögötte. Hosszú, fekete haját is piros szalag kötötte össze hátul, a nyaka magasságában, onnantól lefelé úgy lefegett, mint valami lófarok.

- Mit álmódtál? - kérdezte nevetve a lány. - Mert úgy mondják, teljesül.

- Nem is tudom. Mintha valami szigonyt láttam volna.

- Nagy szigony volt?

- Nagy.

- Hány ágú?

- Nem figyeltem. De azt hiszem, négyágú.

- Ó, az nagy halat jelent! Nagyon nagy halat.

- Ez komoly?

- Ugyan. Csak mondják. Én is álmódtam már négyágú szigonnyal, aztán sehol semmi. Hátha neked nagyobb szerencséd lesz. Te fiú vagy!

Olyan mulatságosan sóhajtott, azt, hogy "te fiú vagy", hogy mosolyogni kellett rajta.

- Kinevetsz? - komorult el a lány.

- Ugyan. Csak...

- Csak?

- Eszembe jutott, milyen jó, hogy te meg nem vagy fiú - bukott ki Kanócból oly hirtelen a válasz, hogy maga is meglepődött rajta.

Mirella elpirult, és nem kérdezősködött tovább. Mentek egymás mellett, és a földet nézték.

- Hová indultál? - kérdezte végül a lány.

A fiú megvonta a vállát.

- Sétálni. Csak úgy. És te?

- A boltba. Segíteni apámnak. Sok a kempingező, mind vásárolni akar.

- Veled mehetek?

- Igen, de siessünk: ilyenkor hozzák a tejet. Az az én dolgom.

- Segíthetek?

- Mit? Hiszen még beszélni sem tudsz - felelte a lány.

- Majd meglátjuk.

- Gyere, siessünk!

A bolt nem volt igazi bolt, csupán egy kis helyiség, egy pulttal, néhány polccal. Rajtuk száraztészták,

liszt, cukor, só, konzervek, fűszerek, ital. Csupa olyan áru, ami nem romlandó. A kenyér, a zsemle meg a tej még nem érkezett meg, pedig a bolt előtt már sorba álltak az emberek. Sortban, fürdőruhában, kosárral, szatyorral, hátizsákkal. Még alig volt hat óra, de a nap már úgy sütött, hogy némelyek, akik nem hoztak magukkal szalmakalapjukat, újságpapírból készítettek maguknak csákót.

A szállítóbárka éppen akkor érkezett. Pöfögve állt be a pálmafa közelében egy stéghez, s elkezdtek kirakni a kenyeret, a zsemlet, a tejterméket. A behordásban mindenki segített.

A tejet a pálmafa alá húzott fehér asztalról Mirella árusította.

- Gyere, fogd - szólt Kanócnak.

Odakészítették a rekeszeket, amelyekben érdekes, piramis alakú zacskókban volt a tej. Ez sokkal tovább frissen tartja a tartalmát, mint ameddig a mi zacskós tejünk friss marad. Ezt már tapasztalatból tudta a fiú; de hiszen kell is az itt, ahol jóval melegebb az időjárás, mint Budapesten.

Igaz, hogy Kanóc nem ismerte a nyelvet, de pillanatok alatt hasznossá tudta tenni magát.

A vevők Mirellának mondták meg, hány zacskóval kérnek, a lány odaszólt magyarul Kanócnak, ő kiadta a tejet, a lány bevasalta az árát, és máris jöhetett az újabb vásárló. Gyorsan fogyott előttük a sor. Pedig volt sátrazó, aki tíz-húsz zacskóval is vitt, hogy víz helyett is azt igyák. A ciszternavíz ugyanis nem oltja igazán a szomját annak, aki másféléhez szokott.

Alig telt el fél óra, a tejesrekeszek kiürültek. Aki vásárolni akart, annak igyekeznie kellett, mert több tejet nem hoztak, és a bolt is csak reggel nyolcig tartott nyitva.

Mirella lemosta a pultot, aztán rámosolygott a fiúra.

- Ügyes voltál. Köszönöm.

Kanócnak ettől a dicsérettől kaparászni kezdett valami ott belül. Váltig szerénykedett, hogy: "Ugyan... szóra sem érdemes..." - de ezt a dicséretet nem adta volna oda Boglyas tollaslabdaütőjéért, pedig azért már ígért annak idején négy aranyhörcsögöt is.

Munka végeztével kiderült, hogy mindkettőjüket himbálja az éhség. Kanóc viszont arra is rájött, hogy Ági helyett neki kell ellátnia az élelmiszer-beszerezést, ha enni is akarnak. Pillanatok alatt megegyezett Branko bácsival, s hitelbe vásárolt egy vajat, három üveg ribizlilekvárt, két csomag kekszet, egy tubus mézet, fél vekni kenyeret, sőt még tej is jutott neki a félretettből.

Kosara nem lévén, egy kartondobozban cipelte haza zsákmányát.

Mirella teli szatyorral lépegetett mellette, s elmagyarázgatta, melyik házban ki lakik, mit kell tudni róla. Mire hazaértek, Kanóc úgy érezte, mintha már legalább egy hónapja élne itt.

Nővére a bevásárlásért olyan dicsérettel fogadta, hogy akár nagyságos úrnak érezhette volna magát tőle, ha nem lett volna annyira őszintén boldog.

Ez a reggel, Mirella, az árusítás, az út visszafelé... nos, ez a nap határozottan jól kezdődik! Jöhet a folytatás!

A folytatás sem ígérkezett rossznak. Ági megegyezett Mária nénivel, hogy ellátja őket, így már a reggelit is a közös családi asztalnál költötték el. Kanóc ismét Mirella mellett ülhetett, s versenyt ettek. Reggeli után pedig Ági nagy kegyesen kiadta az engedélyt: "Ahová Mirella megy, oda te is vele mehatsz... feltéve, ha elvisz..."

Mivel Kanóc kérni sem tudott volna mást, így olyan elégedettség szállta meg, hogy még a napi

rágógumiadagját is majdnem elfelejtette kicsempészni az ágybetét alól. Aztán dupla adagot vett elő, bár nem volt róla meggyőződve, hogy Mirella is szereti a rágógumit.

A reggeli mosogatás után a kislány odaszólt neki:

- Fördőruhát vegyél, rá egy farmert meg valami inget is. A bűváfelszerelésedet is magaddal hozhatod. Elviszlek a Sün-öbölbe.

Ez a "Sün-öböl" tüstént felbirizgálta a Kanóc fantáziáját. Jól hangzott. Kicsit rejtélyes volt, kicsit kalózos: titokzatos térképek érzetét idézte, meg valahogy olyan elásottkincs-szaga is volt.

- Ebédre hazagyertek - szólt utánuk Mária néni, amikor elindultak.

A falu lassan elmaradt alattuk. A házak zsugorodni kezdtek, a két gyerek meg csak kapaszkodott felfelé a piszkosfehér mészkősziklákon, mélyeknek vájataiban alig akadt egy kis föld. Sárgát virágzó sziklanövények pihogtak a repedésekben, néhol egy-egy csenevész bokor nyújtóztatta leveleit a napsütésben. A kövek egyre melegebbek lettek, útnak, ösvénynek nyoma sem volt.

- Hol van az a Sün-öböl? - kérdezte kissé türelmetlenül Kanóc. - Csak nem a hegytetőn?

- Azon is túl - nyugtatta meg Mirella.

- Soká érünk oda?

- Mi az, elfáradtál? - méregette a lány a fiút, aki erre igyekezett olyan erősnek látszani, mint Kinizsi Pál, amikor éppen a fogai között tartott török vitézzel ropta a csürdöngölőt. Úgy látszik, mégsem győzte meg egészen Mirellát kiváló erőállapotáról, mert a lány abbahagyta a kapaszkodást, és leült egy lapos kőre.

- Pihenjünk egy kicsit.

- Ó, én bírom!

- Látom. De azért csak pihenjünk.

- Miattam fölösleges.

- Én viszont elfáradtam.

- Az más - tárta szét kezét lovagiasan Kanóc, s lerogyott egy másik kőlapra. Egy pillanat múlva úgy érezte, mintha kályhán ülne. Izgett-mozgott egy kicsit, óvatosan Mirella felé pislogott, majd amikor látta, hogy a lány türelmesen ül, hősies elszántság szállta meg, s maradt. "Legfeljebb odaégek egy kicsit" - gondolta, s emlegetni kezdte magában a Sün-öblöt, amely nem tud olyan szép és kívánatos lenni, hogy megérje ezt a kegyetlen kapaszkodót.

Mirella úgy tett, mintha a tájat nézegetné. A hegyeket, alant a falut s a végtelen tengert, de közben a szeme sarkából Kanócot figyelte. Bírja-e az utat? Elfogy-e a türelme? Mert ha nem bírja vagy kifakad, akkor menten visszafordulnak. S akkor már Kanóc nem is több előtte, mint akármelyik közönséges nyári, pancsikoló gyerek.

A lány szemében ugyanis a Sün-öböl volt a nagy erőfeszítések árán elérhető gyönyörűség földje.

Két évvel ezelőtt fedezték fel bátyjával, Matóval, amikor egyszer a hegyen csatangoltak. A hegy lábánál, ahol a sziklátat ostromolják a hullámok, egy kis beszögellést pillantottak meg. Egy beszögellést, melyet szirtek védtek a hullámok ostromától, s amelynek vagy háromszobányi kis lapálya is volt, ahová a hegyekből alácsordogáló őszi esők összehordtak némi földet, s ahol a tűző naptól védve, szokatlanul buján hajtott a természet. Madárvetette fügefák érlelték termésüket, embermagasságúra nőtt a rozmarin,

a babérbokrok vetettek árnyékot a zöldellő fűre. A sziklahasadékokban lila veronikák nyíltak, s följebb egy repedésben öreg olajfa tárta ki a napnak virágait.

Mirellának a felfedezők örömeivel ereszkedtek alá az úttalan kapaszkodókon, hogy odalent megkapják mindazt, amit csak Dubrovnik telepített, patinás kertjei adhatnak meg, de nem az ő kopár, sziklás földjük.

A falusi udvar nagyságú öböl a tenger felől teljesen zárt volt, valamilyen alagúton kaphatta vizét, s a csendes vízben halakat, rákokat és rengeteg tengeri sünt láttak. Ezért nevezték el Sün-öbölnek. A tenger felől nem lehetett megközelíteni, csak a magasból, hegyet mászva, sziklán kapaszkodva. Nem is vetődött arra turista soha. Mirella és Mato pedig nem árulták el a titkot senkinek, csak akit barátjuknak tekintettek, azt hívták meg ide.

Ám aki nem bírta az utat, vagy visszarettent, az nem is lehet igazi barát. Hogy is lehetne jóban-rosszban számítani az olyanra, aki lusta vagy megretten? Az ilyen nem érdemli meg a Sün-öblöt, s nem érdemli meg a barátságot sem...

Kanóc nem sejtette még, milyen kitüntetés érte, és milyen próbatételnek vetették alá azzal, hogy Mirella meghívta magával. S azt sem sejtette, hogy sokszor egy-egy szón, mozdulaton, fintoron múlhat egy barátság, sőt egy egész életre kiható élmény.

Keze fejével törölgette a homlokán gyöngyöző verítéket, s a lehetőség szerint egykedvűen nézegette a tenger végtelen kékségét, amelyet csak egy-egy kicsiny sziget pöttyözött.

Hallgattak. Aztán Kanóc felállt.

- Mehetünk, ha te is úgy gondolod.

- Gyerünk! - pattant fel a lány.

Ismét nekiindult.

Alig százméternyire fölöttük volt a hegyerinc. Gömbölyűen, púposan koronázta a hegyet, nem voltak csúcsai, csak kisebb kiszögellései.

Pár perc múlva fölértek.

Ekkor Mirella ünnepélyesen fordult Kanóchoz.

- Most, mielőtt elindulnánk a Sün-öbölhöz, fogadalmat kell tenned.

- Fogadalmat?

- Azt. Mondd utánam!

- Mondom.

- Fogadom...

- Fogadom... - bicsaklott meg kissé Kanóc hangja, mert ez az egész, itt a sziklás hegyerincen, alant mindenfelé a tengerrel, valahogy olyan szokatlan, olyan titokzatos volt.

- ...hogya Sün-öböl titkát...

- ...hogya Sün-öböl titkát...

- ...és a hozzá vezető utat...

- ...és a hozzá vezető utat...

- ...soha senkinek el nem árulom...

- ...soha senkinek el nem árulom...

- ...s arról, amit ott látok, nem is fecsegek.

- ...s arról, amit ott látok, nem is fecsegek.

- Kész. Kezet rá! - mondta Mirella, s a kapaszkodástól szürke kis kéz kinyúlt Kanóc felé.

Kanóc lassan nyújtotta a magáét, aztán keményen, férfiasan megszorította a lány kezét. Hosszan fogták egymás kezét, s erősen, mint ahogy a törpe ciprusok kapaszkodnak meg a sziklák hasadékaiban.

- Jól van, indulhatunk - bólintott a lány. - Mindig csak utánam gyere, de ne közvetlen a nyomomban, hanem öt lépéssel lemaradva. És vigyázz, ne inogjon a kő, amelyre lépsz, vagy amibe kapaszkodsz. A bűvárfelszerelésedet meg rakd be az inged alá, hogy mindkét kezed szabad legyen.

Elindultak. Meredek volt az ereszkedő, teli kőgörgeteggel. Mirella, aki jól ismerte az utat, lábával megmozgatta maga előtt a kilazult köveket, s azok nagyokat pattanva gördültek alá a mélybe.

Alig pár lépést mehettek, amikor Mirella lemutatott.

- Oda nézz! Az az! Az a Sün-öböl!

Kanóc lenézett. A kopár sziklák között kis zöld völgyfenék hívogatott, s egy csendesen tükröző, kicsiny tavacska, melyet barna sziklapad védett a tenger feltámadó hullámaitól. De korántsem érezte azt az áhítatot, amit a lánynak jelentett a Sün-öböl megpillantása.

Beletelt vagy tíz percbe, amíg leértek.

- Ez az! - mondta Mirella kissé meghatottan, s körülmutatott birodalmán.

Csend volt. A hullámok robaja kívül rekedt a kőpadon, amely a tenger felől tökéletesen takarta az öblöt, ami inkább egy tó, egy kedves kis tó benyomását keltette. Asztal nagyságú sziklapadok nyúltak a vízig, s lépcső gyanánt folytatódtak az átlátszó tengerben, amelynek mélysége nem lehetett több öt-hat méternél.

S Kanóc, aki már járt szüleivel a Tátrában, látott harsogó hegyi patakokat, ismerte a fenyvesek hűvösét s a Bakony erdeinek árnyékos csendjét, a Bükk-fennsík hűvös némaságát, most, itt az öböl mellett kezdte csak megérteni Mirella áhítatát és csodálatát, amit neki, a tűző naphoz és a szürkésfehér sziklákhöz szokott embernek, e másféle, szinte paradicsominak tűnő táj jelent. S most kezdte igazán érezni, mit jelent az, hogy Mirella beavatta őt a titkába.

- Kösz, Mirella - mondta csendesen, mert ehhez a környezethez valahogy a csönd illett.

Vannak helyek, amelyekből árad a nyugalom, ahol az ember pihenni vágyik, csak a gondolat moccan, de az is csak lassacskán, hogy ne zavarjon. A Sün-öböl ilyen hely volt.

Itt megszűnt a külvilág; Ági, a falu, anyu és apu is oly távolinak tűnik, csak a csend van, a pillanat, a gyík, amelyik ott arrébb sütkérezik, s a kék színű, kicsiny lepkék, amelyek a sziklahasadékok virágai fölött lebegnek. És Mirella, aki máris lerúgta magáról a farmert, blúzát egy babérbokorra akasztotta, ott áll fürdőruhában, és éppen most gyömöszöli hosszú, fekete haját a piros fürdősapka alá. Kanóc szeretne odaállni melléje és segíteni neki, közben titkon megsimogatni a haját, de nem mozdul, nem szól, csak hallgat, és nézi, amint a lány beleereszkedik a legfelső sziklapad térdig érő vizébe, s locsolja magára, hogy kissé lehűljön, s a vízgyöngyök kicsiny patakokká állva csordogálnak alá barnára sült testén.

- Mi az? Te nem jössz? - kérdi, s Kanóc erre felocsúdik.

Lerúgja nadrágját, leszórja ingét, s máris ott áll fecskében a lány mellett. Mirella ráfröccsent kéttenyérsnyi vizet, aztán beleveti magát az öböl vizébe. Kanóc utána. Rúgkapálnak, kergetőznek, fogócskáznak, forr, sístereg a víz, ijedten menekülnek a halak, csak a tengeri sünök kapaszkodnak egykedvűen a fenék szikláiba, ugyanúgy, mint reggel, s mint később, negyed óra múlva, amikor a két gyerek lihegve, elfáradva fekszik ki szárítkozni az egyik sziklaasztalra.

Csend. Napsütés. Aztán egy sirály húzott el fölöttük, kíváncsian letekintve, kik zavarják a nyugalom e parányi birodalmát. A sirály röpülése Kanócot is mozgásra készítette. Keresni kezdte a rágógumit. Ott volt mind a kettő a zsebében.

- Mirella...

- Tess...

- Szereted a rágógumit?

- Ühüm...

- Hoztam. Tessék. De egy szót se róla Áginak, mert az a fixa ideája, hogy a rágógumitól becsavarodok. Pedig csak segít gondolkozni,

- Én szeretem - mondta a lány, s mindketten fölültek. Fogaik szakadatlan egyhangúsággal örölték a mentolos gumit, érezték erős, hús ízét.

Kanócban pedig lejátszódott a tegnap, az este, Branko bácsi haláskamrája libbent hirtelen a szeme elé. S egyre vágyóbban alakult ki benne az elhatározás. Szigony. Csónak. Nagy hal... nagyon nagy hal, amit egyedül kell elejteni... Dehogya egyedül! Ketten. Mirellával... Igen... Mirellát nem hagyhatja ki belőle. Nem, őt semmi esetre sem hagyhatja ki... Mi lenne, ha ők ketten...? Igen, ketten... ó, az óriási dolog lenne! És képzeletét máris betöltötte a kép.

Mirellával ketten ülnek a csónakban, nehezen húzzák az evezőket, s a csónak után kötve... igen, ott húznak egy nagy halat... a parton embertömeg, ott van mindenki... az egész falu, a kempingezők... ott áll Ági, Mária néni, Mato, Branko bácsi, s legelöl ott áll anyu. Meglepetten nézi, amint kikötnek, és csigával meg csörlővel kezdik kiemelni az óriás halat. Anyu meglepetten felsikolt:

- Kanóc! Kicsi fiam! Mi ez?!

Ő pedig flegmán csak úgy megjegyzi:

- Ez, anyu? Ó, semmi, csak egy cápa...

Anyu sopánkodik:

- Milyen borzalmas fogai vannak!

De ő rettenthetetlenül lehüti:

- Fogai? Hát az akad neki egypár darab, merthogy ez egy emberevő cápa. Majd kifőzöm a koponyáját, és elviszem az iskolai szertárnak. De mondd csak, anyu...

- Tessék, kisfiam.

- Milyen lehet a cápahúsból készült halászlé?

- Nem tudom.

- Úgy ennék... Főznél belőle?

- De hiszen ez egy döglött cápa...

- Persze hogy döglött. Én szigonyoztam le - felelné fitymálva.

Anyu elolvadna a csodálattól:

- Te?! Hát ezt nem hittem volna! Te hős nagyfiam!

És akkor Branko bácsi odalépne, és átadná neki a nagyobbik szigonyját, és hosszasan áradozna horvátul, esetleg olaszul, amiből ő csak annyit értene, hogy: Bravó!... Bravó!... Bravó! - de tökéletesen elég, ha ennyit ért belőle az ember.

Aztán amikor az iskolában megjelenne, és a cápa kifőzött koponyáját négy rakodómunkás cipelné utána, akkor Pamacs tanár úr, az oszifő összezsápná a két kezét, s csak ennyit nyögdécselne: "Édes fiam... te... te... te... ezt igazán az iskolai szertárnak hoztad?"

És előkerülne a diri is, összegyűjtené az egész iskolát az udvarra, mint évvárókor szokták, őt felhívna maga mellé a dobogóra, hosszasan rázná a kezét, s csak annyit tudna rebegni: "Köszönöm... az egész iskola nevében, nagyon-nagyon köszönöm!" - és a srácok éljeneznének, és helikopterek húznának el az udvar fölött, léggömböket szórának ki, és a léggömbökből az égen ez a felirat állna össze: ÉLJEN KANÓC! Ő pedig csak szerényen hajlongana a nagy arénázásban, s a nagy emberek hűvös nyugalmaival csak annyit mondana: "Semmiség az egész... semmiség... és különben is... ez csak a kezdet..."

- Min gondolkozol? - hallotta valahonnan a távolból Mirella hangját.

A kép szertefoszlott.

- Én?

- Te. Még mosolyogtál is közben.

- Ja, néha szoktam. Amikor fontos dolgok járnak az eszemben.

- Szoktak?

- De még mennyire!

És észrevette, hogy a lány kíváncsisággal teli bámulattal tekint rá, miközben karhosszúságúra nyújtja ki a szájából a rágógumit. Aztán gondosan visszaszedte a szájába, és komolyan kérdezte:

- Tényleg. Mire gondoltál?

Kanócon végigszágulhattak a gondolatok. Megmondja? Ne? És ha a lány kineveti? Ó, nem! Mirella nem olyan. És különben is, ha elárulta a titkát... meg amúgy is a nagy hőstettet Mirellával együtt akarja végrehajtani. Mert Mirellánál jobb társat nem tud hozzá. Még Boglyas se lenne alkalmasabb. Pedig vele már két éve egy padban ülnek, és mindent elmondanak egymásnak. De Boglyas csak kiröhögné. Meg Boglyas evezni sem tud. Tengert sem látott még, s azt sem tudja, milyen egy igazi szigony. Ha valakivel együtt, akkor az csak Mirella lehet.

- Hogy mire? - nézett a lányra. - Hosszú...

- Titok?

- Előtted? Ugyan!

És csendesen, komolyan, mint ahogy a felnőttek szokták a nagy elhatározások előtt, csak ennyit mondott:

- Te Mirella, mi lenne, ha megfognánk a nagy halat?

- A nagy halat? - kérdezte visszafojtott hangon a lány.

- Azt. Amit Mato megfoghatott, te nem. Mert te lány vagy. Nekem meg azt mondják, hogy gyerek vagyok. Pedig ez nem is igaz. Tudom, hogy én már... hiszen érted...

Mirella tágra nyílt szemmel nézett rá. Hiszen a nagy bizonyítás vágya benne is élt, de eddig megmaradt csendes, visszafojtott váagnak, amely nem sürgeti türelmetlenül a tetteket. S most íme egy rokon lélek, egy társ, egy szövetséges, aki ugyanazt akarja, amit ő. A tettvágy hirtelen elragadta, elnyomván az ösztönös óvatosságot.

- Felelj már! - sürgette a fiú.

A lány bólintott.

- Értem. Persze hogy értem.

- No ugye!

...És mindkettőjüknek sebesebben kezdett el verni a szíve. Sokáig hallgattak. Aztán Mirella megkérdezte:

- Hogy gondolod?

- Még nem tudom - felelte a fiú -, de el kell ejtenünk. Lehetőleg egy cápát.

- Cápa nincs.

- Dehogynincs - vágott közbe ingerülten Kanóc -, van, csak nem keresik eléggé! És az se lenne baj, ha csak egyméteres is. Az is cápa, nem igaz?

- Igaz - mondta a lány, majd sóhajtott -, de én beérném egy sügérral is. Nagy sügérral. Nagyobbal, mint a Matóé... De ahhoz csónak kell meg szigony.

- Vagy szigonypuska. Tudod, Mirella, nekem van egy könnyűbúvárkönyvem, abban benne van, hogy szigonypuskával is lehet víz alatt halra vadászni. Szemvédőnk, uszonyunk van, pipánk is, csak szigonypuskát kéne szerezni, s akkor a víz alatt úszva is...

- Gondolod? - s a lány hangjában némi kétkedés bujkált.

- Biztos vagyok benne. Csak gyakorlat kérdése az egész. És itt - nézett körül Kanóc -, itt aztán lehet gyakorolni... Akarod? - fogta meg a lány kezét.

- Nem bánom. Próbáljuk meg - felelte Mirella, bár nem volt meggyőződve arról, hogy a terv végrehajtható. De Kanóc lelkesedése őt is magával ragadta.

- Jó, megpróbáljuk. De nem szólunk senkinek.

- Nem szólunk. Még Matónak sem?

- Még neki sem.

- Jó. Neki sem szólok. Úgyis csak kinevetne.

- Márpedig rajtunk ne nevéssen senki.

- Ne is!

Hallgattak. És fel sem tűnt nekik, hogy még öt perc múlva is fogták egymás kezét.

ÖTÖDIK FEJEZET

A világ legkisebb piaca - A félkezű fügeárus - Kanóc megmutatja, hogy helyén a szíve - Kriszton számár felborzolja a kedélyeket - Nehéz a hősök sorsa!

Kanóc szerette a reggeleket. Főleg ha sütött a nap, s nem kellett iskolába mennie. Ilyenkor valami kellemes bizsergés járta át, mert arra gondolt, hogy ma is mennyi minden érdekes történhet. Hiszen a világ telis-teli van érdekes dolgokkal, csak észre kell őket venni. Akadnak ugyan pupákok, akik képtelenek erre, de úgy kell nekik.

Ez a nap különösen szépnek ígérkezett. Ma próbálják ki Mirellával a szigonypuskát a Sün-öbölben. Persze, ha el tudnak szabadulni hazulról. Addig még van mit tenni. Először is eladják a tejet. Ezt ketten csinálják. Ma különben is kétszer annyit kell eladni, mert szombat van. Aztán ott van a reggeli, Mirellának a mosogatás, és el ne felejsük... állítólag ma van a piac is. A piacok pedig érdekesek. Ott mindig történhet valami.

Minden ment rendben a maga útján. Az egyetlen újság az volt, hogy Ági a reggelihez rendesen felöltözött, s nem is pissegett már, ha hozzáért a ruha. Kissé megviselte őt az utóbbi három nap, de most már biztos, hogy túléli. Már beszélni is van kedve, nemcsak sziszegni meg nyögni.

Reggeli közben például kijelentette:

- Rejtély! Rejtély, mi történt Kanóccal; mert nem is tudom, mikor fordult vele elő, hogy három napig nem csinált semmi galibát.

Ez alapján véve dicséret akart lenni, de mégiscsak nagy piszokság, mert Mirella is hallotta. És Ági sem venné jó néven, ha Kanóc égetné le őt a svéd krapek előtt. Pedig ő is mondhatna olyanokat, hogy: "Én nem is tudom, Ági, mi történt veled, hogy mostanában olyan gyakran fölveszed a műszempilládat... és érdekes, hogy még a strandra is..."

Ági azonban mit sem sejtve a Kanóc fejében dúló gondolatokról, kedvesen folytatta:

- Azt hiszem, Mirella, te vagy rá jó hatással. Miattad moderálja magát.

Kanóc ekkor már szükségesnek vélte, hogy figyelmeztesse nővérét tapintatlanságára. Hosszan előrenyújtotta lábát az asztal alatt, és rátaposott a cipőjére. Érdekes módon nem Ági sziszegett tőle, hanem Mato...

"Úgy látszik, eltévesztettem" - gondolta Kanóc, s gyorsan visszahúzta a lábát.

- Mindenesetre tény - folytatta nővére -, hogy ma megírom anyának, legyen egészen nyugodt, minden a legnagyobb rendben... Nagyon meg vagyok Kanóccal elégedve.

- Kösz! Ez megnyugtat - vágott fancsali képet a fiú, s szentül elhatározta, hogy ezt még alkalomadtán visszaadja. Lehetőleg kamatosan.

A reggeli hangulat folytatódott azzal, hogy Ági elhatározta, ő is elkíséri Mirellát és Kanócot a piacra, ahol állítólag gyümölcsöt is lehet kapni. Ettől aztán Kanóc kedve ment el a piac megtekintésétől, de hiába, a szent családi kötelékek olykor szorosan fonódnak a szabadságra vágyó családtag nyakára.

A csalódás egyre fokozódott. Kanóc valami látványos piacot várt. Olyasformát, mint a dubrovniki. Árusokkal, bazárosokkal, nyüzsgéssel, nézgelődési lehetőséggel. Ezt a piacot azonban még csúfolni sem lehetett piacnak.

Három árusból állt az egész. Egy középkorú asszonyság hagymát, fokhagymát, káposztát meg valamiféle nagy szemű, fejteni való babot árult, egy fogatlan öregasszony tököt, almát meg vörös szilvát, végül egy marcona tekintetű öregúr körtét, sárgadinnyét, görögdinnyét, kelkáposztát, diót, ringlót meg fügét. Ennyi volt az egész.

Az érdekes mindössze annyi volt benne, hogy az árut közvetlen a vízparti betonra rakták ki, mögöttük kikötve álltak a csónakok, amivel a kis szigetéről jöttek.

Akad még egy szürke csacsi is, de az úgy látszik, idevalósi lehetett, nagyon otthonosan járt-kelt, s a vásárlókból kiudvarolt egy kis hagymaszárat vagy káposztalevelet. A löttyedt körtét is úgy fogadta, mint a legfinomabb csemegét.

Egy-két vásárló lézengett csupán, s még csak alkudozni sem lehetett, annyit kellett fizetni mindenért, amennyit az árus kért.

Ági fitymálva nézte végig a kínálatot. Végül is az öregúrnál kötöttek ki. Jó hatvanas lehetett, arcán pár napos, őszes borostával, a jobb szemöldöke egy helyen megszakadt, forradás nyoma látszott rajta, a bal karja meg tőből hiányzott. Kosztümben elment volna középkori dalmata kalóznak, aki késsel a szájában támadja meg a velencei gályákat, ha nem lett volna ehhez a marcona külsőhöz mérten nagyon szelíd, meleg tekintetű barna szeme.

Amikor a ringlóra mutatva kijelentette, hogy az ára "pet dinara", Ági odaszólt magyarul Kanócnak:

- Hallod, ez drága...
- Nem drága... Ez van ara - szólalt meg legnagyobb meglepetésükre az öreg tört magyarsággal.
- A bácsi beszél magyarul? - csodálkozott rá Kanóc, mire az öregúr kis gondolkozás után kibökte:
- Kicsi beszél... Sok nyelv beszélni kicsi...

És miközben dinnyét, ringlót meg körtét mért nekik a rugós mérlegen, az is kiderült, hogy ő a Cápa-sziget közelében látható Névtelen-sziget gazdája. Ott termeli egyedül ezeket a gyümölcsöket, zöldségeket. Kiegészítés a nyugdíja mellé. Olykor halászik is, de inkább csak magának, mint eladásra.

Kanócot persze leginkább az izgatta, hol szerezte a forradást, meg mi történt a fél karjával, de ezt mégsem lehet csak úgy vásárlás közben megkérdezni. S az sem volt köznapi, hogy az öreg németül is, franciául is, olaszul is szót értett a vásárlókkal, akik a közeli kis kempingből jöttek el kiegészíteni készleteiket.

Ági már egyre noszogatta Kanócot, hogy menjenek, nincs itt semmi érdekes.

Kanóc pontosan tudta, hogy nővére a darazsaktól fél. A fügés kosáron ugyanis annyi darázs nyüzsgött, mintha itt tartanak a fő-fő darázslakodalmat. Amikor Kanóc megpendítette, hogy legalább fél kiló fügét is kellene még venni, Ágit teljesen elkapta a harctéri idegesség:

- Fügét? Ebből? Azt már nem!

Jó, ha nem, hát nem. Nincs fellebbezés, hiszen nála a pénztárca.

Annyi hasznuk viszont volt a darazsaknak, hogy Ági elhatározta, hazavonul. Nagyon rendes volt, magával vitte a vásárolt gyümölcsöt is, persze csak azért, "nehogy Kanóc mosatlanul egyen belőle, és még összeszedjen valami nyavalyát tőle".

Mirella, aki eddig tapintatosan nem avatkozott bele a családi ügyekbe, most megszólalt:

- Nehéz természete van!

Annyi meggyőződés volt a hangjában, hogy Kanóc legszívesebben megölelte volna érte. Bár azt könnyen félre lehetne érteni. Így csak annyit felelt:

- Nekem mondd!

Ezzel aztán röviden és velősen túltették magukat a családi kötelékeken.

Kanóc a kószáló fülest vette szemügyre. Fiatal szamár lehetett, és a Kriszton névre hallgatott. Munkája a teherhordás volt, amikor akadt cipelnivaló. Mirella elmagyarázta, hogy itt nem kocsit húzatnak vele, hiszen ahhoz út kellene, hanem fanyerget tesznek a hátára, arra keresztbe vetik a zsákokat, vagy kétoldalt kötik fel a kosarakat, víztartályokat, s a csacsi - patájával vizsgálva léptei helyét - a leggörgetegesebb hegyre is felkapaszkodik terhével. S ami a legfőbb, nem túl igényes. Megezik mindenféle gizgast, kórót, más egyéb úgysem akad az útjába.

Kriszton szelíd jószág volt, megszokta, hogy nyáron sokan simogatják, sokan dédelgetik. Azt is türelmesen elviselte, hogy Kanóc megsimogassa, veregesse a nyakát, de amikor a hátára akart felülni, a szamár arrébb ugrott.

- Kriszton, drága kis paripám, csak egy kicsit! - udvarolt neki a fiú, s ismét megkísérelte a felülést. A szamár megint arrébb ugrott. - Na, engedd meg! - simogatta őt Kanóc, de a szamáron nem akart fogni a bővölés, folyvást arrébb ugrott. - Hát ezen nem lehet lovagolni?! - kérdezte dühösen a fiú, amire Mirella türelmesen elmagyarázta, hogy itt ritkán ülnek szamárhátra, akkor viszont úgy, hogy ráteszik a teherhordó fanyerget, s arra oldalról ülnek fel, mint valami székbe. Ehhez van szokva a csacsi.

Kanóc már éppen nyomozást kezdett, merre is lehet az a szóban forgó fanyereg, amikor kitört a ribillió.

Okozója egy bécsi kis srác volt, aki - miközben az anyja vásárolt - az árusok háta mögött azzal szórakozott, hogy a csónakok kötelét leakasztotta a betonba ágyazott vascölöpökről. A tenger meg himbálni kezdte őket, apály is volt, húzódott vissza a víz, s a csónakokat szép csendesen elcsórta gazdájuk háta mögül.

Először a fogatlan öregasszony fedezte fel a dolgot, s csapott olyan ékes jézusmáriázást, hogy egyszeriben mindenki odarohant. A másik asszonyság csak állt tehetetlenül, nézegetvén, hol van egy szabad csónak, amivel a magáé után eredhetne. A marcona öregúr, úgy látszik, a cselekvés embere volt, kezdett gatyára vetközni, hogy utánaeredjen szökevény csónakjának.

A szeplős kis kölyök pedig, aki az egészét okozta, már bömbölt, mert az anyja javában püfölte, miközben ékes németiséggel hintette rá a házi áldást.

Mindenki beszélt, tanácsolt, korholt, de a halászbárkák le voltak lakatolva, a három csónak pedig szép csendesen távolodott.

A helyzet megérett a cselekvésre. Ezt Kanóc röpke pillanat alatt megállapította, s éppen amikor a marcona hadfi gatyásan a vízbe ereszkedett, Kanóc is ugrott. A vízbe. Ruhástul. Igaz, hogy mindössze sort és trikó volt rajta meg tornacipő, de ha hosszúnadrágban meg frissen vasalt zakóban lett volna, Kanóc akkor is ugrik.

- Utánam, Mirella! - kiáltotta, s gázolva indult a derékig érő vízben a csónakok után.

A lány nem követte. Úgy találta, piros szoknyájában, blúzban ez kissé feltűnő lenne. Így csak a partról irányította:

- Először az egyiket kapd el... azzal a többbit!

- Éééértem! - süvöltött Kanóc válasza, s a parton összesereglett bámészkodók legnagyobb gyönyörűségére s a kárvallottak egyetlen reménységére, megkezdődött Kanóc első szigeti akciója.

A víz mélyülni kezdett, a fiú pedig úszni. Az öreg csónakja volt hozzá a legközelebb, arrafelé irányította karcsapásait. A csónak lomhán hintázott, a fiú viszont sprintben úszott. Olyan gyorsan, mintha csak az iskolabajnokságot akarná megnyerni.

Még húsz méter... már csak tíz... öt... és elérte. Megkapaszkodott a csónak kátrányos oldalában.

Most már csak fel kell húzódkodni, bent az evező, és összeszedni a másik két csónakot is. Igaz, egyedül kissé nehéz lesz, de igazi, férfinak való feladat. Ez a fő! Igen ám, de az öreg csónakja nem holmi szépen lakkozott, patyolattiszta luxusjármű volt ám! Kívülről gondosan bekenték kátránnyal, ne szivároгjon, s ne kezdje ki fáját a víz, ne tapadjanak rá a mindenféle csigák meg moszatok. Fölülről még csak be lehetett szállni úgy, hogy az ember nem koszolódott, de az oldalán fölhúzódkodni: hajaj!

Kanóc kénytelen volt mérlegelni a helyzetet. Ha fölkapaszkodik, kátrányos lesz a ruhája. Volna ugyan egy megoldás, leveti, bedobja a csónakba, s Ádám-kosztümben húzódkodik fel, de egy pillantást vetett a part felé, s úgy ítélte, ahhoz túl nagy a nézőközönség. Egy szalmakalapos hölgy pedig már látcsővel figyelte, mi történik.

Pedig ha a ruhát összekátrányozza, azért Ági biztos leszedi róla a keresztvizet, de mit lehet ilyenkor tenni? Dönteni kell. Gyorsan!

Kanóc döntött. A vízben lehúzta magáról trikóját, behajította a csónakba, aztán "vesszen a gatyám" fohászkodással felhúzódkodott a csónak peremén.

A partról izgatott moraj kísérte a sikert. Kanóc - mivel a csónakmotor kezeléséhez nem értett - megragadta az evezőket, s nekifeszült. Pár csapás, és már "érezte" a csónakot. Kissé lassan, lomhán mozgott, de annál biztosabban feküdt a vízben.

A fiú a másik két csónak nyomába eredt. Először az öregasszonyét sikerült elérnie. Addig-addig forgolódott a magáéval, amíg megközelítette a másik csónak orrát, megragadta kötelét; s a sajátján talált karikához kötötte. Így eredt a harmadik csónak nyomába. Nagyon megérezte, hogy kettőt hajt. Még az a szerencse, hogy az öbölben aránylag csendes volt a víz.

A harmadikkal rengeteget kínlódott. Kötélre vette, nem tudott evezni tőle. Végül megint csak beugrott a vízbe, s a harmadik csónakot odakötötte az öregasszony csónakjának farához. Azután visszaszállt az öregébe, s a hármas konvoj lassan vánszorogva megindult a part felé.

"Egy-kettő, egy-kettő, egy-kettő" - vezényelt magában a fiú, s húzta az evezőt inaszakadtából. Három csónak azonban kissé nagy teher... Amint közelebb ért a parthoz, most érkezett fürdőzők ugrottak a vízbe, odagyalogoltak a csónakokhoz, s Kanóc minden tiltakozása ellenére vontatni kezdték a part felé. Mire kiért, útja szinte diadalmenet volt.

A tettes, a szeplős kis bécsi kölyök is abbahagyta a bögést a verés miatt, amit anyjától kapott, s alighanem azt ordibálta, hogy ő is be akar szállni a bácsi mellé a csónakba.

Ezért is kapott az anyjától két legyintést.

"Pedig nem csinált semmi rosszat - gondolta Kanóc. - Ez a kis ingyencirkusz igazán hiányzott az embereknek."

Ahogy közeledett a kikötés pillanata, mindenki ott nyüzsgött a parti betonon. Az öregúr gatyaszárban várta csónakját, hogy kiköthesse, közben pedig senki nem gondolt Krisztonnal.

A számár, úgy látszik, féltékeny lett, hogy nem vele foglalkoznak, de valószínűbb, hogy az árusok kirakott portékája ébresztett benne ellenállhatatlan éhségérzetet. Amíg az emberiség a három jármű érkezése körül foglalatoskodott, Kriszton - mint akinek ez a legtermészetesebb dolga - nekilátott bekebelezni a piac maradék árukészletét. A hagymát, fokhagymát csak kirángatta a kosárból, majd fitymálva otthagya, a babot szétszórta, a káposztát falni kezdte; majd úgy vélte, a gyümölcs mégis finomabb, s miután a dinnye már elfogyott, ette a ringlót meg a körtét. Alighanem életében nem zabált még ilyen jót, mert ha van a szárnak arckifejezése, akkor Krisztonról nyugodtan állítható, hogy valósággal röhögött. Nyilván örömeiben.

Az árusok viszont nem röhögtek. Az egyik vevőjelölt jelezte a vészt, mire a két kofa otthagya kikötést, csónakot, megfordult, s szapora átkok kíséretében nekiestek a szárnak. Húzták, rúgták, ütlegelték, de Kriszton meg se mozdult. Még volt egy kis szilva a kosárban. Aztán megelégedve a szidalmakat, hirtelen megugrott. Még hátra is rúgott, de volt benne annyi tisztesség, hogy senkit sem talált el. Egy pillanatra visszafordult, harsányan iát zengett búcsúzóul, majd - mint aki a legjobban végezte dolgát - elkocogott.

Az árusok ekkor nekiestek a bécsi asszonynak. Alighanem azt kerepelték, hogy mégiscsak ő, pontosabban az ő kisfia az okozója az egésznek, hiszen ha nem oldozza el a csónakokat, akkor nem kell azokat menteni; s ha nem kell menteni, senki sem hagyta volna őrizetlenül kosarát. Ebben aztán volt is valami.

Ötperces vita, mutogatás, tolmácsolgatás után az asszonyság is belátta az eladók igazát, pénzt vett elő, s elkezdte kifizetni az őket ért kárt.

Az öregúr csendesen eltette a pénzt, aztán morfondírozni kezdett, visszahúzza-e nadrágját a vizes gatyára, majd úgy döntött, gatyában marad. A piacozást mára befejezte. Kosarait a csónakba rakta, majd megkereste Kanócot, vállára tette kezét, megölelte, megveregette a vállát, és kezet nyújtott.

- Hvala lepo! Keszenek szepen... Nekem nehez lenne volna... - mutatott fél karjára, értésére adva Kanócnak, hogy fél kézzel úszni nem egyszerű.

Aztán az öreg fogta a fűgés kosarat, s Kanóc kezébe nyomta.

- Finom. Tiednek. Kosár jövő hét visszaadjál, vagy elhózzál szigetre... - intett a Névtelen-sziget felé.

"Ez meghívás!" - dobbant meg hirtelen Kanóc ütője, hiszen valami titkot szimatolt az öreg körül. A sebhely meg a fél kéz... Lehet, hogy az öreg valamikor cápavadász volt, és cápa harapta le a kezét?

Fogta a fűgés kosarat, s búcsút intett a motorpöfögéssel elpályázó öreg után.

A két asszony is csónakba szállt, a fiatalabbik barátságosan intett, de az öregasszony annyit sem mondott a csónak visszahozataláért, hogy bikkmakk. Azt számolgatta, mennyi pénzt kapott a bécsi asszonytól, aki kisfiának tartott hosszú és ékes szentbeszédet, hogy okuljon az okulni valókból. Ami azt illeti, elég sokba került neki fiacskája játéka. Ennyiért már akár felfújható plasztikcsónakot is vehetett volna a gyerekeknek. Azt talán mégsem szereti Kriszton. Bár ki tudja?

Kanóc ottmaradt a kiürült piacon Mirellával meg a fél kosár fűgével, amit még vagy negyed kosár darázs is szaporított.

- Mert már érett - magyarázta Mirella.

- Sejtem - nézte gyanakodva a darázsakat Kanóc.

- Elkergetem őket - jelentette ki Mirella.

Kanóc ugyan kissé kételkedett benne, hogy a darazsak Mirella szavára eltávoznának, de mit lehessen tudni.

Mirella levetette kötényét, aztán hessegetni kezdte őket. A darazsak dongtak, fenyegetőztek, aztán méltatlankodva arrább röptek, oda, ahol a földre kiszóródva három túlrejtett füge hevert a porban. Úgy ellepték őket, hogy szinte gurították maguk előtt.

Az árusok csónakjai már ott húztak a távolban. Kanóc még egy pillantást vetett utánuk. Mirella erre megjegyezte:

- Ügyes voltál. Jól csináltad.

Kanóc, elégedetten nyugtázta a dicséretet, és sokért nem adta volna, ha az esemény tanúi az osztálytársai; vagy legalább Boglyas lett volna itt, ő aztán úgyis elmondaná mindenkinek. Legalább egy fénykép lenne róla, amit mutogatni lehet! Így még anyu is csak azt fogja mondani:

"Te már megint nagyítasz, kisfiam. Még hogy te egyedül, három csónakot..."

Ági meg csak az összekátrányozott nadrágot látja az egészből.

"Na tessék, kidobhatjuk. Mert pont neked, egy gyereknek kellett a csónakok után eredni! Nem voltak ott a közelben felnőttek?"

Persze hogy voltak. De azoknál nem esett le idejében a tantusz. Ó, hogy még a dicsőségnek sem lehet maradéktalanul örülni!

És Kanóc, a hős, akit az előbb még annyian ünnepeltek, keserűen elmélkedett magában a dicsőség többféle fogadtatásáról.

- Na mindegy - sóhajtott, s elindult Mirella után hazafelé.

- Mi mindegy? - kérdezte a lány, aki megérezte, de nem értette keserűségét.

- Á, nem érdekes! - legyintett Kanóc, s hogy valami jó is legyen az életben, belenyúlt a füges kosárba. Ha a darazsak megehetik mosatlanul, neki sem fog ártani. Különben is majd alulról keres egy szemet.

- Kérsz? - nyújtotta a kosarat Mirella felé.

- Most nem - felelte a lány.

- Én eszem. Ági úgyis arénázni fog miatta. Pedig megdolgoztam érte.

S elkeseredetten harapott bele a legkívánatosabb fügebe. Édes, fűszeres íz omlott szét szájában.

- Finom - állapította meg, s máris beleharapott a következőbe.

Nyelvén égető fájdalmat érzett.

- Au! - szisszent fel, s kiköpte a fület. Már későn. Egy darázs, amelyik a fügebe fúrta magát, beléeresztette Kanóc nyelvébe a fullánkját.

Nyelve égett, és dagadni kezdett.

Mirella megragadta a kezét.

- Siessünk haza! Ecetet kell rá tenni! Az segít!

Segít ám, de csak azonnal. Mire hazaértek, már feldagadt Kanóc nyelve. Alig bírt megszólalni.

Ági felmérte a helyzetet, s ahelyett hogy csöndben maradt volna, sopánkodni kezdett. Mintha őt csípte volna meg a darázs.

- Tudtam! Tudtam, hogy a fügével baj lesz! Látod, úgy kell neked! Ha vízbe áztattad volna, a darázs kimászik, és nem csíp meg. De te! Te mohó vagy! És ráadásul hasmenést is kapsz tőle!

Kanóc legszívesebben odaállt volna feleselni, de kinek van kedve hiábavalóságokat visszabeszélni, amikor el van zsibbadva az egész szövegelője! S ráadásul nemcsak a csípés marja, hanem az ecetes zsebkendő is, amit Mirella a szájába erőltetett.

Azt viszont már nem tűrhette, hogy Ági az egész fügét ki akarta szórni a szemébe. Megragadta a kosár fülét, úgy huzakodtak. Aztán mikor úgy érezte, hogy nővére bizonyulna erősebbnek, hirtelen elengedte a kosarat.

Ági hanyatt esett, a füge szétgurult.

Az érett szemek tottyadtan heverték a terasz kövén.

A lány ültéből szórta Kanócra az égi áldást, a fiú befogta a fülét, hogy ne hallja.

Ekkor farkát csóválva előballagott Ito, a félresikerült tarka dakszli, szaglászni kezdte a fügéket, megnyalta őket, aztán az egyikbe beleharapott. Majd a másikba, a harmadikba. A negyediket gyanakodva szaglászta, lábával kaparászta, s lám, előmászott belőle egy darázs. Kábán tűrte, hogy a kutya a lábával arrébb tolja.

- Na látod - szólalt meg Ági -, a kutyának több esze van, mint neked.

Ezt azonban már Mirella sem hagyhatta szó nélkül. Epésen megjegyezte:

- Kanóc nem csúfolt, amikor leégett a hátad...

Azzal választ sem várva, bement a konyhába segíteni az anyjának.

Ági viszont elhallgatott.

Kanóc fogta a gumimatracot, hogy félrehúzódjék valahová a ház árnyékába. Ebédelni sem jött fel. Adta a sértődöttet, pedig ki kíván dagadt nyelvvvel forró paradicsomlevest kanalazni?

A kutyánál viszont határozottan bevágódott a fügével. Ito, miután mind megette, nekigömbölyödött hassal megkereste Kanócot, hálásan leheveredett melléje, s délutáni szunyókálásából fel-felriadva is mindig azt leste, itt van-e még a fiú.

Ezzel együtt a mai napnak már lőttek. Pedig milyen jól kezdődött az egész.

Még az az egyetlen szerencse, hogy délután Mirella lejött hozzá, hideg tejet hozott meg szalmaszálat, s ott anyáskodott mellette estig, s egyetlen szóval sem csúfolta.

A szigonypuska kipróbálását azonban el kellett halasztaniuk. Kanócnak semmi kedve sem volt megmászni a hegyet a Sün-öbölhöz vezető úton, s ha meg is mászta volna, feldagadt szájába úgysem tudta volna rendesen beleszorítani a légzőpipa csutoráját.

Hiába, van úgy, hogy minden szépen indul, jól folytatódik, aztán lőttek neki. Sebaj, lesz még jobban is! Csak ki kell várni!

HATODIK FEJEZET

*Erik, a mentőangyal - Könnyűbúvár-gyakorlatok a Sün-öbölben -
Meghitt beszélgetés - Kanóc nem ismeri ki magát saját magán*

Néha éppen akkor jön a segítség, amikor az ember legkevésbé várná. Vasárnap reggel váratlanul beállított Erik, a dubrovniki svéd fiú. Az apja motorcsónakjával, a *Vikinggel* jött, egy dán barátja volt vele meg egy holland lány, aki folyton a dán fiú nyakában lógott.

- Eljöttünk egy kis szigetlevegőt szívni - fogalmazta meg Erik, pedig azért igazán nem csónakázik három órát az ember, főleg amikor szigetet Dubrovnikhoz sokkal közelebb is találhat. Tiszta sor, hogy Ági miatt jött.

Kanóc először illedelmesen magába fojtotta röhögését, amikor Ági tette magát előtte:

- Ó, micsoda meglepetés! És nem is tudom, hogy találtak ide...

Pedig öccse szerint nemcsak a pontos címet adta meg nővére, de tán még a ház alaprajzát is megküldte, hogy Erik biztosabban idetaláljon. Világos, hogy a barátait meg csak falból hozta magával, az illendőség kedvéért.

Még virágot is hozott Áginak, aki ettől tökéletesen rendbe jött. Kanóc viszont egy csomag holland rágógumit kapott, mégpedig Ági szeme láttára, aki nem tiltakozott, csak haloványan megjegyezte:

- Ó, az öcsikém nem is szereti a rágógumit.

De mire ezt kimondta, Kanóc már biztonságba helyezte az ajándékot, s olyan bájosan mosolyogva biztosította Eriket arról, hogy újabban egészen megszerette a rágógumit, főleg ha holland, és ha tőle, Eriktől kapja, hogy Áginak szava sem lehetett rá. Csak egy suta bájmosolyt eresztett meg hozzá, amitől megint csak röhöghetnékje támad az ép eszű embernek.

Később már odáig is eljutottak, hogy Erik sajnálkozva megszemlélte Ági cafatos vállát, s kijelentette, hogy ezek után a tervezett fürdés, napozás helyett inkább kirándulni kellene Orebičébe, a kapitányvárosba vagy a gyönyörűsége Korčula szigetére.

Ági kapásból igent akart mondani, azután Kanócra tekintett, aki az angol szavakból próbálta kihámozni, miről is van szó.

Az Orebičet és a Korčulát mindenesetre tökéletesen értette, s élénken bólogatott hozzá.

Nővérében ekkor felrémlt, hogy ezeken a forgalmas helyeken túlságosan is hamar található öcsikéjének különféle érdekességeket, főleg erre-arra közlekedő utasszállító hajót, amelyekre fel is lehet lopakodni, így rövid lelki vívódás után győzött benne a kötelességérzet, s szapora "nono" tiltakozással igyekezett Eriket szándékáról lebeszélni.

Ekkor jött el az a pillanat, amikor Kanóc bebizonyíthatta nagylelkűségét.

- Eredj velem, én maradok - jelentette ki az arénába lépő gladiátorok elszántságával. - Majd csak eltelik valahogy ez a nap. Különben is Mirellának megígértem, hogy ma megverem úszásban... - És olyan ártatlan tekintettel bámult nővére, mint egy jól nevelt kisfiú.

Ági egy darabig latolgatott, a svéd közben egyre csak karattyolt, agitálta rendületlenül, míg végre Ági kijelentette Eriknek:

- Oké!

Ezt azután Kanóc is megértette. Vagyis hogy minden: oké! Ági eltűnik a maga társaságával, ő pedig végre kipróbálhatja Mirellával a szigonypuskát.

Óvakodott azonban, nehogy túlzottan derűs ábrázatot mutasson az "oké" után, mert akkor Ági még szimatot fogna. Olykor félelmetes szimata tud lenni. Huszonnégy órával előre megszimatozza Kanóc legújabb "tettét", olyankor, amikor Kanócnak még halvány fogalma sincs arról, hogy "tetre" nyílik lehetősége.

Ági szimatát szerencsére eltompította Erik pipájának illatos dohányfüstje, amitől Kanóc szerint a halak két kilométeres körzetben fölfordulnak.

Amíg nővére visszavonult a szobába, hogy "tatarozza magát", ami nem kis időt szokott igénybe venni, addig Kanóc közelebről megtapasztalta a *Vikinget*. Ha már nem utazhat vele, legalább a kikötőben élvezze. Mirellát is magával hívta, beszálltak a motorcsónakba, mindent kitapasztaltak, megtapogattak, miközben Erik pipázva figyelte, hogy semmiben se tegyenek kárt. Némi tapasztalatai már neki is voltak Kanóccal kapcsolatban.

A fiú azonban ezúttal szokatlanul nyugodtan viselkedett. Nem csavart el, nem szerelt le semmit, a motort sem akarta szétszedni, csupán érdeklődött, már amennyire kézzel-lábbal lehetett.

Végül aztán megjelent Ági is teljes díszben, Kanócék kiszálltak, az utazók beszálltak. A holland lány végigcuppogta Mirellát és Kanócot. Erik berántotta a motort, a *Viking* motorja felbúgott, s a csónak éles kanyart véve, kezdte maga után húzni a csíkot. Ági integetett, a holland leány integetett, a dán srác a kezét rázta, Erik a pipájával tisztelgett.

Kanóc meg csak állt a mólón, mint "az elhagyott gyermek" némán vádló szobra, mozdulatlanul és szemrehányóan, mindaddig, amíg az utazók ki nem jutottak a látótávolságból. Akkor aztán felsóhajtott: "Na végre!" - s örömeiben úgy lapockán legyintette Mirellát, hogy a lány majdnem belebucskázott a vízbe.

- Pardon! Nem akartam - mentegetődzött aztán, de a lány igazán nem haragudott. Kapott ő már az édesbátyjától ennél sokkal különbeket is.

A fiú kifejezetten boldog volt. Boldogságát az sem zavarta, hogy a nyelve még kissé viszkedett a tegnapi darázscsípéstől, de már enni is tud rendesen meg beszélni is, s ami a legfőbb, már a légzőpipa csutoráját is a szájába tudja venni.

Szép vasárnap ígérkezett. Reggeli után Branko bácsi és Mato levonultak a halászkamrába a csónakmotort bütykölni, Mária néni a szomszédasszonnyal trécselt, s egy szava sem volt, amikor Mirella és a fiú elköszöntek.

- Kettőkor ebéd - szólt utánuk, s egy csöppet sem zavarta őt, hogy nincs is velük óra. Mirella a nap állásából negyedórányi pontossággal meg tudta mondani az időt. Annyira nem figyelt rájuk, hogy észre sem vette: a gyerekek szigonypuskát visznek magukkal. Mirella vásárolta Kanóc zsebpénzéből, a kocsmáros fiának közvetítésével, a sörszállító motoros bárka egyik matrózától. Kissé használtak tűnt már, de látszólag kifogástalanul működött.

Már öt házzal arrébb jártak, amikor Ito kutya utolérte őket. Néhányat vakkantott, jelezvén, hogy ő is velük tart, aztán hol előttük, hol mögöttük csámpázott görbe lábain.

A Sün-öbölbe vezető kapaszkodó-ereszkedő most valahogy sokkal rövidebbnek tűnt Kanócnak, mint legutóbb. S ezúttal nem kellett Mirellának pihenőt tartania a fiú kedvéért, mentek, mintha kergették volna őket. Csak Ito fáradt el a szokatlan hegymászásban, s alighogy leértek a Sün-öbölbe, nyomban leheveredett egy babérbokor tövébe.

- Na végre ideértünk! - fújtatott nagyokat Kanóc, menten fürdőnadrágra vetkőzött, s máris ugrott volna a vízbe.

- Megállj - fogta meg a vállát Mirella, s aztán mit volt mit tenni, Kanóc kénytelen volt leülni, hogy kissé kipihenje a mászás okozta izzasztó fáradtságot. Ebből Mirella nem engedett. "Voltaképpen igaza van" - gondolta Kanóc, s engedelmeskedett. Ebben nagy része volt annak, hogy Mirella egész másképpen tudta adagolni a dolgokat, mint a nővére. Ági rászólt volna: "Tudhatnád, hogy felhevülten nem megyünk bele a vízbe."

Mirella ezt így mondta: "Egészen megizzadtam. Hadd hüljek le egy kicsit. Szeretném, ha együtt mennénk a vízbe."

Lehet erre nemet mondani?

Ültek egy kőlapon egymás mellett, s Mirellának eszébe jutott, hogy Kanóc említette, sokat olvasott már a békaember-mesterségről meg a víz alatti halászatról. Így hát - tudta, vagy nem tudta? - töviről hegyire elmagyaráztatta magának.

Kanóc pedig nagy volt. Végre egyszer valaki kíváncsi arra, ami őt érdekli, s amit olyan gondosan tanulmányozott!

Észre sem vette, hogy magyarázat közben kézmozdulataival Pamacsot, az oszifót utánozta.

- Tudod, Mirella - gesztikulált a kezével -, a könnyűbúvárok sokféleképpen merülhetnek. Legegyszerűbb persze az, ahogy mi fogunk merülni, szemüveggel, légzőpipával. Persze, ennek megvan az a hátránya, hogy csak olyan mélységig lehet lemerülni, amilyen mélyre a pipa enged. No persze, ebben az az érdekes, hogy az ember egészen másként látja a tengert a víz alól, mint amikor fentről néz bele... És a pipa segítségével addig maradhatsz a víz alatt, ameddig kedved tartja. Ha mélyebbre akarsz merülni, mondjuk itt az öbölben a fenéig, akkor orrcsipeszt lehet használni, pipát nem, s addig marad az ember a víz alatt, amíg tud. Így merülnek a gyöngyhalászok. Igaz, ők sokszor negyven méter mélyre is lemennek, és több mint két percig bírják levegő nélkül.

- Én egy percig is alig - szólt közbe a lány.

- Én is körülbelül addig - felelte Kanóc, majd folytatta a tudományos kiselőadást. Határozottan élvezte, hogy végre ő is mondhat valami újat Mirellának.

Hosszasan ecsetelte, hogy az igazi könnyűbúvár légzőpalackkal merül le, azzal sokáig lehet lent a víz alatt, de nem szabad túl mélyre lemenni, mert akkor elveszíti a tájékozódóképességét, elfogja a mélységi mámor.

- Hacsak a társa ki nem menti - szólt közbe a lány, amitől Kanóc egy pillanatra meghökkent. Lehet, hogy Mirella csak úgy beszélte itt őt a vakvilágba?

- Mi az, te értesz hozzá?

- Ááá! - nyugtatta meg őt ártatlan képpel Mirella. - Csak tudod, nálunk is adta a tévé a *Cousteau kapitány*-sorozatot. Abból aztán tanult egyet-mást az ember.

- Hát igen - hagyta rá Kanóc. - Nézni más volt, mint csak könyvben olvasni. Hanem tudod mit? Fogadok, ha Cousteau kapitány ismerte volna a Sün-öblöt, itt is forgat egy filmet!

- Lehet - hagyta rá a lány, de magában nagyon örült, hogy a híres tengeri kutató nem járt errefelé, s nem ismeri az ő birodalmát. Mit érne az egész, ha már a fél világ láthatta volna filmen? Az már akkor nem csupán az övé. Pedig a dologban ez az egyetlen igazán fontos. Egy kicsiny kis öböl, amelyik egész országrészeket, világrészeket pótol, amelyik itt van, csakis itt, kézzelfogható közelségben. Amelyiknek a

vizébe bele lehet merülni, ahol ismerősek a sziklák, de még a mohák, a moszatok is.

Magában vizolygott is tőle egy kicsit, hogy éppen itt próbálják ki a szigonypuskát, megritkítván vele az öböl barátságos halait, de tudta, ha nagyobbak akarnak elejteni valahol másutt, akkor csak meg kell szerezni a szükséges gyakorlatot. Mint ahogy a merülésben, a könnyűbúvár-felszerelés használatában is tökéletesíteniük kell magukat. Igaz, hogy már tavaly óta megvolt a szemüvege, pipája, uszonya, de csak ritkán használta, akkor is inkább az érdekesség kedvéért, főleg amíg egészen új volt. Kanóc felszerelése viszont még igazán új volt, s ebből ítélve a fiú csak olvasmányai alapján értette jól a témát. Márpedig nem szabad kockáztatni, hiszen Ági rábízta Kanócot. Felel érte.

- Gyere, próbáljuk ki a szigonypuskát! - türelmetlenkedett a fiú.

- Várj. Először gyakoroljunk. Jó?

- Minek az?

- Nézd, Kanóc, lehet, hogy te kiválóan érted, de én még kezdő vagyok... ezt beláthatod.

- Az más - mondta Kanóc, s alapjában véve titokban ő is örült, hogy előbb gyakorolják egy kicsit a készülék használatát, mert az igazat megvallva, alig háromszor volt még csak rajta a dubrovniki strandon, s akkor is rendkívül kényelmetlennek érezte, hogy pipán keresztül vegye a levegőt.

- Helyes, előbb gyakorolunk - mondta most már egész engedékenyen. - Mégpedig úgy, ahogy a szakkönyvek írják. Az egyik búvár merül, a másik biztosít. Ki merüljön előbb?

- Hát... - nézett rá bizonytalanul Mirella.

- Felőlem merülhetsz... - előzékenykedett a fiú. Valójában kíváncsi volt rá, a lány hogy csinálja, nehogy azután ő szégyent valljon.

- Kezdheted te is - kedveskedett a lány -, hiszen te értesz hozzá.

- Na persze.

- Meg aztán te vagy a férfi.

Ez az utóbbi érv rendkívül nyomós volt. Egy pillanat alatt háttérbe szorította Kanóc bizonytalanságát, s cselekedni kezdett. Felvette az uszonyokat, feltette a szemüveget, szájába vette a légzőpipát, és beleereszkedett az öböl vizébe. Közvetlenül a víz színe alatt lassan úszni kezdett, miközben tágra nyílt szemmel nézte a tekintete elé táruló látványt.

A tenger errefelé teljesen átlátszó. A partról is jól lehetett látni az alig öt-hatméteres vízfenék szikláit, a hozzájuk tapadt tengericsillagokat, -sünöket s a kényelmesen úszkáló halakat. Még a vízbe vetett pénzt is lehetett volna látni, amint lassan alámerül.

Ez a látvány azonban egészen más. És az érzés! Óriási!

Kanóc legszívesebben kikiabálta volna az egész világnak:

- Emberek, látok! Látok a víz alatt! Mindent látok! Nem úgy, mint ti, szárazföldiek! Másképpen! A vízben vagyok, egy vagyok a vízzel, úszkállok, mint az a csikóhal ott... ott meg egy tengericsillag... itt egy -sün kapaszkodik a sziklába... De aranyos vagy! Megfoglak! Uu, szúrsz, te nyavalyás?! Igazad van! A helyedben én is szúrnék. Ott meg halak! Egész raj kis hal... egyet megfogok... érdekes, rosszul becsültem meg a távolságot... Hiába, itt mások a méretek! Csodálatos ez a lebegés! Csodálatos!

Mirella a partról figyelte az úszkáló fiút. Láta, hogy aggodalomra semmi ok. Kanóc jól úszik, s nyugodt,

lassú tempókkal használja az uszonyokat. Ahhoz képest, hogy kezdő, remekül - állapította meg magában, de persze Kanócot nem sértette volna meg azzal, hogy kezdőnek titulálja.

Ekkor azonban szörcsölés, loccsanás, s Kanóc krákogva bukott fel a víz fölé.

Kissé mélyebbre akart merülni a pipája által engedettnél, a légzőeszköz víz alá került, ő meg beszívta a vizet. Lihegve, prüszkölve úszott ki a partra.

- Rövid a szára - magyarázta Mirellának.

- Rövid - hagyta rá a lány. - Pihenj egy kicsit, most én merülök.

Azzal beleereszkedett a vízbe, s uszonyaival békatempókat vett. Simán, kapkodás nélkül, mint aki valóban saját elemébe került.

"Jól csinálja" - állapította meg magában Kanóc, és gyönyörködve nézte az úszkáló lányt.

Piros bikini volt rajta - Mirella nagyon szerette a piros színt, s jól is állt neki -, piros volt a fürdősapkája is, bőre csokoládébarnára sült, hiszen már május elejétől a vízen volt, teste karcsú, hajlékony, lába formás, combja vékony, de izmos.

"Mennyivel más, mint az osztályban a lányok!" - gondolta Kanóc. S el sem tudta őt képzelni, amint pusmog a többi lánnyal, röhöcsél, vihorászik, szamárfület mutogat, esetleg süsüt integet a homloka előtt, vagy éppenséggel nyelvet ölt. "Talán nem is tud nyelvet öltetni" - mosolyodott el, amikor megpróbálta elképzelni, milyen lehet Mirella akkor, amikor mérgében éppen nyelvet ölt.

Ito felébredt szunyókálásából, és odatotyogott hozzá. Vakkantott párat, s a fügefák felé szimatolt. Itt a völgyben, ahol védettebb fekvésben voltak a növények, s nem perzselt úgy a nap, még csak most kezdtek érni az első fügek. Illatuk alighanem eszébe juttatta Itónak a tegnapi fügelakomát, amit Kanócnak köszönhetett. Hol a fiúra pislantott, hol a fán lógó fügek felé szimatolt.

- Jól van, no - állt fel a fiú, s nézegetni kezdte, melyik füge érett már. - Nem túl érettek, még nincsenek itt a darazsak - állapította meg, de azért talált pár szemet. A legszebbet félretette Mirellának, egyet gondosan szétszedett, nehogy ismét darázs legyen benne, s megette.

A kutya türelmetlenül vakkantva követelte ki a maga részét. Neki három szem jutott. Amikor kevesellte, Kanóc letépett neki egy éretlen gyümölcsöt, letette a kutya elé, Ito megszaglászta, aztán otthagya.

- Látod, te bolond, még éretlen - okította a fiú az ebet, amikor Mirella partra úszott.

- Hű de jó volt! - szedte le magáról a szemüveget, s tette le maga mellé a csutorát.

Egymásra mosolyogtak, s Kanóc - aki talán még életében nem udvariaskodott egy lánnyal - karját fogva segítette Mirellát, amikor le akart ülni. Még a békauszonyt is levette volna a lábáról, ha a kislány hagyja. De nem hagyta. Eltolta bokájától Kanóc kezét, s nevetett.

- Hagyd, csiklandós vagyok!

Ezen aztán Kanóc is nevetni kezdett, pedig mi van azon nevetnivaló, hogy valakinek csiklandik a bokája?

Most Kanóc öltözött be a merüléshez. Aztán megint Mirella következett. Mindketten úszkáltak vagy háromszor.

Akkor viszont Kanóc kitalálta, hogy mélyebbre merülhetnének, ha pipa nélkül merülnének, mint a gyöngyhalászok, persze csak addig, amíg szuflával győzik.

Mirella nem kérte magát.

Egyetlen kikötése az volt, hogy amíg a merülő úszkál, addig a másik a parton állva beugrásra készen figyelje. Meg az, hogy ne versenyezzenek, ki bírja tovább a víz alatt, mert azt ő úgyis elveszítené.

Ebben aztán megegyeztek.

Ismét Kanóc kezdte.

Jól teleszívta magát, és lemerült. Igyekezett leúszni egészen a fenékgig, de a víz minduntalan föl akarta őt hajtani.

"Persze, a könnyűbúvárok súllyal nehezített övet viselnek, azzal jobban merülhetnek..."

Bosszankodott, hogy ez nem jutott merülés előtt az eszébe, s erejének jó részét arra fecsérelheti, hogy a víz felhajtóereje ellen küszködjenek.

Szuflája hamar elfogyott - felbukott, kiúszott a partra.

Mirella megvárta, amíg kifújja magát, s ugrani akart.

- Várj - fogta meg a kezét a fiú. - Csinálok merülőövet.

Farmerja zsebébe nyúlt, amelyből zsebkendő, bicska meg madzag került elő. Keresett pár tyúktojásnyi, gömbölyű követ, belekötötte a zsebkendőbe, a két végére madzagot kötött, s odalépett Mirellához.

- A derekdra kötöm, hogy ne hajtson fel a víz.

Miközben felkötötte, Mirella nevetett.

- Te bolond, csiklandozol!

Pedig Kanóc vigyázott, hogy hozzá se érjen. De hogy lehet egy bikinis lány derekára kötni egy madzagot úgy, hogy egy csöppet se érintse az ember?

Mirella derekán nagyszerűen szuperált az öv. Igaz, hogy kiúszáskor kiesett belőle az egyik kő, de a találmány alapján véve bevált.

Egymás után lemerültek majdnem a fenékgig, ott úszkáltak egy kicsit, aztán fölbukkantak.

A másik meg beavatkozásra készen figyelte. Sőt: Ito is odakacsázott az őrszem mellé, s érdeklődéssel nézte, mit játszanak. Vagy melege volt, vagy kedvet kapott ő is az úszkálásra, mert legközelebb, amikor Mirella volt a soros, ő is utánaugrott. Igaz, hogy nem bukott a víz alá, csak prüszkölve úszott egy kört, majd kikapaszzkodott a parti sziklára, megrázta szőrét, csak úgy fröcsögött belőle Kanóc lábára a víz.

- Mégy arrébb, te! - figyelmeztette szelíden lábával a kutyát.

De az, úgy látszik, mégsem értett, egészen jól magyarul, mert ahelyett hogy arrébb ódalgott volna, elkezdte nyalni Kanóc lábfejét.

- Meg ne edd, te! - mordult a kutyára, majd amikor az nem akarta abbahagyni, fél lábra állt, mint a gólya. A kutya akkor a másik lábát kezdte el nyalogatni. A vízből kimászó Mirella meg úgy nevetett rajtuk, hogy majd visszaszédült az öbölbe.

Aztán lehuppan a sziklapadra.

- Elfáradtál? - kérdezte Kanóc.

- Kicsit.

- Pedig ideje lenne kipróbálni - intett a szigonypuska felé Kanóc. - Nemsokára haza kell mennünk.

Mirella az égre nézett, s bemérete, merre jár a nap.

- Még nincs tizenkettő sem. Van majdnem két óránk. Ki kell egy kicsit a tüdönket pihentetnünk.

Megszáritkoztak, s kissé beljebb mentek a tűző napról az egyik fügefafa szűrt árnyékába.

Mirella megette a számára félretett fügét, majd Kanóc elővette az Eriktől kapott holland rágógumit. Kínálta a lányt. Miközben a papírját bontották, Ito a farkát csóválta. Mirella galacsinná gyúrta a sztaniolpapírt, odadobta a kutya elé. Az szaglászta egy kicsit, nyalogatta, majd sértődötten leheveredett.

A két gyerek hasra feküdt, fejüket karjukra támasztva, féloldalt nézték egymást, miközben rágták a gumit.

- Jó itt nálatok - szólalt meg kis idő múlva Kanóc.

- De csak ilyenkor - mondta Mirella. - Nyáron. Ősszel meg télen minden üres. Aztán jönnek az esők, a szelek.

És mesélni kezdett a hegyekről metszően lecsapó bóráról, a hideg szélről, amelyik szürke hullámokat hajt maga előtt, bebúvik a ruha alá, beszökik a lakásba az ablakok résein, s olyankor nagyon jól fel kell öltözni. És legjobb a konyhában, mert ott legalább ég a palackos gáz: ha anya süt, akkor a sütő melegít, mert a szobákban nincs fűtés. Itt nem szoktak fűteni. A bóra nem tart sokáig. Aztán ott van a sirokkó. A meleg szelek. Mindig vihart meg esőt hoznak magukkal. Olyankor táncolnak a halászcsonakok még a móló védte öbölben is, s amikor elvonul az eső, kanállal merik ki belőlük a vizet.

Kanóc pedig Budapestről mesélt. Újpalotáról, ahol lakik, s ahol az iskolájukba ezernégyszáz gyerek jár. Meg a huszonnégy emeletes toronyházzal, amelynek a belsejében víztorony van, s a tízemeletes sávházzal, amelyben lakik, ahol nyolc lépcsőház van, és a házban több mint ezerkétszáz lakó.

- Többen laknak egy házban, mint ahányan a mi egész szigetünkön. Pedig itt négy falu van... - csodálkozott Mirella, aki gyermekkor óta itt él a szigeten, s még csak kétszer volt benn apjával Dubrovnikban, amelynek utcái, házai, boltjai mind egy-egy csoda, amellyel nem lehet betelni. Amióta telepés tévéjük van, azóta már mást is látott a világból, de a kép az csak kép, nem kézzelfogható valóság.

S Kanóc mesélt, csak mesélt neki a távoli városról, amit úgy hívnak, Budapest, s ahol metró van meg busz meg liftek, és még a tülekedés is olyan érdekes, ha az ember a mulatságos oldalát nézi.

Addig, mesélt a fiú, amíg észrevette, hogy Mirella lehunyja a szemét, s lassan, egyenletesen szuszogni kezd.

"Elaludt" - állapította meg Kanóc, s közelről, alig két könyök távolságból nézte az arcát. Fekete volt a szemöldöke, hosszú, fekete a szempillája, orra kicsiny, szája kicsi, ajka széles, gömbölyű. S a sarka alvás közben néha megrándult...

"Be kéne takarni" - gondolta Kanóc; óvatosan, hogy a lány föl ne ébredjen, elhúzta mellőle a könyökét, csendesen föltápaszkodott, ingét a lány hátára terítette. Mirella oldalára fordult, magára húzta az inget, s tovább aludt.

Kanóc legszívesebben odaült volna melléje, és simogatta volna a haját, de aztán elszégyellte magát, és megállapította, hogy az tisztára pizsokság volna, ha visszaélné a helyzettel. Azt viszont határozottan érezte, hogy ha nem akar visszaélni a helyzettel, akkor tanácsosabb, ha most nem Mirellát nézi, hanem

inkább mással foglalkozik.

Még egy pillantást vetett az alvó lányra, aztán hátat fordított neki.

"Hát nem vagyok tisztára hülye? - gondolta. - Nézhetném kedvemre, és ha egy kicsit a hajához érnék, talán még föl sem ébredne rá, én meg hátat fordítok neki. Tisztára hülye vagyok..." - motyogta magában.

Nem fordult meg. Leült. Háttal Mirellának. Hallgatta lélegzését, s ez valahogy olyan jó volt. Egyszerre izgató és megnyugtató. Hogy lehet ez?

Kanóc sehogy sem ismerte ki magát saját magán.

Hiába, van ez így néha - mondanák erre a bölcsek.

HETEDIK FEJEZET

*A szigonypuska csábítása - Kanóc első hala - Életveszélyben - Ito ugat -
Mirella, az életmentő - Kanóc életében először könyörög, de hiába*

Mirella már vagy negyedórája alhatott, amikor Kanóc tekintete a szigonypuskára tévedt.

Nem a legkorszerűbb szerkezet volt, nem sűrített levegő lötte ki a szigonyt, hanem rugó. A szigony sem volt akkora, hogy azzal komoly, nagy halat el lehetett volna ejteni, mégis fegyver volt. Víz alatti halászatra alkalmas, izgató fegyver.

Kanóc eddig csak könyvekben meg filmen találkozott e fegyver használatával. Igaz, hogy amikor Mirella megszerezte, szárazon kipróbálta, de hát az csak próba volt.

Milyen lehet a valóságban?

Hátrapillantott. Mirella még aludt.

Felkeltse? Ne? Biztosan elfáradt a sok merülésben. Mégiscsak lány, kevesebbet bír.

Igen ám, de mi van, ha sokáig alszik, utána meg rohanni kell haza? Ki tudja, holnap kijöhetnek-e, vagy Ági a sarkukra telepszik?

Tanácsstalan volt.

Lassan felállt, nézte a vizet. Kereste, lát-e elejtésre alkalmas halat.

Az öbölben sok hal volt, de a legnagyobbak sem látszottak többnek arasznynál. Nem éppen szabályos méret, még hazai horgászvizeken sem, de hátha ezek eleve ilyen kis fajtájúak. Mint odahaza a keszeg vagy a kárász.

Vajon mit szólna Mirella, ha felébredve halat találna maga mellett? Ugyan mit szólna?

Örülne.

Kanóc fejében fészket vert a gondolat: meg kéne lepni egy hallal Mirellát.

És elképzelte, amint Mirella felébred, és ott van a hal mellette.

- Jé? Hal! - lepődne meg. - Hogy került ide?

- Ó, csak úgy magától. Odarepült.
- Oda ám! Hiszen ezt valaki elejtette...
- Ugyan, semmiség volt az egész.
- Hogy csináltad?
- Egyszerűen.
- Miért nem vártál meg vele?
- Meg akartalak vele lepni. Örülsz?
- Örülök.
- Az első halam... és én neked... mert te... szóval, ugye érted, mit akarok mondani?
- Értem, Kanóc, nagyon is értem - mondaná Mirella, és nézne, csak nézne rá szeretettel és bámulattal, azzal a csodálatos szemével.

Arra ocsúdott fel, hogy Ito odadörgölődött a lábához.

- Hm, te mit szólsz hozzá? Meglepjük a gazdát? - kérdezte a kutya.

Az nem ugatott, csak barátságosan csóválta a farkát.

- Meglephetjük - mondta, és megfogta a szigonypuskát.

Könnyű kis szerkezet volt, fél kézzel kezelhető.

Kanóc felhúzta a rugóját, felvette a szemüvegét, uszonyát, és elhatározta, hogy pipa nélkül merül, mert úgy le tud menni egészen a fenéig. A legnagyobb halat akarja elejteni Mirellának. Eszébe sem ötlük, hogy párosával kéne merülni, hogy kell a biztosítás - hiszen mi baj is érhetné ebben a kis öbölben? Pár tempóval végigússza, s egy rugaszkodással a fenéktől a felszínig ér az ember.

Még egyszer hátrapillantott, aztán belemerült a vízbe. A kutya érdeklődve bámult utána.

Két tempóval utolért egy halrajt. Ujjnyi, ezüstös halacska úszkáltak gyanútlanul a víz alá bújó napsugárban. Akármelyiket meglőhetné, de sajnálja őket. Olyan kicsik még, és olyan szépek! Másikat nézni nincs már ideje, fogytán a levegő. Felbukik a víz színére. Két-három mély lélegzetet vesz, majd ismét alábukik, végigcserkészi a vízfenék fölötti alsó sziklapad beszögelléseit, hátha akad valami zsákmánynak méltóbb.

Nicsak, ott! A hasadékban... valami fekete hal. Olyasmi, mint a harcsa. Csak kicsi. Nem lehet több harminc centiméternél. A levegő fogytán... fel!

Elszalasztotta.

Megint teleszívja magát, lebukik. Oda, hol az előbb volt. Hátha még ott az a hal.

Szerencséje van. A hal gyanútlan. Ráirányozza a szigonypuskát... egy... kettő... há... és meghúzza a ravaszt. A szigony kivágódik, a hal megrándul, és... jaj!... az oldalából folyik a vér... pedig hideg vérű, úgy tanulta, és mégis: vér!

Tüdeje szorítani kezdett. Fölrúgta magát. A szigony zsinórján utána jött a zsákmány is. Még vergődik egy

kicsit, aztán elhagyja ereje, csap egy nagyot, s kinyúlik.

Kanóc sajnálja kicsit, pedig büszkének kéne lennie. Nagyon büszkének. Az első hala. Az első tengeri hala. Igaz, nem cápa, hanem valami törpeharcsaféle, de bizonyára jóízú, mert látta, hogy a mólón örültek ennek a fajtának a horgászok.

Leszedi a halat a szigonyról. Ito ott szaglászik, de hagyja a zsákmányt. Sütve megeszi, még a szálkáját is, mint a macskák. Így nem kell neki.

Kanóc gyengéden leteszi a halat Mirella közelébe.

Voltaképpen föl kéne ébresztenie a lányt, hadd halásszon ő is, de olyan szépen pihen. És hátha talál neki nagyobb halat is.

Kanóc újabb vadászatra indul.

Ismét úszik a víz alatt. Kezében a fegyver. Megint a sziklapadot kutatja. Ott... ott valami sötét alagút! Érdekes, ezt eddig nem észlelte. Persze, mert fölötte egy kőpad. Az alagút felől áramlik a víz. Hohó! Megvan a nyílás, ahol az öböl a tengertől az utánpótlást kapja. A halak is itt úszhatnak be. Csakis itt. Itt kéne lesben állni.

Levegőt!

Kanóc elrúgja magát, s a víz felszínén teli tüdőből szívja magába a friss levegőt. Kicsit tovább volt odalent a kelleténél. Ott... ott kell leskelődni, hátha betéved egy nagyobb hal.

Lélegzetvétel, lebukás.

Figyeli, hátha jön valami. Semmi.

Fel!

Le!

Fel!

Le!

Éppen hogy csak annyi időre bukik fel, hogy ismét teleszívja magát, és máris siet vissza.

A kőpad. Az alagút. Fent a nap... De mi történt?

Kanóc szédül... mintha tántorogna, mint a részegek. Levegőt! Merre... most merre?! Hol van a fönt, és hol van a lent? Ez az oxigénhiány! Sok széndioxid gyűlt össze a tüdejében. Olvasott róla... igen... ez az! Fel kell jutni! Fel kell jutni! Különb... Ó, Mirella, ha most ott állnál a víz szélén, látnád, hogyan téntfergek itt... látnád és tudnád, hogy... jaj... mi ez? Piros karikák... fekete karikák... megfulla...!

Mirella arra ébredt fel, hogy Ito torkaszakadtából ugat. Felült. Körülnézett. Kanóc sehol. Ito a vízparton ugat! Óóóó! Ott lent... Kanóc fekszik! Kezében a puska!

És Mirella fejest ugorva, kétségbeesetten úszik arra. S a fiú mozdulatlan. Megragadja. Nehéz. Megfordítja. Elfogy a levegője. Fel!

A kutya vonít. Levegőt! Le!

Kanóc. A haja! Megmarkolja. Elrúgja magát. A nehéz test vele mozdul. Úszik fel. Kihúzza a kőpadra. Ito

kétségbeesetten szaladgál fel-alá.

Mirella agyán átfut, amit ilyen esetekről hallott. Nincs segítség, magának kell cselekednie.

A fiú sok vizet nyelt, ki kell belőle rázni. Megemeli a lábát. Fejre akarja állítani, de nehéz, nagyon nehéz. Kanóc térde alá nyúl, úgy emeli fel a derekáig. A feje lent, folyik a szájából a víz.

Mesterséges légzést.

Mirella látta már, hogy csinálják, de soha nem próbálta. Megkísérli. Egy-kettő, egy-kettő, egy-kettő - és folytatja kétségbeesett erővel.

Nem lehet, hogy... Nem! Az nem lehet!

Egy-kettő... egy-kettő... egy-kettő!

Mióta feketett a víz alatt? Régen? Vagy csak most?

Lehet, hogy nem jól lélegezteti? Nem ért hozzá...

Van még egy mód... képen látta... a szájából szájba fújt levegő. Teleszívja tüdejét, és kétségbeesetten fújja be Kanóc szájába a levegőt. Egyszer, kétszer... tízszer, hússzor, harmincszor.

És Kanóc egyszer csak megrezzen, s Mirella érzi, hogy a fiú tüdejéből lassú, gyenge szuszogással áramlik visszafelé a levegő... aztán megrázkódik a teste, és mély lélegzetet vesz!

Pár perc múlva Kanóc félig kinyitotta a szemét. Először csak a világosságot látta, aztán Mirellát.

Mirellát, aki mellette ült, fogta a kezét, s némán, hangtalanul sírt. Könnyei végigcsorogtak az arcán, le egészen az álláig, onnan nagy, súlyos cseppekben hullottak alá.

Szólni akart, de gyenge volt még hozzá.

A mély lélegzetvételekkel lassan kis erőre kapott. Először csak a torkát köszörülte, azután halkán, rekedten megszólalt:

- Ne sírj, Mirella, ne sírj! - És gyengéden megszorította a lány kezét.

A kéz azonban megszűnt az övét fogni, Mirella gorombán elrántotta, s arrébb ment. Megtörülte a szemét, leült egy köre, és szívét egyre jobban elöntötte a harag. Legszívesebben nekiesett volna Kanócnak, hogy üsse, tépje, cibálja.

Remegett. De nem akarta, hogy a fiú lássa.

Kanóc rövidesen felült.

Kissé szédült még, de megtámaszkodott, s tekintete Mirelláét kereste.

A lány azonban nem nézett rá.

Kanócból könyörögve buktak elő a szavak:

- Mirella... legalább szólj! Mondj valamit! Szidj össze! Csak ne hallgass, Mirella! Hallod?

Semmi válasz.

- Mirella... én azt sem bánom, ha pofon vágysz. Megérdemelném, csak szólj... Szólj már!

A lány hallgatott.

Kanóc szeme ekkor a halra pillantott, amely némán, mozdulatlanul, kimeredt szemmel feküdt a kövön. Mirella eddig észre sem vette.

A fiú kétségbeesetten folytatta:

- Hidd el, én nem akartam rosszat! És... azt a halat is neked lőttem. Életem első halát. Mirella... És odatettem melléd. Ott van... látod? Meg sem nézed? Mirella!

És Kanóc ültében közelebb csúszott, megfogta a halat, s tehetetlenségében a lány felé nyújtotta.

Mirella felsikoltott:

- Vidd el innen! Nem kell!

- A tied...

- Nem kell...

- Miért nem?

- Még kérded?!

Kanóc szinte nyüszített:

- Nézd, én belátom, hogy... de te is értsd meg!

A lány szava keményen vágott, mint az ostor:

- Azt hittem, a barátom vagy.

- Az vagyok.

- Nem igaz! Becsaptál! Egy kis halért képes voltál becsapni! És ha ott maradsz?! Így feküdtél, mint ez a hal! Érted?! Így feküdtél! Te! Te!

Nekiesett a fiúnak, ütötte, tépte, a haját cibálta.

Kanóc nem védekezett. Túrta, mindent túrt, és örült, hogy fáj, mert tudta, hogy a lánynak igaza van.

Mirella abbahagyta. És megint eleredtek a könnyei.

- A tengerhez kettő kell - szipogta. - Az egyik, aki vigyáz... De így hogy vigyázhatok rád? Te... te!

Kanócnak úgy összefacsarodott a szíve, mint még életében soha. Mindent odaadott volna érte, csak hogy meg nem történte tehesse azt, amit vétett a lány ellen. Valahonnan egész mélyről törtek fel belőle a szavak:

- Mirella, értsd meg, hogy soha többé... Ott a halad, a tied. Neked lőttem... Vedd már el, kérlek. Nem látod, hogy kérlek? Könyörgök...

- Nem kell... Nekem nem ez a kis hal kell. Nekem a barátom kell. És a cápa sem kell. Ha nincs barátom, akkor az egész nem ér semmit! Te... te...

Leborult a kőpadra, és hátát rázta a zokogás.

Kanóc feltápászkodott, imbolyogva állt meg mellette. Kérlelte, könyörgött, de a lány hajthatatlan volt.

- Ne szólj most! Hagyjál!

Sokáig sírt. És Kanóc nem tudta, mit csináljon. És észre sem vette, hogy még mindig kezében tartja azt a ronda, döglött halat. Csak akkor döbbsent rá, amikor Mirella abbahagyta a sírást, és felült.

Kínlódva mondta:

- Mirella! Visszadobjam a halat? Vissza?

A lány nem felelt, csak nézett. A szeme vörös volt, arca könnytől maszatos.

- Visszadobjam? Ne szólj, csak ints a fejeddel.

De Mirella még csak nem is intett.

- Nézd, visszadobom!

A hal a magasba röppent, majd meredek ívben csobbant az öböl vizébe.

De Kanóc nem a hal vesztét bánta.

Hallgattak. Aztán a fiú sokat beszélt. Beszélt, csak beszélt, de a lány egy szóval sem válaszolt.

Ült, immár könnytelenül, arcára rátelepedett a gond, de rejtve maradtak gondolatai.

Egy idő múltán az égre nézett, s csak annyit mondott:

- Mennünk kell.

Elindultak. A lány elől. A kutya, mintha csak vigasztalni akarná, némán kaptatott mellette. Hátra sem néztek a bágyadtan támolygó Kanócra.

Ebéd előtt hazaértek. Mindenki el volt foglalva a maga dolgával, nem kérdezősködtek, hogy telt a délelőtt.

Rekkenő hőség volt. Némán, éhség nélkül kanalazták a levest.

Asztalbontás után Kanóc várta, mi lesz.

Semmi sem lett.

Mirella nekiállt segíteni az anyjának, neki meg odaszólt:

- Elfáradtam délelőtt. Ma már nem fürdök.

Kanóc úgy ódalgott el, mint a kivert kutya. S még Ito se tartott vele.

NYOLCADIK FEJEZET

Mirella nélkül - Csellengés - Engesztelni, de hogyan? - Egyes-egyedül -

Kutyánál csak az ember lehet kutyábbul. Kivált ha nincs hozzá szokva, hogy csak úgy oldalba rúgják, mint egy kivert ebet.

Kanóc kiült a teraszra, várt.

Várta, hogy dolgavégeztével hátha kijön Mirella, s tud vele még néhány szót váltani. Az nem lehet, hogy csak így, ilyen egyszerűen... amikor ő...

És olyan erősen gondolt a lányra, hogy annak biztosan csöngött a füle. Márpedig ha csöng, akkor tudnia kell, ki gondol rá. Ha pedig tudja, akkor hátha kijön. Hátha...

Nem jött ki senki.

A család ebéd utáni pihenőre tért.

Erre délen ez szokás. Ebéd után, amikor a legrekkenőbbben süt a nap, s bágyaszt a hőség, aki csak teheti, behúzódik a vastag falú szobák hűvösébe, ahonnan zöldre festett zsalugáterek tartják vissza a perzselő napsugarakat, s alszik. Nem sokat, alig egy-két óracsukat, hogy aztán felfrissülten folytassa, s maradjon ereje az estékre, amelyek oly kellemesen enyhítők, hogy érdemes őket akár éjfélig is megnyújtani.

Kanóc egy darabig fülelt befelé, a család hálója irányába, de semmi mocorgás.

Elaludt. Képes volt elaludni!

S ebben a pillanatban nagyon haragudott Mirellára. El is határozta, hogy nem gondol rá. Azért sem gondol rá. És ő is lefekszik. Aztán ha mégis kijönne Mirella, már csak a hült helyét találja. Aztán gondolkozhat majd...

Bement a szobába, végigheveredett az ágyon. A zsalugáttert jól becsukták, töksötét volt.

Kanóc bámult fölfelé a mennyezetre, és elhatározta, hogy nem gondol semmire és senkire. Főleg Mirellára nem. Pedig ő fekszik a szomszéd szobában. Alig egy fal választja el tőle. És képes nyugodtan aludni! Vagy ő sem alszik? De miért is ne aludna? Elfáradhatott. Alaposan elfáradhatott...

"Juszt sem gondolok rá!"

És megpróbált Pestre gondolni, az iskolára, a srácokra. Hogyan is mondja el nekik a víz alatti szigonyos halászatot? Mert azt el kell mondania. Kellőképpen kiszínezve.

Amikor évnyitóra gyülekeznek az iskolaudvaron, már akkor kipakol majd vele. Körbegyűjti a srácokat, akik balatoni vitorlázásról, a nagymama monori gyümölcsöskertjéről, bükki túráról meg más efféle piti dolgokról lefetyelnek. Akkor azt mondja majd nekik:

- Csend! Ide süssetek! Tudjátok, amikor én lent az Adrián, a Sün-öbölben először kipróbáltam a szigonypuskát, az volt csak valami!

- Szigonypuskát! Ugyan, ne hamukázz - szól közbe majd Dugó.

S akkor ő rávágja:

- Azt! Ha nem hiszed, délután följöhetsz hozzánk, megmutatom. Kár, hogy itt Pesten nem lehet használni. A Dunában csak koszos kis pontyok vannak, esetleg csukák vagy harcsák, de mik azok a tengeri halakhoz képest?

És mindenki paff lesz a csodálattól. Lehet, hogy még biológiaórán is neki kell majd magyaráznia.

Ázalag tanár úr megkéri őt:

- Ugyan, édes fiam, hozd már be a következő biológiaóra felszerelésedet, s tarts nekünk előadást az Adria élővilágáról. Meséld el nekünk egy gyakorló vadász szemével nézve a dolgokat, az mégiscsak más, mint a tankönyv...

Ő pedig mesél. S amikor odaér, hogy: "Képzeljétek, ott lestem a sötét nyílásnál a következő halat, s akkor..." - akkor... akkor mit fog mondani? És hogy mondja el Mirellát? S hogy Mirella őt kimentette? Pedig azt nem lehet letagadni. Az piszokság volna! És különben is mi a csudával hencegjen? Azzal, hogy majdnem belefulladt? Hogy egy csaj húzta ki? Nem csaj: lány! Nem is lány, hanem Mirella... Mirella, akihez fogható...

Megpróbálta őt elhessegetni. De nem sikerült.

Mirella alszik. Persze hogy alszik. Fáradt. Oka van rá, hogy fáradt legyen. És milyen rendes volt, hogy hallgatott. Melyik fiú tette volna meg azt, hogy hallgat? Pedig életet mentett. Az ilyenért voltaképpen érem járna, meg ki kellene írni az újságba. Főcímben!

EGY JUGOSZLÁV KISLÁNY KIMENTETT A TENGERBŐL EGY MAGYAR FIÚT!

Szenzációs kiadás! Esti Hírlap! Szenzációs kiadás...

Pedig nincs is semmi szenzáció. Csak az, hogy él. Hogy Kanóc újjalotai lakos, immár nyolcadik osztályos tanuló, él. És az oszifönöknek nem kell bejelentenie az évnyitón: "Kedves gyerekek! A nyáron, amint már az újságokból is értesülhettek, tragikus esemény történt. Osztálytársatok és barátotok, Kanóc - és itt biztos megcsuklana a hangja - nincs többé. Élete virágjában ragadta el őt tőlünk a könyörtelen..."

"Ah! Marhaság! Nem tudok értelmesebb dolgokra gondolni? De mire is? Mire?"

Ááá...

És Kanóc nagyot ásított... aztán még egyet...

Pár perc múlva elnyomta őt a fáradtság. Megszűnt Mirella, az osztály, Pamacs tanár úr és minden, minden, csak a csend volt, szürkeség, mély szürkeség, aztán rátelepedett a kimerült emberek álomtalan, fekete csendje.

Talán két órát alhatott. Fáradtan ébredt, úgy érezte, összetörték minden csontját.

"Érdekes - gondolta -, milyen fáradt vagyok!"

Nem szokott délután aludni. S a mai napon már történt vele annyi, hogy joggal érezhette magát fáradtnak.

Nagyot nyújtózott, majd pár tornamozdulatot tett. Az állítólag serkentően hat.

Kinyitotta a zsugát. Ilyenkor délután már elfordult erről az oldalról a nap. Hátról sütött, rá az öbölre. Négy óra körül lehetett, ilyenkor van a legtöbb délutáni fürdőző.

Az ablaktól alig négyméternyire volt az öböl. Az ablak alatt a kavicsos gumimatracokon heverészttek, beszélgettek, kártyáztak, rádióztak; akik már megelégtették a vizet, vagy akik két mártózás között valami mással akarták elütni az időt.

Kanócnak semmi kedve sem volt a vízhez.

Ma nem. Semmi esetre sem.

Megint Mirellára gondolt. Valahogy ki kéne vele békülni. De hogyan?

Meg kéne keresni. Mit csinálhat?

Felöltözött. Kiment a szobából.

Alig ért a teraszra, már hallotta a lány hangját. Aztán meg is pillantotta. A szomszédok nyolcéves kisfiával labdázott. Nagy, pöttyös gumilabdát dobáltak egymásnak. Aki nem tudta elkapni, fél lábra állt. Gyerekes játék. Nem Mirellához való. Úgy látszik, csak unalmában... vagy...?

Kanóc igyekezett úgy helyezkedni, hogy a lány meglássa őt. Intett is neki. Négyszer is intett.

Semmi válasz. Semmi jel. Semmi biztatás.

Pedig észrevette.

Mit tegyen? Kérje meg, hadd álljon be ő is közéjük?

És ha visszautasítaná?

Vissza. Persze hogy vissza. Nem válaszolt az intésre, ez annyit jelent, hogy...

Kanócot elkapta a keserűség. Utána a dac. Nem. Nem alázkodik. Most kunyoráljon Mirellának? Főleg a kis srác előtt. Ő is talál más elfoglaltságot, ha akar. De mit? Valamit. Mindegy.

Lassan, tüntetően elvonult mellettük, s elindult csellengeni.

Majd csak talál valami érdekeset. Valamit, amit még nem látott. De mit?

A halásztelep oly kicsiny, s Mirella már mindent megmutogatott neki. Ohó! A kempinget még nem. Pedig tudja, hogy van kemping is, egy kicsit arrébb, egy másik öböl partján. Alig egy sziklakiszögellés választja el a falutól. A parton, ösvényen lehet megközelíteni. Kényelmes, kitaposott, gondozott ösvény, még egy kétkerekű kézikocsi is végigmehetne rajta vagy egy oldalkocsis motorkerékpár.

Kanóc elindul arrafelé.

Az utacska a vízig szaladó hegy lábánál vezetett, közvetlenül a parti sziklák mellett. A tenger itt sziklás volt, köves, fürdésre nem alkalmas. Kopár, mint maga az egész sziget.

Pár perc múlva célhoz ért.

Kicsit csalódott.

A balatoni kempingekhez hasonlót várt, sok-sok sátrat, színes forgatagot, bábeli hangzavart - de ennek itt nyoma sem volt.

A parton kis völgyecske nyomult be a lankásabbra váltó hegyoldalba, a völgyben fügefaliget meg bozótos. A fák gyatra árnyékában vagy húsz-harminc különböző színű sátor. Nem hatalmas, kocsival cipelt sátorcsodák, hanem olyan kisebb alkalmatosságok, amelyeket egy ember vagy egy család hátizsákban vagy kézicsomagban magával tud cipelni, hiszen ide nem vezetett autóút, a szigetet csak motorcsónakkal lehetett megközelíteni, s az az elszánt, aki úgy döntött, hogy itt, a vad természetben tölti nyarát, a maga erejére volt utalva.

Sokan kifejezetten ezt szerették benne. Otthagyni a civilizációt, a kocsit, a benzinfüstöt, a kényelmet,

aminek itt halvány nyoma sincs.

Ez a kemping nem volt kerítve, gondnoka sem volt, itt csak sátorhelyet lehetett kapni, sziklákat, napsütést, hőséget, és az egész kultúrát egy, a bokrok közé rejtett, deszkából ácsolt illemhely képviselte. Még vízcsap sem volt, mosdani, fürdeni ott a tenger, ivóvizet a faluból, a vendéglőstől kellett hordani.

Kanóc megállapította, hogy a kempingezők többsége családos. Sok volt a gyerek. Többnyire olyan tíz év körüliek, akik már maguk is tudnak cipelni egy kis motyót, s nincsenek szüleik terhére.

Az öböl tele volt apró kővel, fürdőcipő nélkül ilyen helyen nem tanácsos a vízbe menni. De tiszta volt, barátságos, hívogató.

A sátrak és fűgefák között kifeszített köteleken ruhák, törülközők száradtak, pár családanya benzinfőző mellett foglalatoskodott, néhányan felfújható gumicsónakjukon ringatták magukat a tengerrel.

Egy lapályos részen néhány gyerek focizott. Egykapura játszottak. Kanóc megállt mellettük, hátha maguk közé hívjak.

Sokáig bámulta őket, de nem szólt hozzá senki. Pedig párszor visszarúgta nekik a labdát, amikor feléje szállt, ebből láthatták, hogy ért hozzá.

Negyedóra múltán megkérdezte tőlük:

- Beszállhatok?

Azok értetlenül bámultak rá, majd amikor élénk taglejtésekkel megismételte: "Beszállhatok?" - az egyik vörös hajú srác kíváncsian kérdezte egy szökétől:

- Was sagt er?

"Még beszélni sem tudok velük" - sajdult belé, s nem is erőltette a dolgot. Arrébb ódalgott. És nagyon sajogni kezdett ott belül.

"Lám csak, mindenki van valakivel, mindenki csinál valamit, csak engem nem vesznek be sehova..."

Még az sem villanyozta fel, hogy a cserjésből ismerős szürkeség csörtetett elő. Kriszton volt az, a számár.

Gazdája néha nekieresztette a világnak, hadd legeljen, úgysem kóboroghat el messzire, meg aztán haza is talál. És Kriszton élt is a szabadsággal. Mondhatnánk, ez a szabadság jövedelmezett neki. Sokat. Mindenki barátkozott vele, mindenki kedveskedett neki, és Kriszton nem volt túl válogatós. Köszönettel legyezgette fülét a tegnapelőtti szikkadt kenyérnek, de bekebelezte a friss almás lepényt is. Mikor mi akadt. S számlálójának tapasztalatai között rögződött, hogy a kemping különösen jó legelő. A hulladékártólóban mindig akad egy kis kenyérmaradék, gyümölcshéj s más egyéb, kórónál, száraz gizgznál ízletesebb csemege.

Ezúttal azonban hiába keresgélt. Ma, úgy látszik, mindenki húskonzervet bontott a vasárnap tiszteletére, a konzervdoboz pedig még egy számár gyomrának is túl kemény falat lenne.

Kriszton bánatos volt, s becsapottnak érezte magát.

Ha Kanóc belelátott volna a számár lelkivilágába - már amennyiben egy nagy fülű patás rendelkezik ilyesmivel -, akkor rájöhetett volna, hogy Kriszton ugyanolyan bánatos és kisemmizett, mint ő.

Így azonban csak annyit látott, hogy a számár ott settenkedik. Igen, szabályszerűen settenkedik, mint aki rosszban sántikál. Végiglátogatta az üres sátrak környékét, hátha lel valamit. De semmi. Csak száradó fürdőtrikók, s a szintetikus anyagból készült holmit Kriszton csikó kora óta szívből utálta. Egyszer

elfogyasztotta egy zöld bikini felső részét, s majdnem beledöglött. Azóta óvakodik a száradó ruhadaraboktól.

Ott egy sátor előtt viszont kint felejtettek valami gusztusosabbat. Egy szalmakalapot. Szép, nagy karimájú, művésziesen fonott szalmakalapot.

Krisztonnak nem volt érzéke a művészi formák iránt, viszont úgy látszik, megérezte a szalma illatát.

Óvatosan körülpillantott, aztán beleharapott a kalapba.

Csak Kanóc látta őt. De nem szólt rá. Miért ne egye, ha jólesik neki? Legalább neki legyen valami jó az életében.

Kriszton derekasan nekilátott. Patájával lefogta a kalapot, úgy tépkedett belőle.

Már több mint a felét elfogyasztotta, amikor a kalap gazdája a távolból észrevette.

- Jesszus Marijja! - sikoltott a hölgy, majd a férjét hívta, segítsen elvenni a szárártól a kalapot.

Férjemuram is előkerült, s felesége biztatására határozott, kemény léptekkel megindult rendreutasítani a tolvajt, s visszaszerezni az ellopott kalap megmaradt felét.

Kriszton észrevette a közelgő veszélyt, foga közé kapta a kalapot, és továbbügetett vele. Az ember kiabált és utánasiétt. Kriszton menekült előle. A kiáltozásra mások is figyelni kezdték az izgalmas hajtóvadászatot. Egyesek úgy nevettek, hogy a könnyük is potyogott.

Kriszton ugyanis valahányszor egérutat nyert, ismét leszorította a kalapot, s harapott belőle. Nyilván illatosított volt, s a szárnak még sohasem volt illatosított szalmával dolga.

Végül az atyafi cselesen, egy sátor mögül lopakodva, oldalról közelítette meg a szamarat, s rávetette magát a kalap roncsaira. A szamár sem hagyta. Egy darabig huzakodtak egymással, mire a kalap foszlányai megunták, kettészakadtak.

A hangulat tetőpontra hágott.

Ki a szamarat ünnepelte, ki az atyafit, aki diadallal vitte oda élénken kereplő feleségének volt kalapja foszlányait.

Csak Kanóc nem nevetett. Miért is nevetett volna?

Mi van azon nevetni való, hogy egy szamár megeszik egy szalmakalapot? Megette, hát megette. Éhes volt és kész.

Egyszeriben nagyon utálni kezdte a sok röhögő embert.

Legszívesebben odament volna a szárnak, hogy megveregesse a nyakát, de Kriszton eltűnt a cserjés csak általa ismert rejtékútjain.

Kanóc is elődalgott. Mi keresnivalója lenne itt, az idegenek között? Semmi.

Tovább sétált.

Enyhe emelkedő következett, sziklás talaj, gyér növényzet, szakasztott olyan, mint amikor a Sün-öbölbe mentek Mirellával. Mirellával, aki most labdázik a szomszéd kis sráccal, és nem is gondol rá? Vagy mégis?

Nagyot sóhajtott.

Szürke. Minden szürke. Sivár.

Pedig a délutáni nap is sütött, mélykék volt az ég, hívogató a tenger. De hiába, az időjárást, úgy látszik, nem a természet hatalmas törvényei irányítják, hanem az ember hangulata.

Egy sziklán szürke gyíkocská napozott. Kis, szürke gyíkocská. Egyszerre élvezte a szikla és a nap melegét.

"Mégfogom" - ötlött fel Kanócban, s eszébe jutott hazai terráriumá, amelybe gyíkokat fogott, csakhogy azok zöldek voltak, nem ilyen barnásszürkék. De a gyík is a természethez idomul. Otthon az erdőben zöld, itt a kopár sziklán meg ilyen. Hogy nehéz legyen észrevenni.

Kanóc óvatosan, a háta mögül megközelítette, aztán gyors kézmozdulat - és a gyík farka a kezében maradt.

A farka vesztett gyíkocská pedig bemenekült egy mély sziklarepedésbe, ahonnan legfeljebb robbantással lehetne őt előszedni.

Kanóc nézte a kezében maradt farokvéget. És egyszeriben utálni kezdte magát. Mi értelme volt az egésznek? Miért kellett elvennie a gyík farkát? És minek kellett volna neki a gyík? Csak unalomból? Elkecsereződésből? Vagy minek? Azért, mert Mirella haragszik?

És gondolatai már megint a lánynál jártak.

Hogyan érezte meg, hogy ő a víz alatt elájult? Mit érzett, amikor megpillantotta? Hogyan húzta ki? Hogyan élesztette? Mit érzett közben?

Ó, hogy szeretne volna, ha itt van a lány, itt ül mellette, s megkérdezheti tőle! Hiszen egyszer mindezt meg kellene kérdezni. És mit tett volna ő Mirella helyében? Hogyan mentette volna ki? Hogyan élesztette volna?

Á! Mirellát nem kell éleszteni, ő nem megy bele ilyen veszélyes helyzetekbe. Mert Mirella sokkal megfontoltabb. Igenis megfontoltabb, akár tetszik, akár nem! Pedig egy évvel fiatalabb nála. És lány. De mégis...

Voltaképpen miért van az, hogy vele mindig történik valami marhaság? Mert történik. Ez nem az első eset. Igaz, megfulladni még nem akart, de eddig nem is volt rá alkalma. Mert vigyáztak rá. Mert nem engedték veszélyhelyzetbe. Így is már kétszer el volt törve a karja... Jó, hogy az egyikről nem tehet, de a másikat, azt kifejezetten magának köszönhetette.

Valóban miért van az, hogy őt megbízhatatlannak tartják? Miért? Anya állandóan reszket miatta. Ági is azért annyira undok, mert fél. Fél, hogy neki valami baja esik, hogy becsavarodik, mert igenis be szokott csavarodni!

Mit lehetne tenni, hogy mindez ne így legyen?

Valami nagyot... igazit...

Mégfogni a nagy halat!

Az már tett!

De vajon az az igazi? Mi az igazi? És hogyan lehetne elérni?

Milyen jó lenne valakivel megtanácskozni!

De Boglyással nem lehet, mert ő csak elhülyéskedi.

Anyu lelkifröccsöket tartana, Ági szapulná.

Apu? Messze van... sokat van messze...

Mirella! Mirellával kéne megbeszélni...

És bármerre kalandoztak is gondolatai, mindig mindenünnen visszataláltak Mirellához.

Már nem haragudott rá, amiért dobta őt. Csak fájt. Nagyon fájt. És ki akarta őt engesztelni. De hogyan?

Mivel jobb nem jutott az eszébe, elhatározta, hogy szed neki egy csokor virágot.

Igen, az jó lesz. Szed egy csokor virágot.

S elképzelte, amint átadja.

Mirella elmosolyodik, és azt mondja:

- Ezt nekem szedted?

- Neked - feleli és átnyújtja. Mirella megfogja a csokrot, magához öleli, beleszagol, megint megöleli, aztán kezet nyújt neki, és azt mondja:

- Köszönöm, Kanóc. Mégiscsak rendes fiú vagy. És vedd úgy, hogy minden el van felejtve... minden el van felejtve.

Fellelkesülve látott neki a virágszedésnek, ami nem volt valami egyszerű dolog. Többnyire csak egész rövid szárú, kis sziklanövények nőttek, s ha virágzottak is, azokat nem lehetett csokorba gyűjteni.

Végül talált néhány sárga, lila meg kék virágot, pedig a legjobban piros színűeket szeretett volna csokorba szedni. Piros színűeket, hogy Mirella megtudja belőle...

A csokorral nem volt egészen megelégedve, noha a lehető legszebb volt, ami a sziget növényzetéből kitellett. Legfeljebb még egy-két virágzó leanderágot törhetne hozzá valamelyik ház elől, de arról Mirella úgyis tudná, hogy nem vadon termett, és hátha megint csak haragudna érte.

Sietett haza.

Amint a ház látótávolába ért, Mirellát kutatta.

Már nem labdázott a kis sráccal.

A teraszon ült édesanyjával, egy idegen asszonnal meg egy magakorú lánnyal. Mind a négyen horgoltak, közben beszélgettek.

Kanócot kiverte a verejték.

Puff neki! Most hogyan adja át a csokrot Mirellának? Ennyi ember előtt mégsem lehet. Mit mondana hozzá? Pedig biztos megkérdeznék, mivel érdemelte ki Mirella a csokrot. És akkor mit válaszolna? Mirella hallgatna, de neki... neki meg kéne mondania. Mit válaszolhatna? Azt, hogy azért, mert megmentette az életemet? Vagy azt, hogy azért, mert Mirellát...

El is süllyedne szégyenében.

Vagy talán egy levelet kéne írni, és beletenni a csokorba, úgy odaadni.

A levél feltűnő. És mit írhatna neki? Ha megkérnék Mirellát - pedig biztos megkérnék: "Mutasd milyen levelet kaptál!" -, akkor ő hogyan kerülhetne Mária néni elé?

Megállt. Nem tudta, mitévő legyen.

Aztán Mária néni éppen arrafelé tekintett, és megpillantotta őt.

- Nicsak, fiam! Már azt hittem, elvesztél. Gyere csak. Ó, milyen szép virágot szedtél! No, ez derék! Virággal várod haza a nővéredet. Örülni fog neki. Add csak ide, vázába teszem...

És a másik asszonynak meg a lánynak horvátul kezdte magyarázni, hogy Kanóc milyen rendes gyerek. Azok meg úgy pislogtak rá, mint valami látványosságra.

Csak Mirella nem nézett rá, horgolásába mélyedt.

Amikor a mama bement a konyhába a virággal, Kanóc jelentőségteljesen krákogott. Erre Mirella megrezzent, s Kanóc úgy vette észre, mintha elpirult volna. Bár azt ilyen barnára sült arcnál igazán nehezen lehet észrevenni.

Mária néni vázába téve hozta vissza a csokrot.

- Ideteszem az asztalra, legalább addig gyönyörködünk benne - mondta.

És akkor... akkor Mirella felemelte a fejét, és ránézett a csokorra.

Ránézett hosszan, mintha csak vallatni akarná, de nem szólt semmit. Egy pillantással sem jelzett Kanócnak, hogy tudja: az a virág neki szól. Pedig biztos, hogy tudta. Meg kellett hogy érezze.

- Estére beteszem a szobákba - folytatta Mária néni, majd odafordult az idegen asszonysághoz, s tovább trécseltek. A másik lány meg Mirellához szólt, hosszú, ékes horvát szóáradattal mesélhetett neki valamit, és Kanóc úgy érezte, ő itt most fölösleges. Teljesen fölösleges.

- Én még sétálok egyet... - állt fel, de senki sem tartóztatta.

Magához vette zsebpénzét, és elhatározta, hogy elmegy kólázni, mert akkor legalább nézgelődhet.

A vendéglő tele volt. A kerthelyiségben is minden asztalnál ültek. A vendéglős kint a szabadban főzőcskézett. Valami tűzhelyszerű alkalmatosságban faszénparazsat szított, s kicsiny nyársakra húsdarabokat húzott, azokat sütötte a parázs fölött, készült a kebabcse, a nemzeti eledel.

Kanócnak sehol sem jutott hely.

Végül a vendéglősné odaintette, kérdezte, mit kíván. Ő csak annyit tudott mondani: kóla.

Megkapta, kifizette, megitta.

Gyorsan, mintha csak kergetnék.

Azután elhúzta a csíkot.

Bántotta, hogy az emberek mind olyan derűsek, vidámak, olyan harsányan beszélgetnek, nevetgélnek, énekelnek.

Senki sem veszi észre közülük, hogy van itt valaki, egy ember... egy távolról érkezett ember, aki legszívesebben nyüszítene a magányosságától. De kire van ez ráírva? És kit érdekel?

Leszállt az alkonyat.

Elindult a móló felé. Hátha már jönnek Ágiék? Úgy vágyott arra, hogy a nővérel együtt legyen, mint eddig még soha.

Pedig még nem jöttek.

A móló végén a világító lámpás már égett. Felvillant, négy másodpercre kihunyt, majd megint fölillant. Fénye tükröződött a csendes vízben. A pecások lassan összecsomagoltak, s kicsiny vödörben vagy hálóban himbálva tüntettek sovány zsákmányukkal.

Egy kövér ember a barátjának magyarázott valamit, miközben büszkén lengette kezében a haltartó zsákot. Három fekete hal volt benne. Olyanok, mint amilyeneket Kanóc megszigonyozott.

Pfuj! Kanóc gyomra fölkaparodott, s úgy ment el mellettük, nehogy még egyszer a halakra tévedjen a tekintete.

Mikor is volt? Délelőtt? Ugyan! Nagyon régen volt. Nagyon-nagyon régen. Valamikor, még fiatalkorában.

Most fáradtnak érezte magát. És öregnek.

A távolból éles reflektorfény közeledett a világító lámpás felé. Odaérve megkerülte a mólót, a bejáraton át megérkezett a *Viking*.

Ági éppen türelmetlenül mondott valamit Eriknek, talán azt, hogy kissé későn érkeztek, amikor Kanóc máris ott termett.

- Ági!

- Szia, öcsi! - Majd kissé meghatottan hozzátette: - Szép, hogy kijöttél elélem. Későn jöttünk, mi?

- Kibírtam - mondta flegmán.

- Látom, egészben vagy. Hogy telt a nap? - szállt ki a nővére.

- Eltelt. Egészen jól eltelt.

- Akkor nincs is lelkiismeret-furdalásom. Mert azért egy kicsi volt - fintorított egyet, s cuppanós pusztit nyomott Kanóc arcára.

Kanócot átjárta tőle a melegség.

Erik is kiszállt, lekezelt vele meg a dán srác is, de ez abszolút nem volt érdekes. A holland lány elől meg kifejezetten elhúzódott. Nehogy még ő is adjon egy cuppanósat. Mert az nem olyan, mint amit a nővérétől kapott. Az egészen más. Családi!

Óriási búcsúzkodás, aztán Erikék beszálltak, és a *Viking* kihúzott a kikötőből.

Kanóc kissé csodálta is a svédet, hogy most, a sötétben, a világítótornyok fénye alapján fog még hajókázni jó pár kilométert. Úgy látszik, ért hozzá és szereti. Kanóc is szívesen kipróbálná, ha... ha lenne motorcsónakja, meg... ha értene hozzá.

Ági elmesélte, hogy Korčula szigetén voltak, és hozott Kanócnak egy álarcot, olyasmit, mint a busóké, csak egy kicsit mást. Korčula szigetén a moreszka nevű népi ünnepségeken használatos. Istenien lehet majd vele ijesztgetni otthon a srácokat!

A váza meg a virág ott volt a szobájukban. Ági ránézett, aztán Kanócra. - Ezt te szedted?

A fiú bólintott.

- Hogy te milyen rendes voltál! - mondta a nővére, megölelte őt, és jobbról is, balról is megint kapott egy cuppanósat.

Kanóc egy kicsit elröstellte magát, aztán elhatározta, hogy legközelebb Áginak is szed egy csokorral, nemcsak Mirellának. Mert ez a virág mégiscsak Mirella virágja, még akkor is, ha Ági odatette maga mellé az éjjeliszekrényre éjszakára.

Aztán leoltotta a villanyt, kinyitotta az ablakot, s odakönyökölt. Lehet, hogy azt kutatta a sötétben, merre járhat Erik, de az is lehet, hogy csak a tengert akarta látni.

Kanóc még látta alakját, aztán csak a világító lámpás visszfényét látta, amint a mennyezetre bebetükrözött, és fáradt, mély álomba merült. Nehéz nap volt mögötte.

És szerencsésen túlélte.

KILENCEDIK FEJEZET

A gazdálkodók - Férfimunka - Mirella gondolatai - A kibékülés - Együtt

Szégyen, gyalázat, de Kanóc cifrán elaludt. A korán kelő nap már jól felkapaszkodott égi lajtorjáján, mire a fiú felébredt. Hét óra volt.

"Nem mentem segíteni Mirellának!" - dobbant nagyot a lelkiismerete, s alighanem olimpiai rekordot állított volna fel öltözködésben, ha egyáltalában nyilvántartának ilyen csúcsot.

- Megyek a boltba - szólt vissza csodálkozó nővérenek, s úgy elfüstölt, mint egy versenyparipa.

"Hátha még idejében érkezem... hátha késett a tejesbárka."

Nem késett. Miért késett volna éppen ma? A boltnál azonban a szokottnál valamivel nagyobb sor állt, s kint a pálmafa alatt a pultnál senki. A tejet is a boltból hordták ki.

Kanóc bepillantott.

Branko bácsit látta csak, aki barátságos mosollyal szolgálta ki a vevőket. Még Mato sem szorgoskodott mellette, pedig az az ő feladata szokott lenni.

Kanóc nem értette a dolgot.

Mi történhetett?

A sorban állók morgásától kísérve furakodott be a parányi boltba, amelyben egyszerre alig öt vevőnek volt helye.

- Csókolom, Branko bácsi! - köszönt feltűnő hangosan, hogy azonnal észrevegyék.

Mirella édesapja barátságos kézmozdulattal köszöntötte, aztán folytatta munkáját.

Amikor ismét felnézett, Kanóc elszontyolodott tekintetével találkozott.

- Mirella? - kérdezte a fiú.

- Á! Mirella? - értette meg a kérdést a boltos. - Marija, Mato, Mirella dolgoz. Föld dolgoz. - S a kezével mutatta, hogy mit dolgoznak, de abból Kanóc mit sem értett, elvégre nem volt a mezőgazdasági munkák tudora.

- Hol dolgoznak?

- Hol... hol... ááá, hol? - értette meg végre Branko. Azután kezével a sziget közepe irányába mutatott. - Janina dolgoz... Dva kilometro... - és a biztonság kedvéért még az ujjával is mutatta, hogy innen két kilométerre dolgoznak.

Kanócban egy pillanatra felötlött, hogy talán illendő lenne itt maradni Branko bácsinak segíteni, de ő szemmel láthatóan nem tartott rá igényt, a maga részéről befejezte a beszélgetést, s már a következő vevő kötötte le a figyelmét.

A fiú lelkiismeretét ez teljesen megnyugtatta.

Kiment a boltból, s az iménti méltatlankodóknak széttárta karját, mutatván, hogy nem vásárolni volt.

Most mit tegyen?

Arra, valamerre, két kilométernyire dolgozik Mirella. Igaz, nincs egyedül, de ott van.

Viszont Ági meg frászt kap, ha csak úgy hirtelen eltűnik. De elereszti-e?

Hazasietett. Nővérét a konyhában találta.

- Ma ketten reggelizünk - mondta. - A háziak kimentek a földjükre.

- Tudom már - mondta Kanóc, s nem sokat köntörfalazott, egyenest a közepibe vágott: - Te Ági, én kimennék utánuk.

- Minek?

- Segíteni. Tudod, még tegnap megígértem Mirellának - nyelt egyet a füllentésre, ami nem szép dolog, de néha hasznos lehet. - Nem is értem, miért nem vártak meg - folytatta, s tekintetével búvólte a nővérét.

- Tudod legalább, hová mentek?

- Persze! Ezen az úton két kilométer.

Ági egy kicsit gondolkozott, láthatóan fontolgatta, hogy elérse-e öccsét az önálló cselekvés mezejére, aztán döntött.

- Utánuk mehatsz. De vigyázol magadra?

- Az csak természetes! - szólt Kanóc, s kifordult az ajtón.

Már a kiáltásnak is csak a foszlányai értek a nyomába:

- Kanóc! A reggelid!

A fiúnak ez eszébe sem jutott. Egy darabig futott, aztán sebes lépésre váltott át.

Koncentrált, el ne tévessze az irányt!

Alig tíz percet mehetett, s kis fennsíkra ért. A táj arculata itt teljesen megváltozott. A kopár bozót helyét művelt földek vették át. Kis kőfalak szegélyezte parcellák, bennük kerti növények. A szőlőt határozottan felismerte Kanóc, az őszibarackfákat is, még a bab is ismerősnek tűnt - más nem.

Itt-ott kapálgattak a földeken, meg babot szedtek. Még Krisztonnal is találkozott, aki ezúttal nem csellengett, hanem derék, szorgos hétköznapiját élte. Gazdája a szőlő levágott hegyével tömött meg két kosarat, azok csüngtek kétoldalt a fanyergen, Kriszton oldalát verdesve.

Kanóc megszólította a szamarat vezető asszonyságot:

- Marijja Krisztinyac?

Az asszonyság először a fejét rázva jelezte, hogy nem ő az, majd miután Kanóc többször is elismételte, megértette.

- Á, Krisztinyac? - mondta, s szapora beszéd kíséretében mutogatott arrafelé, amerről ő is jött.

- Hvala lepo - köszönte meg Kanóc a felvilágosítást, majd újabb tíz perc, és megpillantotta őket. Mirella világos blúzban és sortban volt, fején szalmakalap. Édesanyjával őszibarackot szedtek kosarakba, Mato pedig szőlőt kapált. Sietniük kellett a munkával, mert később olyan elviselhetetlen a hőség, hogy még a napon lenni is kibíráhatatlan, nemhogy dolgozni. Mária néni vette őt először észre.

- Ááá - mondta meglepetten -, a mi kis vendégünk!

Ez aztán alkalom volt arra, hogy Mato is abbahagyja egy pillanatra a kapálást, s Mirella is megállt, kezében egy őszibarackkal. Zavartalan, nyílt tekintettel nézett Kanócra, s ebben a tekintetben nem látszott semmi elutasítás vagy ellenérzés. Lehet, hogy ő is kialudta a tegnapot?

A fiú igyekezett a lehető legtermészetesebben viselkedni.

- Mentem segíteni a boltba - magyarázta, miközben Mirellára nézett, hogy ő is értse, hiszen minden neki szól -, Branko bácsi mondta, hogy kijöttek a földre dolgozni. Gondoltam, én is segítek.

- No, ez derék - szólt Mária néni, s megkínálta őt finom, érett őszibarackkal. Jó öklömnyi barackok voltak, s Kanóc most kezdte csak érezni, hogy nem is reggelizett. Nem szégyellte magát, őtöt is bevágott. Igaz, kettő még elég kemény volt, de kiderült, hogy azért, mert még kemény állapotban szedik le. Egyrészt mert befőtt készül belőle, másrészt mert eladásra viszik, és szállítás közben érik még. Ha puhán szednék, lötytyedt lenne, mire a vevőhöz kerül.

- Nekünk segítesz, vagy férfimunkát próbálsz? - kérdezte aztán Mária néni.

Az őszibarackszedés tagadhatatlanul könnyebb és vonzóbb munka lett volna, főleg mert akkor Mirellával lehetne együtt. Igaz, hogy nem kettesben.

A lányra pillantott. Tekintetében sem biztatást, sem elutasítást nem tudott fölfedezni. Inkább kíváncsiság látszott az arcán. "Vajon melyiket választod? A könnyűt vagy a nehezet?" - olvasta le Kanóc, ha ugyan jól olvasta.

Mindenesetre érezte, hogy neki most bizonyítania kell a lány előtt. Bizonyítani, hogy férfi is tud lenni, akire számítani lehet.

- A férfimunkát kérem - mondta szerényen.

- Megpróbálhatod. Kapáltál már szőlőt?
- Egyszer. Otthon, rokonoknál.
- Mato majd megmutatja. Tessék, itt a kapám.

Háromszög alakú, kiélesített, munkában fényesedett kapa volt, tenyértől simuló nyéllal.

Mato megmutatta neki, hogyan fogja, hogyan kapáljon.

Megpróbálta. Kicsit szokatlan volt, de ment neki.

A talaj tele volt apró kövekkel, kőmorzsalékkal, a tőkék öregek voltak, a szőlő még apró szemű volt és kemény. Kell neki több mint egy hónap, mire megérik.

Két egymás melletti sorban kapáltak. Mato kicsit visszafogta magát, s fél szemmel Kanócot figyelte.

Munkájában nem látott semmi kivetnivalót. Alaposan, tempósan csinálta.

Meleg volt. Kanóc lassan izzadni kezdett, trikója átnedvesedett, s vászonsapkája alatt csatakos lett a haja. Homlokán gyöngyözött a verejték. Legszívesebben ledobta volna trikóját is, sapkáját is, de a többiek is mind ruhában voltak; a nap az ő edzett bőrüket is felégette volna.

Nem nagy föld volt Krisztinyacék földje. Errefelé senkinek sincs nagy földje.

Kapálás közben Matónak még beszélgetni is volt ideje. Elmondta, hogy azok a nagy kövek, melyek a földjüket kerítik, valaha mind itt heverték szanaszéjjel. Azután az ősök valamikor régen a nagy köveket kihordták oldalra, hogy a sovány földecskét megművelhessék. Volt úgy, hogy hátikosárral hordták össze a földet egy-egy mélyedésbe, hogy ültethessenek. Persze, akkor még abból éltek az emberek, amit a sovány föld adott meg halászatból. Nem lehetett elmenni máshová dolgozni, s nem volt idegenforgalom.

"Keserves élet lehetett" - állapította meg magában Kanóc, s tisztelettel gondolt Mirella őseire, akik mázsás köveket görgettek, s kosárban hordták össze a talajt, csak hogy megélhessenek.

Úgy látszik, ez a kemény, makacs szívósság öröklődött aztán generációkon keresztül, s talán ebből fakad Mirella keménysége is. A célszerűség, gyakorlatiasság, ami jellemzi őt.

A lány - amikor édesanyja egy másik fánál foglalatoskodott - lopva Kanócot figyelte.

"Keresett - állapította meg magában örömmel. - Keresett a boltban. Segíteni akart. S ide is kijött utánam. S a férfimunkát választotta... és halad Mato mellett. Pedig nem szokta, s látni, hogy nehezebbre esik. És tegnap az a virág..."

S valahol belül, a lelke mélyén örömteljes büszkeséget kezdett érezni, ami ott lappang minden kamasz lányban, várva, hogy egyszer előbújhasson.

"Íme, egy fiú... egy fiú, aki tetszik nekem, s aki értem teszi mindazt, amit tesz. Azért, hogy tartsam érte valamire, hogy kivívja velem tetszésemet."

A sejtelmek nem álltak még össze megfogalmazott gondolatokká Mirellában, csak érezte, hogy jó ez így. Kanóc érte törekszik, és neki teszi azt, amit tesz. S kívánhatna-e ennél többet?

Telt az idő, Kanóc már a harmadik sort kapálta, s igyekezett Mato nyomában maradni, ami nem volt könnyű, hiszen Mato idősebb egy évvel, erősebb is, s megszokta ezt a munkát, gyakorlata van benne.

Mirella bátyja azonban rendes volt. Nem rohant előre, nem kérkedett azzal, hogy ő jobban bírja, s a

gyakorlott munkások ösztönös bölcsességével úgy tartotta a tempót, hogy a másik, a kezdő, ha erőfeszítéssel is, de a nyomában maradhasson.

Alig két sorra való volt már csak hátra, mire megteltek az őszibarackos kosarak.

Mária néni odajött hozzájuk.

- Befejezhetitek. Majd legközelebb. Mennünk kéne, még meg kell főznöm az ebédet.

Mato letette a kapát. Két karkosár fülét kendővel összekötötte, hogy úgy vegye majd a vállára.

Mária néni kendőt tekert össze, hogy a fejére tegye, s azon vigye a kosarat, Mirellának egy kisebb karkosár jutott volna meg a két kapa.

Kanóc, bár a válla már húzott egy kicsit, Mária néni elé állt:

- Én még befejezhetem. Két sor az egész...

S akkor Mirella is megszólalt:

- Csak egy. Az egyik az enyém.

Mária néni szeretettel nézett egyikről a másikra, s megértő, bölcs anyáskodással csak ennyit mondott:

- Nem bánom, maradjatok.

Kanóc legszívesebben a nyakába ugrott volna érte, de ez valahogy túlonúl feltűnő lett volna. Különben se lett volna rá mód, mert Mária néni fejére fel kellett segíteni a kosarat. Az összecsavart, tekercsbe rakott kendőn úgy állt meg a súlyos kosár, mintha asztalra tették volna, s Mária néni egyenes derékkal elindult. Még csak a kezével sem nyúlt föl, hogy legalább oldalról támassza a kosarat. Mato a nyomában, neki mellén, hátán lógott a két kosár, a vállán az átvetett kötés tartotta a terhet.

Elmentek.

Kanóc Mirellára nézett, s várta, mit szól.

Ő azonban nem szólt semmit, csak fogta Mato kapáját, s elkezdte az egyik sort kapálni.

Kanóc a másikat. Pár perc múlva megállapította, hogy neki jobban megy a kapálás, mint Mirellának.

- Ne siess, majd ráhajtok, és segítek neked - mondta, s boldog volt, amikor a lány igent bólintott rá.

Százas sebességre kapcsolt. Nekirugaszkodott, hogy mihamarabb sora végére érjen, és segíthessen Mirellának. A lánnyal szemben kezdte el a második sort, hogy valahol majd összeérjenek.

Tenyere égett a szokatlan munkától, de nem törődött vele.

Egyszer azonban minden munka elfogy, ha hajtják, s így végül a két kapa is összeért.

Megálltak a gyerekek, s fölemelve fejüket, egymásra néztek.

- Kész... kész van... - lihegett Kanóc.

- Kész van - mondta Mirella.

Érezték, hogy még valami mást is kellene mondaniuk, hogy olyan sok megbeszélnivalójuk lenne, hiszen

annyi minden történt tegnap óta, amit mind meg kellene tárgyalniuk, de valahogy nem tolokodtak a szavak a nyelvükre.

- Pihenjünk egy kicsit - mondta a lány, s elindult a telek sarkában álló mandulafa felé. A fa öreg lehetett már, kissé kopaszodó. Molyhos, zöld mandulák ültek rajta a ritkás, napot alig szűrő levelek között.

A kapákat egy vágással a földben állították meg, mint az igazi kapások, s leültek, egymástól jó két kartávolságnyira.

Hallgattak.

Kanóc nézte Mirellát. A lány nem tekintett rá, maga elé nézett, gondolkozott.

Hát nem furcsa? Egy héttel ezelőtt még azt sem tudta, hogy Kanóc a világon van, most meg itt ül vele az ősök kövein, s úgy ülnek egymás mellett, mint akik már régen ismerik egymást, s akiknek fontos, hogy egymás mellett üljenek.

Tegnap délután nagyon megharagudott rá. Annyira, hogy azt hitte, soha többé nem fog szóba állni vele. Azt a negyedórát ott a Sün-öbölben soha nem fogja elfelejteni. Soha, amíg él. És elmondani sem fogja senkinek. Éjjel sokáig nem aludt. Végigélte még egyszer a történeteket. Látta a fiút az átlátszó víz fenekén, érezte a kétségbeesett tehetetlenséget, amint próbálja belőle kifolyatni a vizet, ahogy nem sikerül a mesterséges lélegeztetés; és átélte, amint a saját tüdejéből fújta, csak fújta kétségbeesett erővel a levegőt Kanóc tüdejébe. Akkor valahogy fel sem ötlött neki, hogy szája a fiú száján volt, hiszen nem volt más megoldás, s ő csak levegőt akart bele fűjni, éltető levegőt... de mégis... így utólag... Szája Kanóc száján volt, mint azoké, akik csókolóznak. Pedig Mirella még sosem csókolózott. Eszébe sem jutott még, hogy meg kéne próbálnia. Különben is az ilyesmi biztosan magától jön, amikor itt van az ideje.

Vajon a fiú emlékszik-e erre? Tudja-e, hogyan is volt? Nem tudhatja, mert akkor Mirella elsüllyedne a szégyentől. Persze jó lenne tudni, tudja-e.

És talán mégsem kellett volna őt tegnap, röviddel a magához térése után megtépni, de nem tehetett mást. Valahogy úgy jött... nem is érti, de nem tehetett másként Pedig igazán nem kellett volna szegényt bántani. Hiszen csak jót akart. Élete első halát adta neki... s ő még csak el sem fogadta.

"Undok voltam" - szűrte le magának a végső tanulságot, s valami büntudatfélét érzett. Tegnap este érezte először, amikor Kanócot meglátta a virággal. Tudta, hogy az a virág neki szól, és ezt legalább jeleznie kellett volna.

S most mit mondjon? Hogyan kezdje? Vagy a fiúnak kell elkezdenie?

S akkor ott, az ősök kövei közül kinőve, megpillantott egy sárga virágot. A sziklák között gyökerezett, kemény szára volt s kis feje. Éppen hogy csak virág volt.

Valahogy olyan ösztönösen jött az egész. Ránézett a fiúra, aztán a virágra mutatott.

- Oda nézz! Mondd, nekem adnád?

Kanóc látta a virágot, amelyet más nyeszlett kis gizgaznak tartott volna, de ő tudta, érezte, hogy az a legislegszebb virág: a megbocsátás virága.

Odament szelíden, mintegy bocsánatot kérve tőle, leszakította, s odavitte Mirellának.

- Tessék. A tied.

A lány kinyúlt utána, hogy átvegye, közben összeért a kezük. S Kanóc most határozottan úgy látta, hogy Mirella elpirul.

Leült melléje. Jóval közelebb, mint az előbb. Alig könyöknyire voltak egymástól.

Mirella zavartan forgatta a virágot.

- Köszönöm. A tegnapit is.

Kanócban hirtelen csilingelni kezdett valami. Az ősök kövei mintha harangokká váltak volna, minden szőlővessző mintha egy-egy furulya lenne, s minden ciripelő tücsök egy-egy hegedűs!

- Már nem haragszol? - bukott ki belőle a kérdés, s a lány felé fordult.

A lány is megmozdult. Éppen egymás szemébe néztek.

- Nem haragszom... Tegnap sem haragudtam. Csak fáj... Mert féltettelek.

Kimondta. Kimondta! S ez a "féltettelek" többet jelentett minden olcsó, hivalkodó, cifra szónál.

Kanóc érezte ezt. Soha nem volt még ilyen helyzetben, és nem is lesz több ilyen az életében, s attól az egy szótól, Mirella szavától, mintha lebegni kezdett volna. Szállni, mint a madarak, föl, egyre följebb. S mintha Mirella is vele szállna, együtt szállnának könnyedén, a kék ég végtelenségében.

Volt ugyan egy homályos gondolata, hogy valamit válaszolni kellene, de mit lehet ilyenkor mondani, s kell-e mondani valamit?

Nem is tudja, hogy történt, de keze kinyúlt, megfogta Mirella kezét, erősen tartotta, aztán az ujjai egymásba kulcsolódtak.

Talán csak pár pillanatig tartott az egész, mert Kanóc tenyerébe belenyilallt a fájdalom.

Felszisszent.

Mirella észrevette. Elengedte ujjait, megfogta kezét, s megnézte a tenyerét.

Kanóc tenyere tűzvörös volt a kapálástól, az ujjai tövén három nagy vízhólyag éktelenkedett.

- Ó, nagyon fáj? - Simogatott Mirella hangja, olyannyira, hogy még a fájdalom is csillapodott tőle.

- Kicsit. Csak egész kicsit... - mosolygott rá a fiú.

- Elmúlik - mosolygott a lány is, s ettől valahogy megint visszakerültek a földre. De ez is nagyon jó volt.

Sokáig ültek. Közben a lábukat himbálták és beszélgettek. Mindenféléről összevissza.

Csak arról nem esett szó közöttük, amit Kanóc tegnap este még annyira szeretett volna megbeszélni Mirellával, hogy kellene valami nagyot, valami igazit tenni, amitől komolyan vesznek az embert... amitől hitele támad, amitől nem kételkednek benne...

Mirella nem kételkedett már benne. Ezt világosan érezte, s számára pillanatnyilag ez volt a legfontosabb.

Már delelőn állt a nap, amikor nekikészülődtek az indulásnak.

Kanóc egyedül akarta vinni a kosarat, Mirella nem akarta engedni, hogy a fiú a fájós kezével cipeljen, aztán megegyeztek, hogy Mirella jobb kézzel, Kanóc ballal fogja a kosár fülét, a szabad kezükben egy-egy kapát visznek; aztán kiderült, hogy ez így mégsem jó, s ekkor Kanóc a vállára vette a kosarat, s nem engedte, hogy Mirella levegye róla, egyvégtében vitte egészen hazáig. Mirella meg a két kapát vetette a vállára, s úgy tértek haza, mint valaha a gazdálkodók. Igaz, hogy ezt nem vette észre senki, de az a fő,

hogy ők úgy érezték.

A konyhában Mária néni már tálalt.

S nem is neheztelt, hogy ilyen sokáig elmaradtak. Kanóc ezért megint a legszívesebben megölelte volna.

- Egészen átizzadtál. Így nem ülhetsz ebédhez - zökkenetette vissza őt Ági a hétköznapi életbe, s Kanóc élvezettel húzta le magáról a csatakos trikót.

- A vállad! Milyen lett! - szörnyülködött Ági. - Tisztára meglátszik rajta a kosár mintája.

Kanóc ekkor kivonult a fürdőszobába, mert azért néha igazán jólesnek a civilizáció áldásai is. Mielőtt beállt a zuhany alá, hosszasan nézegette magát a tükörben.

Szemmel láthatóan belevágódott jobb vállába a kosár aljának rajzolata.

Elégedetten bámulta, s azt sem bánta volna, ha örökké ott marad, mint a tetoválás.

A meleg víztől erősen égni kezdett a tenyere, s a tükörben azt is fölfedezte, hogy az ülőfertyát kissé lehorzsolta az ősöknek ülésre nem túl alkalmas, érdes köve.

No de mit számít mindez!

Kicsire nem adunk! S ennyi kényelmetlenséget igazán vállalhat az, aki immár igazi férfimunkát végzett. Ráadásul Mirella szeme láttára és megelégedésére.

Bárcsak minden nap ilyen nap lenne!

TIZEDIK FEJEZET

*A dicséret - Egyezkedés - Mato barátsága - A Kornat utasai -
Halászinások - A Névtelen-szigeten - A cinkosok összenéznek*

Kanóccal életében először fordult elő, hogy kalapot emeltek előtte. Mégpedig a tulajdon nővére. Márpedig ez legalább akkora csoda, mintha nyugaton kelne a nap, s este sem térne nyugovóra, hogy fogócskázhasson a holddal.

A csoda még akkor történt, amikor Kanóc, megérkezvén Mirellával meg a kosárral, dolgavégezetten benézett a szobájukba.

Ági éppen levelet írt, ki tudja, kinek, amikor öccse megjelent. A lány erre fölállt, kinyitotta a szekrényt, kivette féltve őrzött elegáns nyári kalapját, a fejére tette, majd Kanóc felé fordulva megemelte, pukedlit csinált, s földig lengette a divatos tökfedőt.

Kanóc hápogni kezdett a meglepetéstől.

- Mmmi ez? - nyögte ki végül.

- Láthatod. Kalapot emeltem előttem!

- Előttem?

- Előttem!

- Te?! Elöttem?! És mire föl?

- Azért, amit Mária néni mondott rólad, a hátad mögött.

- Mit mondott? - riadt meg ösztönösen Kanóc, mert valahányszor mondtak valamit róla, abból eddig még mindig baj lett.

- Nyugi! Dicsért!

- Engem?

- Téged hát!

- De miért?

- Holmi kapálást emlegetett, meg azt, hogy milyen készséges, jól nevelt fiú vagy... meg miegymást...

Kanócban százhusz fokra szökött a büszkeség, de gondosan palástolta. Sőt! Még a torkát is köszörülte:

- Szóval én ugyebár jól nevelt, készséges...

- Pontosan. Ezt állította. Rólad!

- Miért, ezt te eddig nem tudtad? - nézett ártatlan tekintettel nővére Kanóc, mire Ági elnevette magát.

- De! Mindig is sejtettem! Csak nem tapasztaltam!

- Majd hozzászoksz! - mondta rendkívül jelentőségteljesen a fiú. Voltaképpen cukkolásnak szánta, ám amikor Ági meglepett arcára vetődött tekintete, fény gyúlt az agyában.

"Hohó! - gondolta. - Hát még akkor mekkorát nézel majd, amikor megjelenek a mólón egy cápával! Madzagon húzom majd magam után, és minden üdülő azt fogja bámulni. A pecázókat megeszi a sárga irigység, hogy ők a drága felszerelésükkel csak tenyérnyi, girnyó halakat fognak, én meg cápát!"

Ági elrakta a kalapot, visszaült az asztal mellé, Kanócban meg hirtelen lelohadt a lelkesedés.

"Szép, szép, hogy cápát akarok fogni, de hogyan? Azzal a szigonypuskával még egy nagyobbfajta pontyot is nehezen, nemhogy valami tisztességesebb halat. Mondjuk: cápát. És még Mirellával is tisztázni kell, hogy a történetek után benne van-e a dologban? És ha igen, hogyan kellene igazából hozzáfogni? Úgy, hogy ép bőrrel megússzuk, de a zsákmány is meglegyen. Mindenesetre célszerűbbnek látszanék csónakból halászni, igazi szigonyval. Úgy mégiscsak kisebb a kockázat, nagyobb az esély. De hogy lehetne a dolgot megfaggyúzni?..."

A gondolat egyre követelődzőbben kezdte birizgálni. Még szerencse, hogy a gyomra is korgott, különben a gondolat rögeszmévé vált volna, a rögeszmétől pedig "becsavarodott" volna.

Így viszont, zuhanyozás után, inkább a konyha felé settenkedett, megtapasztalni, vajon a leves felforrt-e már, és egyáltalában: mikor lehet valamit burkolni. Mert éhgyomorra még normális gondolatai sem támadnak. Persze más lenne a helyzet, ha előszedhetne egy rágógumit, de nem szedhet elő. Ági a szobában ül, s az asztal épp a toalett-tükörrel szemben áll, vagyis nővére a tükörből leshetné, hol tartja rejtett készleteit, melyek sorsa nem lenne kétséges. Elkobzás, megsemmisítés. Azt már nem!

Mielőtt Kanóc éhen halt volna, vagy a nadrágszíját lett volna kénytelen rágni, mint a jégen rekedt sarkutazók, elkészült az ebéd. Kanóc úgy nekiesett az ételnek, mint a szánhúzó kutyák szoktak a Jack London-könyvekben.

Arra azonban jutott ideje, hogy Mirellának odasúgja:

- Ebéd után feltétlenül beszélnem kell veled. Nagyon fontos. Jó?

Mirella rábólintott, s ő is nagy pusztítást végzett a tányérján.

Ebéd után szép csendesen elódalognak a bolt irányába, ahol a pálmafa ad némi húst a déli melegben, s még sincsenek a család hallótávolában.

Mirella már sejtette Kanóc arckifejezéséből, hogy a fiú valami lényeges bejelentést kíván tenni. De mit?

Csak nem akar szerelmet vallani?

Mirella nem tudta még, milyen az, de már hallotta a nagyobbaktól, hogy a fiúk szoktak olyat csinálni. Hátha Kanóc is? Hiszen délelőtt is úgy megszorította a kezét.

Amikor leültek a fa tövébe, kíváncsi is volt, mi következik, félt is. Mindenesetre a biztonság kedvéért kissé arrébb húzódott a fiútól.

Kanóc meglepődött, de nem próbált közelebb csúszni. Beszélgetni nagyon jól lehet így is. De hogyan kezdjen hozzá? Hátha Mirella már elfelejtette, vagy neki nem is olyan fontos?

- Mirella... - kezdte, aztán elhallgatott.

- Na? Mit akarsz mondani? - biztatta bátortalanul a lány.

- Meg akartam tőled kérdezni...

- Mit? - kérdezte a lány, és sebesebben kezdett kalapálni a szíve.

- Hát azt, hogy ugye, nem felejtetted el?

- Nem. Mit? - nézett rá meglepetten a kislány.

- Hát azt, amit beszélgettünk... a nagy halról, vagyis a cápáról.

- Ja?... Azt nem - felelte némi csalódással, de megnyugodva Mirella.

Szóval Kanóc a nagy halról akar vele beszélgetni. Helyes. Attól igazán nem jön zavarba. És különben is jobb, ha értelmes dolgokról beszélgetnek, nem pedig mindenféle butaságról. Arra még igazán ráérnek.

- Szóval arra gondoltam - mondta a fiú -, hogy szigonypuskával nem fog menni.

- Azzal nem. Kicsi - hagyta rá Mirella.

- Igazi szigonnyal kéne. Csónakból.

- Igen, úgy, ahogy ők csinálják.

Az "ők"-ön a lány természetesen apját meg bátyját értette, akik szakszerűen szigonyozzák meg a halat. Úgy, amint az szokásos volt már a nagyapák és dédapák korában is.

- Ki kéne főzni valami értelmeset - töprengett a fiú, s automatikusan elővette a rágógumit, amit ebéd után mégis sikerült titokban magához vennie. Széles mozdulattal megkínálta a lányt, majd ő is rágni kezdett. Hátha eszébe jut közben valami bombajó ötlet.

Mirella is alighanem a remek ötleten törhette a fejét, mert kijelentette:

- Egy biztos. Semmi olyanba nem megyek bele, ami veszélybe sodor. Nekem egyszer elég volt. Érted? Egyszer elég volt. - És komoran nézett maga elé.

"Mégiscsak lány! - gondolta kissé lekicsinylően Kanóc. - Egy férfi, amikor tenni kell, nem a veszélyekre gondol meg a kudarcok lehetőségére, hanem a célra. A nagy halra. A cápára. Amit el kell ejteni. Úgy, ahogy Kolumbusz is felfedezte az Újvilágot. Igaz, hogy azt hitte, Nyugat-Indiába csöppent, aztán tévedett egy földrészt, de elindult, hajózott és: odaért. A kishitűek ellenére is odaért. És nagy ember lett! Igaz, hogy ő nem vitt magával az útra nőnemű lényt, mert tudta, hogy az csak a veszélyt szajkózná folyvást. Forduljunk vissza, forduljunk vissza... - mondta volna az útitársnő, és akkor Amerika még mindig arra várhatna, hogy fölfedezzék. És akkor az lenne nekik a nagy szám, nem az elnökválasztás meg a katonai junták, ahogy a tévé szokta mondani..."

No persze, Kolumbusznak volt hajója, voltak matrózai, Kanócnak egyik sincs. Neki csak Mirella van, aki lány és aggódik, bár az igazat megvallva, erre van is némi oka. S alapjában véve nem is olyan nagy baj, ha aggódnak az emberért. Ha féltik. Márpedig Mirella félti őt, nem úgy, mint Kolumbusz a matrózait.

Gondolatai sebesen jártak, már olyan zöldségek is megfordultak benne, hogy erőszakkal kellene megkaparintani egy csónakot, de ezt elhessegette magától, mert ebbe aztán Mirella végképp nem egyezne bele. Márpedig akárhogy nézzük, a legszerűebb expedícióhoz is legalább két ember kell. Vagyis: csakis a kislánnyal egy akaraton lehet cselekedni.

Miközben Kanóc sebes röptű képzelete Kolumbusz társaságában immár felfedezte az Újvilágot, Mirella is csak látszólag tétlenkedett.

Pedig ő legalább olyan feszülten gondolkozott. De ő olyan megoldásokat keresgélt, amelyek célravezetőek, ám elkerülik a fölösleges kockázatokat. Főleg Kanócot féltette, mert tapasztalatból tudta, hogy a fiú hajlamos a hirtelen, meggondolatlan cselekedetekre. Azok pedig mindig veszélyt rejtenek.

Végül is támadt egy ötlete. Szövetségest kell szereznie. Hozzáértő szövetségest. S a bátyjának kedvére volt Kanóc. Talán ezen a nyomon kéne elindulni. S gondolatainak azonnal kifejezést is adott. Diplomatikusan, hogy ne rontson ajtóstul a házba.

- Matónak nagyon megtetszettél. Dicsért.

Kanóc meghökkent.

- Hogy kerül a csizma az asztalra?

- Micsoda? Nem értem - nézett rá kétségbeesetten Mirella, amiből Kanóc előtt nyilvánvaló lett, hogy a nyelvi finomságokat illetően a lány még némi csiszolásra szorul. Jóindulatúan magyarázta: - Azt kérdeztem, hogy kerül ide most az, amit mondtál?

- Jól. Hát nem érted?

Kanóc nem értette.

- Úgy, hogy Matót be kéne venni a dologba. Ért a motorhoz, a szigonyhoz, ismeri a haljárást.

- És megmondaná tervünket édesapádnak. Vagy ami még rosszabb: Áginak. Alma, ez alma...

Mirella megint bárgyú tekintetet vágott, s Kanóc ismét kénytelen volt megmagyarázni, hogy nem az exportgyümölcsről, Szabolcs aranyáról volt szó, hanem arról, hogy ez nem járható út.

- Persze ha úgy segítene, hogy nem tud róla, hogy segít, az más lenne.

- Hogy segíthet, ha nem tud róla? - Ez sehogy sem akart a lány fejébe menni.

- Bízd csak ide, majd kialakul! Csak arra kérlek, hogy ne szólj bele, amikor tárgyalok vele.

- Tárgyalni akarsz vele?

- Hát persze.

- Mikor?

- Most. Azonnal. Rögtön. Tüstént! Iziben! - zuttyant ki egy lélegzetre a fiúból, s iszonyúan megelégedett ezzel a nyelvi leleménnyel, amellyel, úgy érezte, teljesen elbűvölte a lányt. Ha a suliban órán mondta volna ezt a sok rokonértelműt, bizisten kamatozott volna már egy ötöst vagy legalábbis egy négyest. Itt meg csak úgy potyára csiholja az agyát. Pontosabban nem is potyára, mert hiszen elegendő díj lenne az, ha Mirella oda meg vissza lenne a bámulattól ekkora tudás hallatán.

Mirellát azonban nem nyugözte le a magyar nyelvtudomány, de hát ez nem is lényeges, elvégre szüniđő van.

Kanóc nem is nagyon csipkedte magát most ilyen fölösleges dolgokkal, erejét Matóra tartogatta. Még nem tudja, mit akar tőle, azt sem, mit fog neki mondani, pedig nem ártana valami kész tervvel lerohanni a fiút. Olyan tervvel, amelytől nem foghat gyanút. Mert beavatásról szó sem lehet. Ezt Kanóc határozottan érezte.

Úgy látszik, a mai nap pótolni akarta őt a tegnapiért. Ma határozottan mázlista volt. Már délelőtt elkezdődött, amikor is sikerült kibékülnie Mirellával, sőt! Folytatódott Mária néni dicshimnuszával és Ági kalapemelgetésével, s most... most Mato következik. Érezte, hogy sikerülnie kell. Valaminek sikerülnie kell, ami előreviheti célja felé. Mert hogy nem hagyja magát semmiféle akadálytól visszatántorítani, azt erősen elhatározta magában.

Szerencséje volt. Matót éppen a haláskamrában találták. Egyedül!

Mirella biztatóan megbökte hátulról a derekát, ami úgy csiklandozta, hogy majdnem felnyerített, de fékezte magát. A lány pedig óvatosan lemaradt. Hagyta Kanócot, hadd cselekedjék. Hátha neki sikerül az, ami egy édes testvérhúgnak soha.

- Szervusz - óvatokodott be félíg az ajtón Kanóc.

- Szervusz - hangzott a válasz.

- Bejöhettek?

- Gyere.

- Nem zavarlak?

- Nem zavarasz.

Mato épp a csónakmotoron bütykölt valamit. Egyedül, az édesapja nélkül. Nyíltan, nem is titokban. Ez pedig azt jelenti - sajdukt bele Kanócba -, hogy Mato hozzányúlhat a motorhoz. Ért hozzá. Hagyják, hogy rendben tartsa. Úgy látszik, tökéletes a bizalom. Pedig Mato alig egy évvel idősebb nála. Pontosán: egy évvel és két hónappal idősebb, mint azt Mirellától tudja.

Kanóc csupán most döbbsent rá arra, hogy Matót még nem látta játszani. Nem jött közájuk, hanem csupa felnőttes dolgokkal kötötte le magát. Reggel az apjának segített, napközben bütykölt vagy olvasott, este olykor szintén a felmenőjével ment el halászatra. Mintha ő is annyi idős lenne, mint Ági.

Mi lehet az oka?

Nem tudott rájönni. Született városi gyerek volt. Nem tudta, hogy a természetből élő emberek, akik nehéz munkával keresik kenyerüket, már korán befogják fiaikat segíteni. S a játékok, játszótársak hiánya is a felnőtt tevékenységek felé irányítja őket. Mato különben is tengerész akart lenni, készült a tengerésziskolai felvételire. Ha ezt elvégzi, matróz lesz, később, ha ereje, kitartása nem lohad, még hajóstiszt vagy akár kapitány is válhat belőle. S a tengerésziskolához erős, kitartó, fegyelmezett, tengert ismerő fiúkra van szükség. Olyanokra, mint a halászok fiai, akik már generációk óta küszködtek a hol terített asztallal, hol sovány megélhetéssel adózó tenger mellett.

Kanóc közelebb ment Matóhoz, s érdeklődéssel nézte, mit csinál. Közben világosan kialakult benne, hogy Mato tapasztalataiból kellene valamit ellesni. Minél többet és minél hamarabb. De hogyan? Ehhez vagy sok idő kell, vagy az, hogy egyszer vele mehessen a tengerre. Pontosabban vele mehessenek. Mirellával együtt. Igen. Ezt kéne valahogy elérnie.

A legegyszerűbb lenne azt mondani: "Nézd, Mato, szeretnénk veled hajózáni. Nem vinnél ki bennünket?" Persze, ez olyan gyerekes pítizés lenne. Kanóc pedig szeretné, ha Mato nem gyereknek, hanem magához hasonló érett fiatalembernek tartaná őt. A kapálással már letette nála névjegyét, nem szeretné elrontani a róla kialakult jó véleményt.

- Segíthetek valamit? Amihez nem kell szakértelem. Mert sajnos nem értek hozzá - mondta őszintén és egyszerűen, s ebben nem volt semmi számítás.

- Fogd meg ezt, add ide azt - hangzottak ezután Mato szűkszavú utasításai, s Kanóc boldogan engedelmeskedett. Mintha az a másik a bátyja lenne. Idősebb, tapasztaltabb bátyja, akitől van mit tanulni. Aki nem nevelési gyakorlóterepnek tekinti öccsét, mint Ági teszi, hanem hagyja vele együtt dolgozni.

Mato pedig csavarozott, zsírozott, olajozott, s az igazat megvallva, kissé tetszett is neki a dolog. Mivel az emberi természet olyan, hogy nem elég, ha tud - szereti, ha ezt mások is látják és elismerik. Kanócnál hálásabb közönséget pedig nehéz lett volna találni. Hát még amikor azt is megengedte neki, hogy két csavart ő húzzon meg!

Beletelt vagy egy óra is, mire befejezték. Mato elégedetten jelentette ki:

- No, kész van. Apám meg lesz lepődve, ha meglátja.

- Hát nincs itthon? - kérdezte Kanóc.

- Bement a városba. A szomszéd faluból, a félkettes kis hajóval.

- Ma haza sem jön? - kérdezte most már nem csupán pusztán kíváncsiságból Kanóc.

- Csak éjjelre.

- Akkor ma ki sem próbáljátok a motort.

- Voltaképpen ki kéne próbálnom.

S most következett el az a pillanat, amikor Kanóc határozottan megérezte, hogy itt "lehet valamit keresni". Csak ütni kéne egy kicsit a vasat. Persze óvatosan.

- És mi akadály, hogy kipróbáld? Ja persze, apád nélkül nem mehetsz ki a vízre.

- Miért ne mehetnék? Nemegyszer voltam már. Csak elég nehéz a motort kicipelni a *Kornathoz*.

- Ha egyedül nehéz, segítenék...

És Matót az imént már legyezgetett hiúság lépre vitte.

- Nem rossz ötlet - jelentette ki, s a hangsúlyból Kanóc már világosan érezte: nyert ügye van. - Segíthetsz. Legalább meglátod működés közben is, mire képes ez a kis motor. Hát versenyzésre nem, de olyan stabilan hajtja a *Kornatot*, hogy öröm nézni. És aránylag egész csendes. Nem ijeszti el a halakat. S ez nálunk nagyon fontos.

- Ja, hát kiviszel engem is? - kérdezte Kanóc, akkora meglepetést színlelve, melyből csak úgy sugárzott a csodálat.

- Persze hogy kiviszlek.

- Kösz. Nagy vagy!

Mato sem értette az újmódi kifejezéseket, s Kanóc ekkor elmagyarázta, hogy azt akarta kifejezni: Mato jó baráthoz méltóan viselkedik. S amikor a fiú elégedett arckifejezéssel nyugtázta Kanóc válaszát, ő bedobta az újabb horgot.

- Mirellát is visszük? Biztos örülne neki.

- Nem bánom.

A nap még kerekesebb lett, az ég kékebb, a tenger varázslatosabb, s tíz perc múlva mindhárman cipekedtek. Igaz, hogy addig Kanócnak még Ági ellenállását is le kellett győznie, de hirtelen rohammal bevette azt a várat is.

- Ági, ugye jó dolog motorcsónakázni? - rontott rá.

- Jó hát.

- Tegnap te Erikkel egész nap élvezhetted.

- Mire akarsz kilyukadni? - fogott ekkor gyanút nővére.

- Mato kivinne egy kicsit a *Kornattal*. Persze csak ha elengedsz. De ha akarsz, te is velünk jöhetsz. Mirella is jön.

Igaz ugyan, hogy nővérének meghívására nem volt felhatalmazva, de nagyon remélte, úgysem tart velük.

- Hová mennétek? - puhult Ági.

- Csak itt a közelben kerülnénk egyet. Mato tökéletesen ért a motorhoz. Szét is tudja szedni meg összerakni.

- Akkor már értem, miért vagy te is olajos - jegyezte meg Ági, de hangjában megértő elnézés bujkált

- Szóval?

- Mehetsz.

- És te?

- Nekem elég volt tegnap - felelte. Mert mit is kezdene ő, a felnőtt, ott a gyerekek között?

- Kösz! Rendes vagy! - mondta Kanóc. - Ha találok valami jó formájú kagylót, akkor a tied.

S elfüstölt, mielőtt Ági meggondolhatta volna engedékenységét.

Már csak az evezőket meg az üzemanyagkannát kellett berakniuk, amikor Kanóc mellékesen, mint akit csupán elméletileg érdekel a dolog, kikottyantotta:

- Mondd, Mato, szigonyt nem viszünk?

- Szigonyt? Minek?

- Hát ha esetleg utunkba akad valami... Meg aztán tudod, én még sosem láttam, hogyan halásznak szigonnyal. Nálunk nem szokás. Kíváncsi vagyok rá.

- Jó, elvisszük a kis szigonyt.

Kanóc máris ugrott, hogy megragadja a falhoz támasztott két szigony közül a kisebbiket, amelyiknek a nyele lehetett vagy három méter, s akkora fogai voltak, mint egy vasvillának, de Mato leintette:

- Nem azt. A kis szigonyt.

S valahonnan a hálók mögül előszedett egy alig másfél méteres kis pilinckát, ami nem is volt négyágú.

Kanóc csalódottan vette tudomásul:

- Ja, csak ezt?

- Kis halra jobb, mint a nagy.

- Miért, nagy hal nincs?

- Ritka. Nagy szigonnyal pedig nem lehet kis halat fogni.

- Te tudod! - felelt Kanóc, s igyekezett magát meggyőzni arról, hogy ez is óriási eredmény, amit elért, s az ember ne legyen telhetetlen.

Különben se most kell elejteniük a nagy halat, most csupán a szemüket kell nyitva tartani, hogy kitapasztaljanak mindent, amit lehet.

Volt mit nézegetnie. Hogyan kell a motort a helyére tenni, hogyan kell a csónak tatjához rögzíteni az anyáscsavarokkal, indítani, gyorsítani, lassítani, kormányozni...

Kikanyarodtak a kikötőből, amelyben vagy harminc csónak állt, maguk mögött hagyták a világítólámpást, Kanóc mélyet szívott a "sós, tengeri levegőből", s elégedett pillantást vetett az egyre távolodó partra. A halásztelep házai egyre kisebbek lettek, a mólón álló emberek babákká törpültek, csak hárman voltak a végtelen vízen, s a világ közepe a motor hajtotta halászladik: a *Kornat*. S mindennek tudója és értője a felelős hajóparancsnok: Mato, a leendő hajóskapitány.

Kanócnál talán csak Mirella volt elégedettebb. Ritkán szokták őt kivinni csónakkal, Mato pedig még sohasem vitte. Pedig itt lenne a legfőbb ideje. Ha bátyját felveszik a tengerésziskolába, akkor neki kell majd apjával kijárnia a tengerre - ha ugyan engedik. De hátha! Elvégre egy lány is érhet annyit, mint egy fiú. Ő is meg tudja tanulni a fortélyát, s két év múlva ő is lesz olyan erős, mint most Mato.

Attól azonban gondosan óvakodott, hogy ezt kijelentse, de gondolni rá igazán szabad. Az ember fejébe szerencsére nem lehet belelátni.

Mato is boldog volt. Érezte erejét, biztonságát, s tudta, hogy most minden tőle függ: indulás, megállás, fordulás - ő határozza meg az irányt, a sebességet, a tempót, saját belátása szerint. Azok ketten

önmaguktól legfeljebb az evezővel tudnának kepickélni, az viszont nagyon lassú és nehéz játék.

A tenger sima volt. Ez itt a szigetvilág. Jugoszlávia tengerparti részén a körülbelül kétezer sziget közül itt található néhány. Kisebbek-nagyobbak. Part közeliek és néhány tíz kilométerre a parttól. A szigetek, a partok, öblök kicsit mindig lefognak a nyílt tengerre jellemző állandó hullámverést, s ez ilyenkor nyáron, szélcsendes időben csak amolyan játék tenger. Ezt a vizet biztonsággal járhatja a halászcsonak is, ha nem távolodik el túlságosan messzire a parttól. Motorral megközelíthető egyik szigetről a másik is s körbejárható mindegyik, ha a csónak gazdája úgy óhajtja.

Mato eltávolodott a parttól vagy fél kilométernyire, aztán irányt változtatott, s a távolságot tartva, a sziget pártvonalával párhuzamosan haladt. Rajtuk kívül csak egy távoli vitorlás volt a vízen, s a kikötő meg a kemping környékén néhány lomha gumicsónak.

Kanóc nagyon élvezte a dolgot. Igaz, hogy a Balatonon ült már motorcsónakban, s gyakran járt ki evezni a Városligeti-tóra, ez azonban egészen más. Mássá teszi maga a tudat is: ez itt már a tenger. Sokért nem adta volna, ha ő ülhet Mato helyén.

Úgy látszik, a fiú megérezte gondolatait, mert odaszólt hozzá:

- Akarod egy kicsit átvenni?

De még mennyire hogy akarta!

A sebesség állandó volt, a motorra nem volt gondja, csak a kormányzásra. A motoron volt egy rúd, a motor kiállt a csónak tatja mögött, valami vastengelyen lehetett jobbra-balra forgatni, aszerint fordult a csónak.

- Arra vigyázz, ne fordítsd el hirtelen derékszögbe - magyarázta Mato.

Kanóc pontosan végrehajtotta az utasításokat, s miközben fogta a kormányrudat, az járt a fejében, mit is szólnak majd a dologhoz odahaza a srácok.

- Tudjátok, amikor a nyáron az Adrián a *Kornat* nevű motoros bárkát vezetgettem - kezdi majd, s szinte fel sem tűnt neki, hogy a csónak előlépett bárkává. Hiába, a képzelet nagy varázsló, főleg ha nekiereszti.

- Te motoros bárkát vezettél? - kérdik majd hitetlenkedve, de az ilyen hitetlenkedések mögött mindig némi irigység lapul. Irigység amiatt, hogy a másik átélte, megtette, képes volt rá, mindegy, hogy mire, olyasvalamire, amit mindenki szívesen megtenne, ha módja lenne rá. S ezek a kissé hengegő mesélések arra is jók, hogy az ember, hallgatva az elbeszélőt, a helyébe képzelhesse magát, s átélhesse azt, amit szerencsésebb társa már átélt. Elvégre azért ember az ember, hogy tapasztalatait ne csak saját cselekedeteiből szedje össze, hanem másokéiból is.

Kanóc képzeletében alaposan kiszínezte, hogyan is adja majd elő ezt az élményt. Annyi szent, hogy a csónak bárka lesz, elvégre azt nem taglalja majd, mekkora bárka volt, s a néhány perces vezetés is dagadni kezdett, egészen addig, hogy: "Tudjátok, három napig hajókáztunk a szigetek között..."

Aztán vagy hiszik, vagy nem - de hogy bámulnak, annyi bizonyos. Különben is: más is felnagyítja azt, ami vele történik. Főleg ha jó a beszélőkéje, és tud szövegelni.

Kanóc gondolatait ekkor Mirella pillantása szakította meg. A lány sóváran nézte, amint Kanóc kormányozza a csónakot, de nem szólt. Pedig látszott rajta, alig várja, hogy ő is csinálhassa.

S Kanóc, aki éppen az imént határozta el, hogy az osztályban ősztől kezdve Kapitánynak szólíttatja majd magát, komoly lelki válságba került.

Nagyon szerette volna még fogni a kormányrudat, de Mirella tekintete mást mondott. Nem, nem

parancsolt - kért. Szépen, csendesen, szelíden kérlelt: "Add ide nekem is egy kicsit!"

S Kanóc megszólalt.

- Odaadhatom neki? - kérdezte Matótól.

- Már meguntad?

- Hogy gondolod! Csak biztos ő is szeretné egy kicsit...

- Átadhatod.

És Mirella megérte azt a pillanatot, amire már évek óta vágyott. Ő vezetheti a *Kornatot*! Pedig nem is ő kérte. Mert amikor ő kérte, akkor elütötték azzal, hogy még kicsi, ráér. S íme, most...

Kanóc rendes volt - állapította meg magában. Nagyon rendes. És Matóra sem lehet panasza. Pedig sokszor érezte már vele, hogy ő a kisebb, s hogy ő lány.

Vagy félóra hosszat felváltva kormányozták a csónakot, amikor Mato visszavette tőlük. A sziget egyik távolabbi öble felé irányította a *Kornatot*. Elhagyott, néptelen öblöcske volt, fürdőzők nem bolygatták vizét.

Mato felgyorsított, az öböl közepe felé tartott, neki a partnak, majd leállította a motort, s a lendület segítségével némán siklottak be az öbölbe. A parttól néhány méternyire kidobta a horgonyt. Voltaképpen csak háromágú vasmacska volt, de megakadt a fenékben, s helyben tartotta a csónakot.

A *Kornat* alig észrevehetően ringatózott.

Az öböl hasonlatos volt a Sün-öbölhöz, csak nem védte kőfal a tenger felől. A víz, a hullámok és a halak akadálytalanul hatoltak belé.

És Mato kezébe vette a szigonyt. A végén ugyan volt egy piciny vaskarika, úgyhogy zsineg segítségével a csónakhoz lehetett volna erősíteni, de Mato nem rakott rá zsineget, csak egy kis úszóhólyagot. Ha netán kicsúszna a kezéből, ki tudják halászni a vízből.

Csendet intett nekik, kezébe vette a szigonyt, s felállt. Terpeszben állt, mint a mozgó autóbuszon szokás, amikor éppen nem kapaszkodik az ember. Jó, szilárd állást választott, hogy a lendület ki ne röpíthesse a csónakból.

Leste a vizet, amelyben kis halakból álló rajok úszkáltak.

A víz egész sekély volt, nem lehetett több másfél-két méteresnél, s szinte minden egyes homokszemet meg lehetett különböztetni egymástól, lenn a fenéken.

Jött egy nagyobbacska hal. Lassan, kényelmesen, mit sem sejtve. Mato kezében meglendült a szigony. Amikor a hegye vizet ért, a hal megneszelte a veszélyt. Csapni készült a farkával, hogy arrébb inaljon, de már késő volt. A szigony hegye hátba kapta.

Mato kiemelte, s megmutatta, hogyan kell a halat a szigony szakálláról lekasztani. Aztán a csónak fenekébe dobta a zsákmányt. A hal még élt. Kínlódva ugrált. Mato a szigony nyelvvel fejbe csapta, hogy ne kínlódjék.

Aztán ismét felállt, s mutatta, magyarázta nekik a helyes fogást és a mozdulatot.

Kanóc bosszankodott, amiért otthon hagyta a fényképezőgépét. Pedig van neki egy saját, külön bejáratú Szmenája, amivel megörökítheti élete nagy eseményeit. S akkor tessék! Itt van az egyik legnagyobb

élmény, amikor áll a csónakban, Mato a kezébe adja a szigonyt, hogy próbálja ki ő is. És ilyenkor nincs itt a fényképezőgép! Bár ennek nem csupán hátránya van, hanem előnye is.

Egy jól sikerült fotó ugyanis pontosan mutatná, hogy a "bárka" nem is bárka, hanem csónak, s ha az ember megszigonyoz mondjuk egy félkilós halat, azt fénykép birtokában igazán nem lehet legalább kétkilóssá növelni. Ebből viszont nyilvánvaló, hogy a civilizáció technikai eszközeinek megvan az előnyük is, hátrányuk is.

Kanóc azonban ezúttal nem ért rá ezen sokáig töprengeni, hiszen cselekednie kellett. Mégpedig ügyesen, mert ahogy eddig látta, a célpontok, vagyis az úszkáló halak nem éppen cápa méretűek.

Ott jön egy arasznyi... Látja, hogy Mato biccent a fejével, megfeszíti a karját, s ahogy Matótól látta, döf.

Mellé!

Bosszús. De látja, hogy nem nevetik ki érte.

Mato ekkor elmagyarázza - amit pedig már ő is olvasott -, hogy az átlátszó víz is torzít valamit. Ezt figyelembe kell venni a távolság és a nagyság becslésénél.

A második halat is elhibázta.

A harmadikat éppen hogy sikerült eltalálnia. Igaz, nem a háta közepén vagy az oldalán, hanem majdnem a farkúszójánál.

Kicsiny, alig harmincdekás hal lehetett, méreten aluli. De hal volt. A szigony pedig szigony, s Kanóc saját kezüleg cselekedte azt, amit cselekedett.

A hallal pontosan úgy bánt el, ahogy az imént Matótól látta.

És anélkül, hogy a csónakparancsnok engedélyét kérte volna, a szigonyt máris továbbadta Mirellának.

A lánynak, miközben állt, és a szigonyt tartotta, megremegett a keze. Pedig igazán nem volt reszketős fajta, de mégis, most, hogy régóta óhajtott vágyának teljesedése előtt állt, és szigonyt kapott a kezébe, hirtelen eszébe jutott az összes eddigi visszautasítás s az elhallgatott, magába fojtott kérés.

Háromszor is tévesztett.

Mato már türelmetlen lett, s valami olyasmit motyogott, hogy "mégsem való lány kezébe", amikor negyedszerre sikerült Mirellának is. S vagy öt centivel hosszabb halat ejtett zsákmányul, mint Matóé volt.

Kanóc és Mirella még sokáig folytatták volna, de Mato már csak egy-egy újabb próbálkozást engedélyezett. Kanócnak sikerült, Mirellának nem.

A halak viszont - mintha csak elmondanák egymásnak a rájuk leselkedő veszélyt - hirtelen eltűntek.

S a *Kornat* ismét elindult. Mato visszakanyarodott, s nagy ívben még messzebb vitte be a csónakot a parttól, mint az imént. A Cápa-sziget meg a Névtelen-sziget magasságában hajóztak.

- Oda megyünk? - kérdezte izgatottan Kanóc.

- Hova?

- Arra a szigetre - mutat a fiú a Cápa-sziget felé.

- Nem. Oda nem megyünk - hűtötte le válaszával Mato, majd magyarázatul hozzáfűzte: - Ott még lehet

néha szigonyozni nagyobb sügért is. S fölöslegesen nem zavarjuk őket.

És túloldala felől - vagy kétszáz méternyire megkerülte a szigetet, amelynek átmérője sem lehetett több száz-százötven méternél. Kis, kúp alakú sziklacsúcs emelkedett a közepén, alacsony bokrok borították, egy-két csenevész fügefa állt rajta. Állatnak nyoma sem látszott. Lehet ugyan, hogy egér vagy béka vagy gyík lakja, de azok ilyen távolságból nem látszanak szabad szemmel. S Kanóc mélyen fájlalta, hogy nem hozta magával színházi látsövét, amely érkezése óta pihen egyhuzamban a bőröndje fenekén. Elhatározta, hogy előszedi, ki tudja, mikor veszi hasznát. Most például határozottan jól jönne.

A Cáva-sziget elmaradt mögöttük, s tőle alig háromszáz méternyire feltűnt a Névtelen-sziget.

Ez alig pár méternyire emelkedett ki a tengerből, alacsony dombnak tűnt az egész, melynek déli partján, az északi szelektől némileg védve, kicsiny, fehér ház állott.

A ház mellett tarka, vizsla formájú kutya bámészkodott, aztán egyszerre csak ugatni kezdte a csónakot.

Az ugatásra kilépett a házból a gazdája:

A Félkezű.

Intett nekik. Visszaintettek. Ismét intett. Láthatólag invitálta őket, kössenek ki.

Alig szobányi öböl volt a ház előtt, ott állt az öreg csónakja. Kis, saját kezűleg összehordott kőpad védte a hullámverések idején, s alig kétméteres részen lehetett bejutni. Mato ügyesen kikötött. Kiszálltak.

A kutya, amelyről kiderült, hogy ki tudja, miért, de a Mirijam névre hallgat, gyanakodva szimatolta őket végig, de miután semmi ártó szándékot nem tapasztalt, barátságosan csóválni kezdte a farkát.

A Félkezű szapora horvát beszéddel fordult Matóékhoz. Mirella csendesen tolmácsolt Kanócnak.

- Levelet akar elküldeni, csak hogy a héten nem jön be a faluba, arra kér, mi adjuk fel - magyarázta, s valóban előkerült a levél. Mato pedig egy régi újságba csomagolva, betette a legbiztosabb helyre, a szerszámosládába.

A Félkezű akkor leültette őket a ház elé a padra. Kanóc ugyan szívesen megnézte volna a szigetet is, amely nagyon is különbözött a Cáva-szigettől. Itt sokkal több volt a termőföld, gyümölcsfákat lehetett látni meg veteményeskertet. S amikor az öreg bement a házba, hogy pár szem körtét hozzon ki egy fatálban eléjük, Kanóc az ajtó nyílásán keresztül látta, hogy Branko bácsi haláskamrája kismiska az öregéhez képest.

A Félkezű azonban nem hívta be őket. A körte viszont ízlett. Mirelláék ékesen dicséretgették is a gazdának, Kanóc pedig közben az öreget figyelte.

"Hol vesztette el a kezét? Miért nem ereszt be a házába?"

S szilárdan hitte, hogy itt valami rejtély lapul meg. Érdekes lenne kideríteni, de ehhez legalábbis beszélnie kéne a nyelvet.

Az öreg barátságosan elköszönt tőlük, s a *Kornat* a hazai kikötő felé vette útját.

Lement a nap, s pontosan napszálltakor, amikor még teljesen világos volt, felvillant a kikötői lámpa fénye. Négy másodpercig égett, ötre elaludt. Pedig még enélkül is vígan be lehetett találni a kikötőbe.

Alig szürkült még, amikor kiszálltak.

Leszerelték a csónakot: a motort, a szigonyt, az üzemanyagkannát bevitték a tárolóba, s kicsiny szákban

vitték a zsákmányt, a négy halacskát. Nem voltak kiállítási példányok, a mólón sorakozó alkonyi kapást leső horgászok mégis irigy tekintettel gusztálgatták a négy halacskát. Sovány levesre elegendő az is, ha nincs több.

Kanóc fitymálva nézte a pecásokat.

"Mekkorát fogtok ti nézni - gondolta -, amikor megjelenünk majd a nagy hallal! A cápával!"

Óvatosan megbökte könyökével Mirellát.

Lehet, hogy a lány is éppen erre gondolt, mert nagyon egyszerre villant fel a tekintetük.

TIZENEGYEDIK FEJEZET

*Hol vagy, alkalom?! - Mire jó a régi népszokás? - Szivacshalászat -
Ági is bekapja a horgot - Váratlan vendég - Egy távirat mindent romba dönthet*

Kanóc erősnek érezte magát. Máskor is előfordult már, hogy mindent legyűrő energiák feszültek benne, azután amikor nekifogott valaminek, fogyni kezdett az erő, a lendület, lohadt az igyekezet, s a cél előtt elment minden kedve.

Ez az érzés most valahogy más volt. Erősnek érezte magát, de nem akart vaktában nekirontani a világnak, nem mindent akart, csak egyvalamit, de azt szilárd eltökéltséggel. A nagy halat, a cápát! Amivel bizonyítani lehet. Erőt, szívósságot, akaratot, céltudatosságot - mindent. Bizonyítani a kétkedőknek, akik nem hisznek benne, akik lenézik, csúfolják, komolytalannak hiszik. Pedig ő valahol bent, ahol senki sem láthatja, s nem is érzékelheti, minden sejtjével érzi - sőt tudja! -, hogy nagy tettekre született. Csak a családja nem akarja elismerni. De most... most majd ők is kénytelenek lesznek!

Még soha nem kívánt Kanóc ilyen erősen bizonyítani, s még soha nem tett meg ennyit a bizonyítás érdekében.

Közel egy hét telt el már a Sün-öbölben szerencsésen végződött kaland óta, s öt napja már, hogy Mato kivitte őket a *Kornattal* hajókázni.

Azóta szinte repülnek a napok. Reggel árusítás Mirellával, délelőtt kirándulás a Sün-öbölbe, ebéd, olvasás vagy szunyókálás, ismét Sün-öböl, este pedig az induló és érkező halászok megfigyelése a mólón. S mindent együtt: Mirellával.

A közös cél nagy összetartó erő, s Mirella legalább olyan igyekezettel akart bizonyítani, mint Kanóc. S neki még nehezebb dolga volt, hiszen Kanócnál, aki pesti gyerek, már az is szép teljesítmény, ha tud bánni a csónakkal, könnyűbúvárkodik egy kicsit, s kezébe tudja fogni a szigonyt. Ám Mirella ősei jórészt halászok voltak, akiknél mindez természetes, s akiknél a nők dolga nem a halászat volt, hanem csupán a zsákmány elkészítése, esetleg, a hálókötés. Ő pedig lány létére akart férfiak dolgában bizonyítani. S végtére most e szándékában jó társra lett.

Kezdték egymást alaposabban megismerni. Kanóc többet látott, tapasztalt, olvasott, gyorsabban mozgott a fantáziája, Mirella viszont itt nőtt fel, s örökölte halász őseinek józan, egyszerű logikáját is. Kettejük jó tulajdonságai nagyon jól kiegészítették egymást. S Mirella emellett még igen jól tudott alkalmazkodni is, Kanóc pedig ezúttal nem akart "villogni". Alighanem Mirella volt az első, akiről bizonyosan tudta, hogy sem hencegéssel, sem látványos hókuszpókuszokkal nem imponálhat neki.

A *Kornattal* megtett utazás utáni napon a Sün-öbölben tisztázták egymással, hogy a nagy hal elejtésére készülniük kell. Gyakorolniuk kell a merülést, a tájékozódást, a szigonypuska használatát, s minél többet meg kell tudniuk a vízről, a halakról, azok szokásairól s a rájuk, leendő vízi vadászokra leselkedő

veszélyekről.

Ági nem is sejtette, micsoda változás érlelődik öcsikéjében. Azt ugyan napról napra elégedetten állapíthatta meg: "Ma sem történt semmi!" Ami pontosabban annyit jelentett, hogy Kanóc ismét nem csinált semmiféle galibát. Ez ugyan önmagában véve is gyanús lehetett volna, de a fiú nem kószált el, csakis Mirellával, akiből viszont áradt a nyugalom, a biztonság.

Egészen meghatották őt a gyerekek. Egyik este Kanóc egy piciny tengeri kagylókból készített nyakláncsal lepte őt meg, amelyet saját szedésű kagylóiból, Mirella segítségével készített. Mégpedig valami sajátos helyi technikával, amitől az egész érdekes lett, és sokkal mutatósabb, mint a bazárokon kapható kagyló nyakláncok.

- Irtó rendesek vagytok - hatódott meg.

- Csakhogy végre rájöttél - felelte Kanóc, mert ezt a helyzetet igazán nem lehetett kihagyni.

Ági még csak vissza sem vágott a megjegyzésért, csak szelíden hátba ütögette, aztán jobbról-balról adott neki egy-egy cuppanósat. Mirellának is.

Az esetből Kanóc világosan levonta a következtetést: családtagjai alighanem nevelhetők. Képesek elismerni a nekik tetsző cselekedeteit - ő azonban többre vágyott. Arra, hogy nagyon elismerjék s bámulják érte.

Mirellának ki is fejtette ezt, a kislány ugyan egyetértett vele, de azért azt is mondta, hogy ne legyen elégedetlen. Kis dolgokkal is el lehet kezdeni. Amiben van is valami.

Mindenesetre a nyakláncnak annyi haszna volt, hogy kezdett eloszlani Kanóccal kapcsolatban az eleve gyanakvás légköre. S ez nagyban elősegíthette a nagy akcióra való készülésüket.

Csupán az alkalom hiányzott. Amikor nagyobb feltűnés és felhajtás nélkül birtokukba keríthetik legalább fél napra a *Kornatot*, s a Cápá-szigethez hajókázva, megtörténhetik a *nagy bizonyítás*.

Most is éppen arról tanakodtak. Az alkalomról. Ültek a Sün-öböl sziklapadján, lábukat a vízbe lógatva harangoztak, s közben ötlet ötletet követett.

- Legegyszerűbb lenne éjszaka elkötni a *Kornatot* - töprengett hangosan Kanóc. - Amikor mindenki alszik. Telihold esetén a motor bekapcsolása nélkül, evezővel is hamar odaérnénk. Csak sajnos, ennek nincs sok értelme.

- Nincs - hagyta rá Mirella is, majd ő folytatta: - Ha jönne valami sürgős levél vagy sürgöny a Névtelen-szigetre, a Félkezűnek, olyankor, amikor sem apa, sem Mato nincsenek otthon, s nekünk kéne csónakkal odavinnünk! - sóhajtott. - Csakhogy nem jön neki sürgöny, s ha jönne, sem velünk küldenék...

Már vagy a tizedik ötletéről állapították meg, hogy fabatkát sem ér, amidőn Kanóc dühösen kifakadt:

- Mégiscsak disznóság, hogy nincs egy olyan nap, amikor az egész falu népsége eltűnik, csak a csónakokat hagyják itt őrizetlenül! Ez lenne az igazi! De hát... - És legyintett.

Mirella váratlanul izgalomba jött.

- Hogy mondd? Az egész falu eltűnik, csak a csónakokat hagyják itt őrizetlenül... Hiszen... hiszen... hogy ez nekem nem jutott eszembe! - És vidáman nevetni kezdett.

Kanóc dermedten bámulta. Egy idő után azonban nem bírta tovább hallgatni, és szelíden, de határozottan hátba vágta a lányt. Nem volt erős ütés, de csattant.

Használt. Mirella elhallgatott.

- No, mi az? - unszolta türelmetlenül a fiú.

- Hogy én erre nem gondoltam!

- Mireeee?!

- A koloszkai búcsúra!

- A koloszkai búcsúra?

- Arra hát!

- Az meg micsoda?

Mirella szavaiból rövidesen megvilágosodott a dolog.

A sziget legnagyobb, mondhatni: egyetlen igazi faluja Koloszka. Ott köt ki a szigetek közötti kis hajójárat, ott van bolt, szálloda, postahivatal meg templom. A templomban pedig szent Lukrécia ereklyéje, egy ruhafoszlány zárdai ruhájából. S évente a szent asszony nevének ünnepén nagyszabású búcsú van Koloszkában.

Van horgászverseny, halsütés, felvirágozott csónakok felvonulása, kőgörgető verseny, népi énekek, táncok, aztán céllövölde, hajóhinta, maskarák felvonulása, vagyis: a koloszkai búcsú olyan esemény, amit látni kell. Amiért érdemes odamenni. Érdemes öt-hat kilométert gyalogolni. Olyankor még a szomszéd szigetekről is átjönnek motorcsónakokkal, mivel a koloszkai búcsú afféle helyi idegenforgalmi nevezetesség. Sőt! Több annál. Népünnepély. Egész szigetre szóló vigalom. A búcsú napján felkerekedik az egész halásztelep: apraja-nagyja nekiindul ünneplőben, még a pólyásokat is viszik búcsút látni. Este pedig a sötétben fáklyafény mellett térnek haza. Bár újabban van, aki a hagyományos fáklya helyett zseblámpát használ, főleg ha erősebben fúj a szél.

- Hisz ez remek! - ugrott fel Kanóc, s fel-alá kezdett járkálni, ami nem is volt olyan egyszerű multság a parti sziklapadokon. - Ezt a koloszkai búcsút az a szent Lukrécia vagy kicsoda egyenest nekünk teremtette.

- Te nem akarsz látni? - rökönyödött meg egy pillanatra Mirella.

- Dehogynem - felelte a fiú -, csak hogy a Cápa-szigetet még jobban akarom látni! S ha már választani kell a kettő közül... Te meg már úgyis láttad. Vagy talán nem tudsz majd meglenni nélküle?

- Hogyne tudnék! - sietett bizonygatni a lány, bár egy pillanatra sajnálta a színes forgatagot. Aztán menten eszébe villant, hogy valamit valamiért. Pontosabban: a búcsút a nagy halért.

Ez utóbbiban azután pillanatok alatt teljes és őszinte volt az egyetértés. Valóban a koloszkai búcsú napja az egyetlen alkalom, amikor észrevétlenül útra kelhetnek a szigetre. Akkor a falubeliek is, az üdülők is útra kelnek, tehát nem zavarhatja őket senki és semmi.

Kanóc már egészen beleélte magát a dologba, amidőn sötét sejtelem nyilallott belé. Hangot is adott neki:

- Mondd csak, Mirella, mikor van az a koloszkai búcsú? Remélem, még nem múlt el az idén!

- Persze hogy nem. A névnap a jövő héten lesz, de a búcsút mindig vasárnap tartják. Vagyis: a jövő vasárnap.

- Remek! - állapította meg kellő lelkesedéssel Kanóc. - Most már csak azt kell majd kitervelnünk, hogyan

maradhatunk le az útnak indulóktól.

S kezdetét vette az újabb tanakodás. Úgy kell itthon maradni, hogy gyanússá ne váljék a dolog, s ne csak egyikük maradjon itthon, hanem mind a ketten.

Kanócnál nem volt rágógumi. Pedig most igazán rászorult volna valami serkentésre.

Egymás után vetették el az ötleteket. Az egyik túl egyszerűnek tűnt, a másik bonyolultnak. Az viszont kristálytisztán kiderült: ahhoz, hogy gyanú nélkül itthon maradjanak, szükséges, hogy az egész család idejében tudomást szerezzen róla, hogy milyen nagyon el akarnak menni. Mennyire ott akarnak lenni a búcsún! Hogyan várják már azt a napot! Mirella, hogy ismét ott lehessen, Kanóc pedig, hogy ilyet is láthasson. Elvégre ez valami néprajzi dolog, s azok nagyon érdekesek. Mint például otthon a busójárás is.

El is határozta, hogy Áginak kellő lelkesedéssel fog beszélni a búcsúról. Ági kifejezetten bukik a néprajzi vonatkozású dolgokra. Legkedvesebb ruhadarabja valami régi pruszlik, de büszkén feszít benne, valahányszor csak felveszi, mert "eredeti darab". Valamelyik falusi padlás ócska rongyai közül kotorta elő, s ráadásul még jó pénzt is fizetett érte az öregasszonynak, aki már felmosórongynak se tudta volna elhasználni, annyira foszladozott. Ágiban tehát minden bizonnyal föl lehet ébreszteni a gyűjtőszenvédélyt.

- Mondd csak, Mirella, vannak Koloszkában ócska pruszlikok?

- Miért kérded? - hökkent meg a lány.

- Mert fontos. Vannak vagy nincsenek?

- Nem tudom. Lehet, hogy vannak...

- Vannak. Ha Ágival beszélünk, érzékeltetnünk kell, hogy vannak, csak gondosan rejtegetik őket. Padlásokon, haláskamrákban meg ilyen helyeken.

- És ha még sincsenek?

- Akkor a nővérem volt ügyetlen. Elpasszolta a szerencsáját. Világos?

A kislány ugyan szabadkozott egy kicsit, holmi becsapást meg csalást emlegetett, de Kanóc figyelmeztette őt a nagy célra, s emlékeztette, hogy a visszamaradás sem lesz azért egészen tiszta ügy. De mit lehet tenni, ha az embert nem engedik el egy szóra a felmenő és oldalági rokonai cápára vadászni a tengerre?

Kanóc okfejtése logikus volt, s ezt Mirella pillanatok alatt belátta.

- Aki Á-t mond, mondjon B-t is - bölcsekedett Kanóc, Mirella viszont nem volt filozofikus hangulatban, így csupán csak ennyit felelt:

- Mondjon. De most nem kéne inkább szaporítanunk a gyűjteményedet?

Ez nagyon gyakorlatias ajánlat volt. Az ötlet ugyan Kanóctól származott, aki a Sün-öbölben történt szerencsés visszatérésük alkalmával elhatározta, hogy nemcsak a képzeletben, hanem a valóságban is elkezd mindenfélét gyűjteni az iskolai szertárnak.

Gyűjteményét néhány kagylóval alapozta meg, de volt már benne sok egyéb is. A legkellemetlenebb zsákmány néhány tengerisün volt. Ezeket késsel kellett lefejteni a sziklákról, de úgy, hogy közben ne szurkálják össze a kezét, mert a tüskék szúrása gyulladást okozhat. Voltak különféle kisebb-nagyobb rákjai, közöttük egy valódi tarisznyarak is. Ezt szúnyoghálóból készített kis szákkal fogta, s gyorsan sikerült partra vinnie, mielőtt az állat erős ollójával kiszabadíthatta volna magát.

A zsákmány ott száradt a Sün-öböl partjának legtávolabbi részén, hogy ne illatozzék közvetlenül az orruk alá.

- Szivacsod még nincs - mondta Mirella.

- Miért, itt az öbölben van?

- Van hát. Oda nézz!

Kanóc nézett, de nem látott semmi szivacsra emlékeztetőt.

- Oda - mutatta Mirella az ujjával. Kanóc végül is úgy látta, mintha a tenger szeszélye sertés- vagy marhamájdarabokat tapasztott volna a sziklához.

- Az szivacs?

- Igen.

- De hiszen a szivacs sárga! Ez pedig sötétbarna! S egyáltalában nem szivacsos.

- Az már tisztított, amit te ismersz - mulatott a fiún Mirella.

Azután elmagyarázta a szivacshalászat technikáját. A szivacsállatot bűvárkéssel le kell kaparni a szikláról, a víz alatt alaposan ki kell nyomkodni, édesvízben átmosni, majd szárítani, s akkor sárgás színű lesz.

Kanóc nem túl nagy lelkesedést mutatott a hentesmunkához, de azért megpróbálta. Fölvette bűvárszemüvegét, uszonyait, kezébe vette a törét, és merült.

Három tempó, s már a szivacstelepnél volt. Kinyúlt, hogy lefejtse egy jó darabot a szikláról. Az állatnak síkos, nyálkás tapintása volt. A fiú megborzongott tőle, s fölmerült.

- No mi az, nem sikerült? Vagy elfogyott a levegőd?

- Á! Csak rájöttem, hogy a gumiszivacs jobb - felelte, s nem akarta bevallani, hogy undorodik. Határozottan hányingere támadt a szivacsgyűjtéstől. Inkább alámerült néhány érdekes kagylóért; meg pici kagylókat is akart még gyűjteni, hogy anyunak is készíthessen nyakláncot.

Hat óráig folytatták a gyűjtögetést. Kanóc ekkor még egyszer büszkén megszemlélte eddigi zsákmányát. Szerfölött elégedett volt a száradó kagylókkal, rákokkal, sünökkel, csak az orrát facsarta "illatuk".

- Ha kiszáradnak, elmúlik - mulatott rajta Mirella.

- Siethetnének száradni - jegyezte meg Kanóc, s elindultak hazafelé.

A hegygerincen megálltak. A nyugovóra készülődő napkorong már vörösödni kezdett, a víz sima volt, az ég felhőtlen, mélykék. Nagyon messzire el lehetett látni.

Kanócnak eszébe jutott, hogy Pamacs, az oszifő biztosan lefestené, mert imád festeni. A nyarat is mindig alkotótáborokban tölti festéssel, rajzolással. Volt is már kiállítása az iskolában. De úgy látszik, nem azt festette le, amit látott, hanem csak az impresszióit, mert a képeken valahogy minden más volt, mint eredetiben. De hát talán ez a művészet: másnak mutatja a dolgokat, mint amilyenek a valóságban.

Idejében hazaértek, hiszen Mirellának még vacsorához kellett terítenie.

Kanóc ezalatt nővérét környékezte meg.

- Képzeld, mit hallottam! - kezdte sokat sejtetően.
- Mit?
- El nem tudod képzelni, milyen érdekesség van ezen a szigeten! Olyan, ami másutt sehol a világon.
- Nem nagyzolsz?
- Ééén?! - háborodott fel őszintén Kanóc. - Hát hallottál te már a koloszkai búcsúról? Ugye nem!
- Képzeld, hallottam - hűtötte le Ági.
- Igeen? Kitől? - lohadt alább a fiú kedve.
- Mária néni mondta, hogy lesz itt valamilyen búcsú a jövő vasárnap, s engem is meghívott.
- Részletesen nem beszélt róla?
- Nem. Csak mondta, hogy nagyon érdekes. A turistáknak is mindig tetszik. Kár lenne elmulasztani.
- Csak ennyit mondott róla? - kérdezte fitymálva Kanóc, de úgy, hogy hangjából érezni lehessen: ő sokkal többet tudna mondani erről. Ha akarna. Ha kérdeznék. - Nem sokat tudsz róla - tette még hozzá, aztán mímelte, mintha részéről a témát befejezettnek tekintené.

Ez viszont éppen elég volt ahhoz, hogy felkeltse vele Ági kíváncsiságát.

- Te talán többet tudsz róla?
- Mondjuk - jelentette ki öccse megfontoltan, ám némi hallgatás és töprengés után.
- Hát akkor mondd!
- Minek? Úgysem érdekel - kérette magát a fiú.
- És ha mégis?

Kanócnak kiváló érzéke volt hozzá, hogy lassan, adagolva etesse meg elképzeléseivel a kiszemelt áldozatot. Áginak ugyanis most tagadhatatlanul az áldozat szerepe jutott. Ő lesz az, akinek érdeklődését felkeltik a búcsú iránt, ahová azután majd mehet egyedül. Öccse ezúttal a lehető legkörülmönfontabban akarta őt átverni. Igaz, mindez nem csibészésből vagy rosszindulatból történt, hanem a szent cél érdekében, s a fiú úgy vélte: a cél szentesíti az eszközt. Főleg ha az eszköz - vagyis Ági eltávolítása egy egész napra - nem is fájdalmas vagy kellemetlen az áldozatnak, hanem szórakozhat is rajta.

Nem áradozott a koloszkai búcsúról. Csupán szűkszavúan érzékeltette, hogy - "amint ezt Mirellától sikerült megtudnia" - az valami egészen eredeti, népi esemény. Mondhatni, szinte szertartás. Ősi, miként a sziget. Később már azt is elárulta, hogy ilyenkor láthatók az ősi halászszerzők s a még ősibb halsütés, az ősi kultikus eredetű kőhajítóverseny, sőt a nem annyira ősi, de annál színpompásabb helyi népviselet is. Amit manapság már csak erre az egy napra öltenek magukra a szigetlakók.

- Különösen a női ruházat nagyon színpompás, amint hallottam - tette hozzá, majd fitymálva mondta: - De hát ez engem igazán nem érdekel.
- Azt mondod, népviselet is van? - kapta be Ági a horgot.
- Nem mondom, csak hallottam. De jobb, ha megkérdezed Mirellától. Ő részletesebben el tudja mondani ezeket a nőies micsodákat... Engem a halászok érdekelnek. A horgászverseny meg a virágos

csónakfelvonulás. Állítólag velencei eredetű szokás, még a középkorból... alighanem a karneválokból vették át. Lehet, hogy még gondolájuk is van?

Azzal úgy tett, mint aki a maga részéről a témát befejezte.

Elővette az éjjeliszekrényről könnyűbúvárkönyvét, mint akit ettől kezdve már csak az érdekel.

Pár perc múltán nővére megszólalt:

- Mit gondolsz, árusítanak is népviseleti darabokat?

- Tessék? Ja... hogy árusítanak-e? Kizárt dolog. Ki árusít manapság a piacon eredeti darabokat? Házaknál esetleg: valamelyik öregasszonytól... vagy talán valamelyik padlásról... onnan talán...

A "padlás" szó hallatán Ági fantáziája teljes erővel működni kezdett. Öreg halászházak széljárta padlásai jelentek meg képzeletében, tele régi kacatokkal s egy-egy öreg hajósláda mélyén rejtegetett díszes ruhadarabokkal, S a búcsú forgatagát is elképzelte magának. Még mielőtt vacsorázni hívták volna őket, kijelentette:

- Elmegyünk... feltétlenül elmegyünk.

Kanóc erre a kijelentésre a nyakába ugrott.

- Hurrá! Klassz vagy! - Azután beismerte, hogy amióta meghallotta a búcsú hírért, azóta eszi a kíváncsiság, s bele is halna, ha nem mehetne el oda, de félt, ha kimutatja, akkor a nővére azt hiszi, ez megint valamiféle gyermekes vágy, bolondság, pedig egy ilyen folklór-micsoda tényleg életre szóló emlék, és ne csak fürödjön az ember, de kulturálódjék is, ha lehet. És végtelen boldog, hogy a nővére is így gondolkozik.

Ágit teljesen levette a lábáról Kanóc "őszinteségi rohama".

Jókedvűen mentek vacsorázni.

Vacsoránál a téma a vasárnapi koloszkai búcsú volt. S mert az esemény valóban a szigetlakók legnagyobb és egyetlen, évente ismétlődő látványossága, Mária néni is kellő lelkesedéssel ecsetelte nagyszerűségét.

Mirella rögtön faggatni kezdte apját, hogy az idén is kérhet-e valami szép vásárfiát, s máris a vasárnap tervezésével töltötték az időt. Milyen jó is lesz, amikor kora reggel, még mielőtt erősebben tűzni kezdene a nap, együtt elindulnak!

Amikor erről volt szó, az asztal alatt Kanóc térdével megbökte Mirella lábát.

"Minden a tervek szerint alakul" - jelentette a jelzés, amelyet a kislány ugyancsak a térdével nyugtázott.

S alighanem madarat lehetett volna fogatni velük...

Ekkor még nem is sejtették, hogy a neheze csak azután következik.

Éppen a vacsora végén tartottak, amikor az előszoba előtti teraszon morogni kezdett a kutya, majd ugatásban tört ki.

Mirella máris ugrott, hogy kinézzen. Nyilván idegen jött, őt ugatja Ito.

A kislány szavára az ugatás elhallgatott, majd nyílt az ajtó, s Mirella maga előtt tessékelte az érkezőt.

Anyu volt az. Váratlan, bejelentés nélküli villámlátogatásra.

Voltaképpen már nagyon szerette volna látni csemetéit s meggyőződni a valóságról. Ági leveleiben ugyanis olyan kedvező dolgokat írt Kanócról, amelyek hihetetlenek voltak. Egy kalandos kedvű, fantáziadús kamasz nem változhat meg egyik pillanatról a másikra - gondolta anyu, s felhasználta, hogy a jugoszláv testvérvállalat üzemigazgatója ellenőrző körútra indult. Őt lerakta a kis motoros hajó Levrankán, s ment tovább, a többi szigetre, majd valamikor holnap délelőtt ismét erre jár, fölszedi, visszaviszi Dubrovnikba. Alig fél nap, s megnyugodhat anyai lelke. Vagy: közbeavatkozhat, ha szükséges.

Lelke mélyén ugyanis meg volt győződve arról, hogy lánya az ő nyugalma érdekében eltagadja leveleiben Kanóc újabb meg újabb csínytevéseit, hogy ne aggódják érte annyira.

Ám minden úgy volt, amint a levelek jelezték. Erről ott az asztal mellett meggyőzhette őt Mária néni, aki esküvel is hajlandó lett volna bizonyítani, hogy Kanócnál jobb, rendesebb, illedelmesebb, segítőkészebb fiúval talán még nem is találkozott.

Anyu ettől láthatóan nagyon boldog lett. Ez világosan kiderült abból, hogy Kanóc fejét megsimogatta, s ahogy ránézett.

Ági előhozta a kagyló nyakláncát, s anyu egészen "elájult". A dicséretekből bőven kijutott Mirellának is, hiszen ki más művelhette volna ezt a csodát Kanóccal, mint a kislány. Aki pedig - nem lévén hozzászokva az áradozó dicsérekhez - barnára sült arca ellenére is elpirult.

Ezen aztán a felnőttek mosolyogtak, Kanóc pedig megint üzent az asztal alatt a térdével, hogy: "Nyugi, minden a legnagyobb rendben!"

Asztalbontás után bementek anyuval a szobájukba, ahová éjjelre Kanócnak kempingágyat állít majd be Mária néni, hogy anyu is itt alhasson.

S amikor így hármásban szépen együtt volt a család, anyu sejtelmesen megszólalt:

- És most jön a meglepetés!

Azzal táviratot vett elő táskájából, letette az asztalra, széthajtogatta, kisimította.

- Olvassátok!

Mindketten föléje hajoltak.

A táviratban ez állt:

JOEVOE HEETEN HEETFOEN EERKEZEM DUBROVNIKBA AZ ESTI
GEEPEL STOP EGY HEETIG MARADHATOK STOP VAARJATOK A
REPTTEEREN APU

- Hurrá! - tört ki a lelkesedés elementáris erővel Kanócból, s indián táncot kezdett lejteni a szoba közepén. - Hurrá!

S anyu Ágihoz fordulva máris rátért a gyakorlati teendők ismertetésére:

- Motorost nem tudok értetek küldeni, de azt hiszem - pillantott Kanócra -, most már nyugodtan elindulhattok jövő szombaton a menetrendszerű koloszkai helyi kis hajójáráttal. Legfeljebb átszálltok.

S ekkor Kanócot mintha föbe kólintották volna.

- És a búcsú? - kérdezte dermedten.

- Miféle búcsú? - pillantott rá kíváncsian anyu.

- A koloszkai búcsú! - mondta nyomatékosan Ági is.

- Gondolom, megtartják nélkületek is - nézett rájuk csodálkozva anyu, s egyáltalán nem értette, mitől esett kétségbe az imént még haditáncot lejtő fia.

- Azt nem lehet... - lett Kanóc falfehér.

S valóban, mintha minden összedőlt volna, amit olyan gondosan elterveltek Mirellával. Amiért dolgozott, küzdött, taktikázott, alakoskodott, az most minden kútba esne! Hiszen ez lehetetlen!

- Mi baja ennek a fiúnak? - kérdezte anyu Ágitól, de ő is kelletlenül válaszolt:

- Semmi. Csak az, hogy mi már úgy elterveztük magunkban...

- Sajnálom, de mit tegyünk...

- Nem lehetne a hétfői hajóval bemenni? - kockáztatta meg óvatosan Kanóc.

- Koloszkának csak kedden, csütörtökön és szombaton van kis hajójárata - felelte csendesen anyu. Hangjában megértés bujkált, s talán némi bocsánatkérő hangsúly is. Mintha csak ezt mondta volna: "Sajnálom, gyerekek, nem tudok rajta segíteni..." S Kanóc úgy érezte, összedőlt a világ...

TIZENKETTEDIK FEJEZET

Nyugtalan éjszaka - Erik ismét jókor érkezik - Minden oké!

A lidércnyomásos rossz álmnál csupán az rosszabb, ha az ember nem tud aludni. Ezt Kanóc most saját magán tapasztalhatta.

Feküdt a pilleágyon, csöndesen, nyitott szemmel. Ági már régén szuszogott, látszólag anyu is elaludt már, amikor a fiú forgolódni kezdett. Sehogy se találta a helyét, de nem az ágy nyomta, a szíve volt nehéz. Szerencsétlennek érezte magát és tehetetlennek. Aput ő is akarta várni, hétfőn az esti gépnél, de diadalmasan akarta fogadni, büszkén és győztesen, nem pedig kushadva, mint egy sarokba kergetett pincsikutya. Pedig ez a teljes vereség. A legteljesebb vereség. A legislegteljesebb vereség.

Szidta magában a menetrend készítőjét, aki csak a hét páros napjain indított Koloszkából kis hajót, nem gondolván rá, hogy ezzel egy nagyra hivatott cápavadásztól fosztja meg az emberiséget.

Kanóc addig-addig forgolódott, amíg édesanyja halkán, hogy Ágit ne zavarja, megszólalt:

- Mi az, fiam, te nem alszol?

Kanóc meghökkent, mintha tetten érték volna gondolatait. Aztán nyugalmat erőltetett magára, s csak annyit felelt:

- Nem.

- Mi bajod? - hallatszott kedves-bársonyosan a sötétből, az ágy felől.

- Nem vagyok álmos.

- Min gondolkozol?

- Semmin, anyu. Igazán semmin.

Ez ugyan nem volt igaz, de igazán nem árulhatja el, mi keseríti el.

- Nagyon bánt? - hangzott szelíden.

- Micsoda? - tettetett meglepetést a fiú.

- Az a búcsú...

Mély hallgatás volt a válasz.

- Aha, értem - hangzott nagyon barátian anyu felől -, de mit tegyünk? A menetrend az menetrend... Próbáld meg túltenni magad rajta. Annál sokkal érdekesebb előadásra viszlek el a városban az ünnepi játékokon. Jó lesz?

- Jó - hagyta rá Kanóc, mert érezte, ha sokáig folytatják még a beszélgetést, nem tud magán uralkodni, és kipakol. Olyan jó lett volna elmondani valakinek, mi bántja, de anyunak nem lehet. Nem érti. Fél. Félti. Pedig... - s nagyot sóhajtott.

- Ne bánkódj már, aludj - hallatszott ismét anyu hangja.

- Alszom - felelte, s oldalra fordult. Kissé bebújt a takaró alá, hogy ne hallatsszék, ha sóhajt, majd lassan-lassan tempós alvásritmusban kezdett lélegzeni. Hadd higgye anyu azt, hogy elaludt. Még hallotta, amint édesanyja felkönyökölt, feléje figyelt aggódva, majd megnyugodva visszafeküdt, s néhány perc múlva már egyenletesen szuszogott.

A fiú még várt egy kicsit, aztán óvatosan fölkel, s papucsát kézbe fogva, kiosont a szobából. Úgy érezte, nem bírja tovább, olyan fullasztó odabent.

Kiment a teraszra. Ito felemelte mellső lábára hajtott fejét, s ránézett.

- Pszt... - szólt rá Kanóc, s átlépett fölötte. A kutya ugyanis éppen a lábtörlőn feküdt.

Lépteit önkéntelenül is a móló felé irányozta. Papucsban és pizsamában sétált, de ki törődik ilyen csekélységekkel? Különb is már éjszaka van, ilyenkor minden jótét lélek dicséri az Urat, vagyis szunyál, ha nem bántják a gondok.

A móló kihalt volt, csak két szerelmespár csókolózott szorgalmasan, de ők úgyis egymást bámulták, nem Kanóc pizsamáját.

A halászok már hazatértek, a csónakok ott ringtak kikötve, némán, csábítóan.

"Ha most az egyikbe beleülnék, és nekivágnék a Cáva-szigetnek..." - villant fel a fiúban egy pillanatra. De értelmetlen lett volna. Se szigonya, se semmi. S különben is mit szólna hozzá Mirella? Még egyszer nem kockáztathatja a barátságát. Még akkor sem, ha lőttek a nagy akciónak. Vajon kivel megy majd ezek után Mirella a szigetre? Egyedül nem. Annál óvatosabb.

Egy-egy kicsiny hullám halkán loccsanva csapódott neki a betonnak, s meg-megcsikordult valamelyik horgonylánc.

Kanóc megállt a *Kornat* előtt. A kikötői lámpás felvillanó fényében el lehetett olvasni a feliratot. A csónak teste szélesen, öblösen, hívogatóan intett feléje. A fiú megfogta a láncát, maga felé húzta. A csónak engedelmeskedett, a horgony félméternyi partközeibe engedte az orrát. Kanóc önkéntelenül átlépett rá. A vízi alkalmatosság megbillent, siklani kezdett, de az elől-hátul rögzített láncok megtartották. A fiú az ülésre huppant.

A csónak alig észrevehetően ringott. Kanóc a vizet nézte, a lámpást, a csónakmotor helyét, beleképzelte a

*Kornat*ba a szigonyokat és Mirellát... és Kanócnak, igen, Kanócnak csendesen eleredtek a könnyei. Végigcsorogtak az arcán, le a szája sarkába, onnan az állára, onnan pedig le a *Kornat* sok halászatot megért, száraz ülésdeszkájára.

Szinte nem is érzékelte, hogy sír, csak a melle emelkedett sebesebben, s a torkát szorongatta valami.

Sokáig ülhetett. Aztán megélenkült a szél, bebújt a könnyű pizsamakabát alá, s Kanóc megborzongott. - S eszébe jutott, hogy az édesanyja fölbredhet, s akkor keresni fogja. Minek aggódjon miatta, ha már segíteni nem tud rajta...

A kutya ismét fölemelte fejét, amikor átlépte és csendre intette, s ő halkán megnyitotta az ajtót.

Az ajtónyitásra édesanyja fölriadt.

- Ki az? - motyogta. - Ja, csak te... Hol voltál?

- Ki kellett mennem - suttogta Kanóc, ami alapjában véve nem is volt lódítás.

Édesanyja megnyugodva fordult a másik oldalára, s ismét elaludt. A fiú is lefeküdt, de már derengett a hajnal, mire sikerült elaludnia. Alvása nyugtalan volt, mint a lázas betegké, de lassan elnyomta a mély, fekete, álomtalan kábulat.

Reggel a tejárusítás idejét átaludta. Amikor Ági felébresztette, kétségbeesetten öltözött és rohant, de Mirella már éppen hazafelé készülődött.

Szemrehányóan nézett a fiúra, aztán mikor meglátta annak sápadt, kialvatlan arcát, megijedt.

- Mi történt?

Kanóc mindent elmondott. Este volt annyira férfi, hogy nem szólt még Mirellának. Legalább neki ne fájjon éjjelre.

- Most mi lesz? - nézett rá a lány riadt-tanácstalanul, s mentek hazafelé esendően, fáradtan, törődötten, mintha kilencven esztendő terhét viselné a lábuk.

A reggelinél szokatlan csend honolt. Ági sem volt beszédes kedvében, csak hát rajta nem látszott annyira, hogy ő is fájlalja a koloszkai búcsút. Pedig ő csupán egy nyomorult pruszlikban vagy más ruhadarabban reménykedett, nekik kettőjüknek viszont minden álmukat, vágyukat, törekvésüket, küzdelmüket jelentette az a nap. A koloszkai búcsú napja.

Már akár a lélekharangot is kongathatták volna, s meg lehetett volna rendelni a siratóasszonyokat, olyan hangulat uralkodott, amikor vakkantás jelezte a terasz felől, hogy ismét érkezik valaki.

Széles "good morning"-gal Erik lépett be az ajtón. Normális körülmények között Kanóc minden bizonnal megjegyezte volna Áginak: "ha egy svéd megőrül, akkor nagyon megőrül" - így viszont eszébe sem jutott csúfolódní. Egyszerűen tudomásul vette, hogy itt van a vasárnap, megjelent a svéd is. Fel sem rémlett benne, milyen beláthatatlan lehetőséget jelentett Erik érkezése.

Ági kissé feszélyezetten mondja anyjának:

- Ez Erik... eljött meglátogatni.

- Találkoztunk már Dubrovnikban - emlékeztette őt anyu.

- Ja persze... emlékszem már. A Revelin-erődben, a hangversenyen...

- Ott is, meg kétszer a strandon... - mondta szelíden, de nem minden célzatosság nélkül anyu.

- Sok a közös témánk... - mondta Ági.

- No persze, előfordul, hogy rokon lelkek találkoznak - hagyta rá anyu, de magában egy pillanatra ugyancsak elkapta őt a harctéri idegesség. Semmi kedve sem lenne Svédországba férjhez adni a lányát. Szerencsére az még messze van, s egy huszonegy éves lány eléggé felnőtt ahhoz, hogy túlélje a nyári ismeretségeket. Nem szükséges kapásból házasságra gondolni.

A "rokon lelkek" láthatóan nem tudták, hogy mit cselekedjenek. Végül Ági valahogy elnyiszálta a gordiuszi csombékot, mert kijelentette, hogy Erikkel most kiülnek egy kicsit a teraszra beszélgetni. S tették.

Ekkor történt az, hogy Kanóc Mirella térdének jelzését érezte az asztal alatt. Kérdően tekintett a lányra. Ő egy kicsit megemelte a fejét. A fiú nem értette, mit akar jelezni, Értetlenül nézett rá. Mirella ekkor ismét jelzett a lábával, és mereven az ajtó felé bámult.

A kijárat ajtó felé, amerre Ági eltűnt a svédde.

S Kanóc fejében leesett a kétkrajcáros. Minden megvilágosodott. Íme, a megoldás kulcsa! Erik! Pontosabban motorcsónakjuk, a *Viking*.

Óriási!

S visszajelzett Mirellának, hogy érti. Buzgalmában viszont olyan erősen nyomkodta Mirella lábfejét, hogy a kislány felszisszent.

- Valami baj van? - kérdezte ekkor tőle anyu, aki alighanem kiszúrta valamit a szemjából.

- Semmi... semmi baj... Minden a legnagyobb rendben - mosolygott Mirella, Kanóc pedig felállt.

- Elnézést, de nekem egy kis elintéznivalóm van - mondta udvariasan, elegánsan, s ellejtett a terasz irányába.

- Pardon, hogy zavarok! - tört rá, elnézést kérve a beszélgetőkre, mert az ember legalább legyen udvarias, ha már kérni akar.

- Remélem, nem sokáig - szúrta Ági foga között a nem egészen invitáló választ.

- Ne félj, lekopok - jelentette ki Kanóc -, csak Erikkel lenne egy kis tárgyalnivalóm. Ha lennél olyan kedves tolmácsolni.

- Mit akarsz tőle?

- Egy kérdés... egy icipici kérdés csupán. Ha lennél olyan kedves megtudakolni tőle, hogy mit csinál jövő vasárnap.

Ági elmosolyodott.

- Képzeld! Eljön hozzám látogatóba. Koloszkába! Ennyi sütnivalóm azért nekem is van! - S gúnyosan öcsikéje szeme közé nevetett.

Erik fülelt, hogy a hanglejtésből értsen valamit, s kérdezte, hogy mi újság.

Minden angol tudományát összeszedve, Kanóc sietett neki válaszolni:

- Oké! Oké, Erik! Minden oké!

Otthagya az ekkora érzelmi kitörésekhez még nem eléggé edzett svédet, s berontott édesanyjához.

- Anyu! Oké! Minden oké! Erik bevisz bennünket Dubrovnikba jövő vasárnap. A koloszkai búcsú után! Oké?

Édesanyja elmosolyodott, és csak ennyit mondott:

- Összeesküvők - s bólintott, hogy részéről is oké.

Ettől aztán Mirella is nekividámodott, pillanatok alatt meleg és barátságos lett a hangulat, mosoly, csacsogás, csivitelés, amiből anyu számára is nyilvánvalóvá kellett válnia, hogy a koloszkai búcsú nem akármilyen esemény, az úgy szabályozza az emberek hangulatát, mint ahogy az időjárás változásaira emelkedik vagy süllyed a barométer.

Anyunak szép délelőtti volt. Kanóc és Mirella közrefogták, megmutogatták neki a falut, a mólót, a kempinget, még Kriszton szamarat is előkerítették a tiszteletére; Kanóc kagylót szedett a kikötői öbölben, Mirella megmutatta, hogyan készíti a nyakláncot, szóval teljes volt a családi béke és egyetértés.

A Sün-öbölről, annak titkairól azonban bölcsen hallgattak.

Déltájban visszajött anyuért a kis hajó. Négyen búcsúztatták: a két csemetéje, valamint Mirella és Erik.

- Jövő vasárnap éjfél után Dubrovnikban leszünk - mondta Ági.

- Éjjel akartok utazni? - aggodalmaskodott anyu. - Nem veszélyes? Kanóc még gyerek, neki aludnia kell... Indulhatnátok hajnalban is.

Rövid tanakodás Erikkel.

- Semmi akadály - közölte Ági a végeredményt - Hajnalban indulunk. Hétfőn. Legkésőbb tízre megérkezünk.

S volt kendőlobogtatás, puszidobálás meg minden, amit csak két, saját lábára álló csemete produkálhat, akik boldogok, ha az édesanyjuk jön, de azt sem bánják túlságosan, ha néha megy.

Kanóc örült. Felengedett benne az éjszakai feszültség, és úgy érezte, most már nem lehet több akadály. Különbösen is remek, hogy Erikkel mennek majd haza, hiszen a *Viking* elég nagy ahhoz, hogy az elejtett zsákmányt is magával vigye.

Szerette volna Mirellával megosztani örömét, alaposan kibeszélgetni magát. Alighanem Ági is szakasztott így volt a svédrel, mert alighogy eltűnt a hajócska, csak álltak négyen a mólón, nem tudván, most mihez is kezdjenek egymással.

Kanóc ekkor ismét megmutathatta, minő diplomáciai érzék lakozik benne.

- Van valami elképzelésed mára? - kérdezte Ágitól, de úgy, hogy abból nyilvánvaló legyen, hogy ők Mirellával a világ minden kincséért sem akarnak a nyakukon lógni.

- Semmi különös. Beszélgetni szeretnénk.

- Helyes. Mi is.

Ebben maradtak. S abban, hogy Ágiék ebédelni sem jönnek haza, valahol majd esznek.

- Kénytelenek leszünk kibírni - felelte udvariasan Kanóc. És ez már megint a régi magabiztos, kissé gunyoros Kanóc volt.

Aztán szétváltak.

Kanóc Mirellával a szokásos napi programot bonyolította le a Sün-öbölben.

Elhatározták azt is, hogy a hét folyamán más kisebb, elhagyatott öblöket is felkeresnek, hogy most már idegen terepen - akarom mondani: vízben gyakoroljanak.

A jövő vasárnapi nagy akció útjában már nem látszott több akadály.

S máris a kezükben érezték a bámulatra méltó, csodás zsákmányt.

TIZENHARMADIK FEJEZET

*Búcsúlázban - Felszín és mély - Váratlan baleset - Kanóc bedobja magát -
A csel sikerül*

A héten a legfőbb beszédtema a koloszkai búcsú volt. Arról trécseltek reggel a boltnál sorban állók, kíváncsian érdeklődtek róla a helybeliektől a délelőtti fürdőzők, süteményrecepteket cserélgetve készülődtek rá a háziasszonyok, csak a vendéglősné emlegette lekicsinylően, mivel a búcsú miatt egy nyári vasárnapon teljesen vendég nélkül marad. Akkor aztán választhat: vagy pihen, vagy maga is átgyalogol a hegyen, megtekinteni a vásári forgatagot, a hal- és pecsenyesütőket, mert biztos, hogy vendégei legalább egy hétig azt emlegetik: mit ettek-ittak a búcsúban.

Mirella és Kanóc gondoskodott róla, hogy Branko bácsiék házában is magasra szökjék a búcsúvárás láza. A házigazda annak örült, hogy találkozhat régi cimboráival, Mato a céllövöldét áhította leginkább, Ági népművészeti gyűjtésre készült, Mária néni pedig boldog volt, hogy egyszer egy napon legalább nem kell főznie.

A két gyerek - nos, ők mindennek örültek, ami várható a búcsú napján.

Mirella a bazárosokat emlegette legtöbbet, Kanóc pedig az általános csodavárás izalmában égett.

Egyébként egészen másra készültek. Becsavarogták a környék összes elhagyatott tengeröblét, s amelyik alkalmasnak bizonyult rá, ott gyakorlatoztak. Merülés, víz alatti cserkészés, a szigonypuska használata. S mindezt titokban, hogy gyanút ne keltsenek.

Előfordult már, hogy öt-hat kilós halakat láttak lebegni, csak nem tudták őket megközelíteni a középük ékelődött tengerifű vastag, húsos szálú levelei miatt, amelyek olykor élesek, akár a kés, és sebet ejthetnek a gyanútlanul odatévedőn.

Cápát ugyan nem láttak, ám nem is csoda, hiszen sosem távolodtak el harminc-negyven méternél messzebbre a parttól, s inkább a sekélyebb vizeket cserkésztek.

Ebédnél, vacsoránál viszont nem volt más témájuk, csak a búcsú. A család már szinte mosolygott, amikor rákezdtek, de nekik is jólesett, hiszen ők is várták. Egyre jobban, s amint közeledett, egyre türelmetlenebbül.

És eljött a szombat. Szakasztott úgy telt, akár a többi nap, egészen estig.

Amikor terítésre került volna sor, Mirelláék még nem voltak odahaza. Mária néni először csak a fejét csóválta, hiszen ilyen még nem fordult elő. Aztán dohogva megterítette a kislány helyett.

Már eljött volna a tálalás ideje, de a gyerekek még sehol sem voltak. A háziasszony kiállt a teraszra, s körülnézett, hátha megpillantja valahol a késve érkezőket.

Nyomuk sem volt.

Ági az óráját nézve csatlakozott melléje.

- Mi történhetett? - aggodalmaskodott. - Hiszen még azt sem tudom, hová mentek. Mostanában már be sem jelentik, csak mennek.

- A Sün-öbölbe szoktak járni.

- Értük megyek. Merre van? - mondta elszántan Ági, akiben az aggodalom hatására egyszeriben magasra hágott a felelősségtudat.

- Valahol arra - mondta bizonytalanul Mária néni, s a hegy felé mutatott -, a tetőn át, le a túloldalon. Én még nem voltam ott, de Mato tudja, hol van.

Matót viszont átküldte az édesapja hideg sörért a vendéglőbe, várni kellett rá, amíg visszaér.

Branko mester a hír hallatán férfiakhöz illően nyugalomra intette az idegeskedő nőket, de lopva ő is megtörülte homlokát. Magában pedig elhatározta, hogy ha épségben kerülnek elő, akkor négy szemközti atyai csevegésre rendeli be a szobába leányát. Ilyen izgalmat okozni! S még a vendég épségéért is ő felel! Ki más felelne?

Amikor Mato feltűnt a sörrel, apja szapora kiáltozással sietésre ösztökélte. A fiú futni kezdett, s lihegve érkezett meg. Branko harsány, szapora beszéddel - alighanem olasz őseitől örökölte - közölte vele, mi a helyzet, s azt, hogy azonnal indulnak a gyerekek felkeresésére.

Az izgalom éppen tetőzött, midőn a bozotos cserjés irányából a gyalogösvényen feltűnt Kanóc.

Mirella nem volt mellette - a fiú karjában hozta őt. Fáradtan támolygott.

A család tagjai amilyen gyorsan csak teheték, rohanni kezdtek feléjük, közben kiabáltak, integettek.

Kanóc ekkor a telep szélső háza elé kitett padra lefektette Mirellát, ő maga pedig lihegett, mint egy kovácsfújtató. A homloka, haja csatakos volt az izzadságtól - alighanem régóta cipelhetette a lányt. Mirella arcára pedig kiült a fájdalom.

A legelső érzése mindenkinek a megkönnyebbülés volt. A megkönnyebbülés, hogy egyáltalán megvannak. A másik viszont az aggodalom, hogy mi történt.

Minden kiderült.

Már éppen hazafelé jöttek, amikor Mirella lába alatt megindult egy szikla, kicsúszott alóla a talaj, elesett, utána nem tudott lábra állni. Valami erős szúrást érzett a bokájában, Először megpróbálta, hogy Kanócra és egy botra támaszkodva sántikáljon tovább, de nem ment. Így a fiú hozta le karjában a hegyről.

Az apa, aki konyított valamit az elsősegélynyújtáshoz, azonnal megvizsgálta a lány bokáját. Ha csak hozzáért és megmozdította, Mirella sziszegett.

- Törés is lehet meg rándulás is. De biztos, hogy nem nyílt törés - állapította meg Branko, aztán karjába kapta lányát, s a család díszkíséretében, gyászos arckifejezést öltve mentek haza. Mirellát azonnal lefektették, s Branko elment körülnézni, akad-e az üdülők vagy a kemping lakói között orvos, mert a telepen nem volt. Koloszkán volt csak doktor, de értesítés jött a telepre, hogy egy hétig ő sincs, mert valami továbbképzésre kellett mennie.

Valamennyien ott nyüzsögtek Mirella körül. Állandóan kérdezték tőle: fáj-e, és ha igen, kibírható-e? Ági fájdalomcsillapítót hozott elő táskájából, a kislány pedig hálásan megköszönte neki, és bevette.

Branko bácsi dolgavégezetlenül tért vissza. Nem tudott orvost keríteni. Miután ily módon végképp a saját tudományára volt bízva, végigtapogatta a sziszegő Mirella bokáját, megpróbálta mozdítani is, de a kislány megint csak sziszegett.

Apja végül is kijelentette, nem hinné, hogy törés. Biztos csak ficam, ámbar akkor azonnal megdagadt volna. Borogatást kell rá tenni.

Mirella lábát ekkor bebugyolálták egy nedves törülközővel, szárazat kötöttek rá, s a lelkére kötötték, feküdjön nyugodtan, meg ne mozduljon.

Kis idő múlva Mirella kijelentette, hogy most már valamivel jobb. Hatott a fájdalomcsillapító is, s ha mozdulatlanul tartja a lábát, akkor nem fáj.

A háttérben tébláboló Kanócra csak akkor fordítottak figyelmet. Branko bácsi odament hozzá, megveregette a vállát, megölelte, szopora szóval mondott valamit, alighanem azt, hogy milyen derék fiú volt, ismét a vállát veregette, s mondogatta, hogy bravó... bravó...

A fiú szerényen kijelentette, hogy ugyan, szóra sem érdemes, a világ legtermészetesebb dolga, hogy hazahozta Mirellát, de meggyőződése szerint bárki megtette volna, s ezért igazán nem jár dicséret, ő csak a barátja iránti kötelességét teljesítette.

Mária néni ekkor vacsorához terített, s a legfinomabb falatokat Kanóc elé rakta. Ez volt az ő köszönete.

A sebesült vacsoráját az ágyba vitte neki édesanyja, s párnát tett a háta mögé, hogy fölülhessen.

Mirella ahhoz képest, hogy nemrég még óriási fájdalmai lehettek, derekasan nekilátott. Amikor befejezte az evést, megköszönte édesanyjának, és sírva fakadt.

Mária néni először nem tudta, mire vélje, aztán belé is belésajdult: hiszen holnap van a koloszkai búcsú!

Vigasztalóan simogatta a kislány fejét, aki elkeseredetten hüppögte:

- Rendbe fogok jönni? Ugye, rendbe jövök addig? - De a kérdésre anyja csak széttárta a karját.

A sírás kihallatszott a konyhába is, ahol a család ült. S mindannyiuk szívébe szánakozás költözött, s magukban arra gondoltak: lám, el van rontva a holnap nap.

Senkinek nem akaródzott beszélgetni. Csak ültek némán, gondolataikba mélyedve.

Ági halkán odasúgta Kanócnak:

- Remélem, nem törés. Mégiscsak rettenetes, hogy nincs az egész szigeten egy orvos. Pedig talán röntgenezni is kéne.

Kanóc visszasúgta: reméli, hogy nem törés.

Mirella lassan abbahagyta a szipogást, olvasnivalót kért, s könyörgött az anyjának, hogy ne foglalkozzon vele, el lesz ő már egyedül is.

Kanóc is odament hozzá, s felajánlotta neki, hogy bent marad vele beszélgetni, de Mirella kijelentette, köszöni szépen, most legjobb lesz, ha magára hagyják.

A fiú titokban elismerő pillantást vetett rá s távozott.

Mirella pedig behunyta szemét, s halálosan fáradtnak érezte magát. A színjáték rettenetesen megviselte. Látni apjának őszinte aggodalmát, anyjának kétségbeesését - ez több volt, mint amit el lehet viselni. Ha még tíz percig ott aggályoskodnak körülötte, nem bírja tovább, és mindent bevall. Pedig ha már elkezdték, végig kell csinálni. De miért? És mindenáron? És nem gyerekség ez az egész? Valóban olyan fontos, hogy mindent megér? A hazudozást is? A lelkiismeret-furdalást is?

Kavarogtak benne a gondolatok, s nem tudta, mi a helyes, mi nem. Hiszen ha nem tart Kanóccal, a fiú képes, és egyedül is megszökik. Az talán jobb lenne? Meg különben is már olyan szépen eltervezték, annyi munkájuk, kínjuk, örömük fekszik az egészben, hogy most... most a cél előtt nem szabad feladni.

Csak ne lenne oly nehéz a színlelés... de nagyon nehéz... és mégis... folytatni kell.

Sóhajtott, behunyta szemét, hogy erőt gyűjtsön.

Mária néni ezalatt nekiállt mosogatni, a többiek meg kivonultak a teraszra, hogy felfrissüljenek az alkony hűvösében.

A gazda cigarettázott, Mato elment valamerre. Ági és Kanóc tétlenül ültek.

- Micsoda sajnálatos eset! - szólalt meg Ági.

- És pont most! - mondta keserű mosollyal a fiú.

- Biztos, hogy holnap nem tud gyalogolni - tette hozzá a lány.

- Gyalogolni?! Ugyan! Jó, ha lábra állhat! Pedig hogy várta a búcsú napját! - S együttérzésében akkorát sóhajtott, hogy egy kisebb hajóvitorla megfeszült volna tőle.

- Kár, hogy nem jöhet velünk! - sajnálkozott Ági is.

- Hogyhogy, te ezek után még el akarsz menni? - nézett rá szemrehányóan az öccse.

- Gondolod, hogy segítünk rajta azzal, ha maradunk?

- Nem. Nem segítünk. De mégis...

- Ne felejtse el, hogy Erik is odajön.

- Ja persze...

- Csomagolunk is kell majd. Holnap este nem lesz időnk.

- Jó. Majd csomagolunk. Később.

Hallgattak.

Kis idő múltán Kanóc ismét megszólalt:

- Szerintem azért mégiscsak pizsokság elmennünk a búcsúra.

- Miért? Te nem vagy rá kíváncsi?

- Nagyon. De akkor is...

- Ne légy szentimentális. És kérlek, ne is sajnálkozz rajta úgy, hogy ő is észrevegye. Annál jobban fáj neki.

- Igenis - felelte Kanóc, és maximálisan elégedett volt a dolgok menetével.

Később Mária néni is kijött a teraszra.

Ahogy ott üldögélnek, hát egyszer csak fél lábon ugrálva, sérült lábát néha leeresztve, megjelenik közöttük Mirella.

Örömmel közli a családdal, hogy már nem fáj annyira, s lám, a lábujjhegyére már rá is mer lépni. Reggelre biztos, hogy rendbe jön.

- Várjuk csak meg a reggelt - szólt édesanyja, s azonnal leültette.

A kislány ekkor szívhez szólóan könyörgött, hadd menjen holnap velük a búcsúba. Hiszen annyira várta. És tudja, hogy mindnyájan várták, és igazán nem kívánhatja, hogy miatta bárki is idehaza maradjon, hiszen reggelre kutya baja.

Apja szigorú szóval visszaparancsolta az ágyba. A kislány édesanyjára támaszkodva, fél lábon bicegett be a szobába.

Családi kupaktanács következett.

A kérdés: menni vagy nem menni?

A tárgyalás ékes horvát nyelven folyt le, amiből Kanóc egy kukkot sem értett, csak a neveket, az igent, nemet, a fejrázásokat, az arckifejezéseket, a gesztikulálást, az indulatokat.

Mielőtt a döntés megszületett volna, családirag bevonultak a szobába, megvizsgálni a kislány bokáját.

Édesapja megállapította, hogy nem is dagadt, vagy ha igen, akkor sem nagyon, s abból, hogy a fájdalom csökkent, arra lehet következtetni, hogy nem törés. Márpedig egy ficam legfeljebb ha kellemetlen, de nem veszélyes. És nem ok arra, hogy itthon maradjanak. Persze Mirella nem jöhet velük, de volt már a búcsúban, lesz is még, a vásárfiát meg helyébe hozzák.

A döntés hallatán a kislány sírva fakadt, s fel akart ugrani az ágyból, hogy két lábra állva mutassa meg: tud már járni.

Apja visszanyomta az ágyba.

Szívfájdító zokogás volt a válasz. Kihallatszott a teraszra is. Ági a lehető legmélyebb sajnálattal hallgatta, Kanóc is rendkívül keserves képet vágott, de belül nagyon elégedett volt.

Mirella már megtette a magáét.

Holnap reggel az ő mutatványa következik...

Hajnaltól aztán Ági halk nyögésre ébredt. Álmosan felült, körülnézett.

Öccse kétrét hajolva feküdt az ágyán, s nagyon halkán, szinte visszafojtva nyögött.

A lány lelépett az ágyról.

- Mi a baj? - kérdezte riadtan.

- Semmi, csak a gyomrom vacakol.

- Hol?

- Itt - mutatott a fiú a hasa tájékára.

Ági szeméből menten kiröpült az álom. Még csak ez hiányzik, hogy öccse ezen az orvos nélküli szigeten vakbélgyulladást kapjon!

- Mióta?

- Már az este sem volt tökéletes, de nem akartam szólani.

- Mutasd csak: hol fáj?

És Ági elkezdte nyomogatni Kanóc hasának jobb oldalát. Rémllett neki valami, hogy a vakbélgyulladás ott jelentkezik, s ha a beteg a nyomkodásra nyüszíteni kezd, akkor baj van. Minél jobban nyüszít, annál nagyobb a baj.

- Fáj? - kérdezte nyomkodás közben.

- A nyomás nem.

- És itt?

- Ott sem.

- Hát ott?

- Nem.

- Akkor hol fáj?

- Belül. De ha nem nyomkodod, akkor is éppen úgy érzem.

Ági elméje hirtelen megvilágosodott, némi megkönnyebbüléssel, ám annál szigorúbban csattant kérdése:

- Mondd, miket zabáltál te tegnap összevissza?

- Én? - kérdezte szemmel láthatóan szeppenten a fiú.

- Te, te! Persze azon kívül, amit itthon ettél!

- Seeemmit. Vagyis hogy... - kezdte zavartan.

- Mi az, ki veled!

- Hát... tegnap csatangolás közben találtunk egy szilvafát... már kékült... biz isten, kékült... érett volt... vagy legalábbis érőfélben... Mirellának ugyan más volt a véleménye, ő nem is evett belőle, de igazán olyan jólesett, meg a füge is jó volt, igaz, hogy egy kicsit már lottyadt volt, de úgy az igazi, túlérten...

- Te szerencsétlen! Szóval telezabáltad magad éretlen szilvával meg félig rohadt fügével. Gyomorrontás ez, kisapám, gyomorrontás a javából!

- Tudom - jegyezte meg nyögve Kanóc. - Már be is szedtem a keserűsót meg a széntablettát - s még mielőtt Ági további lelki dörgelemekben részesíthette volna, fölugrott az ágyról. - Már hat is! - kiáltotta átszellemülten, s eltűnt a mellékhelyiség irányában.

Ági időközben az ég fő- és aprószentjeit emlegette, s ellenőrizte öccse állítását. Alighanem igazat mondott a fiú, hiszen a keserűsóból annyi hiányzott, hogy egy elefántnak is elegendő adag lett volna, a

széntablettából is elfogyasztottak vagy hat szemet.

- Már valamivel könnyebb - tért vissza kis idő múltán a fiú. - Mire indulnunk kell, teljesen rendbe jövök.

- Jössz ám a majd megmondom hová! - csattant fel dühösen Ági. - Aki tizenhárom évesen ilyen marha, az megérdemli, hogy itthon maradjon!

- De hiszen... - kezdett tiltakozni Kanóc, aztán hasához kapott, és ismét kirozott.

Közben a házigazdák is felébredtek.

Öltözködés, készülődés.

Mirella ott bicegett közöttük bánatosan.

Kanóc visszatérve magányából, csatlakozott hozzá, s keserves kunyerálással bizonygatta, hogy most már teljesen rendbe jött, és igazán velük mehet.

- Mi történt? - kérdezte aggodalommal Mária néni, de amire felvilágosíthaták volna, Kanóc már ismét elfüstölt.

Visszaérkezésekor Ági irgalmatlan volt.

- Itthon maradsz és koplalsz! Tea és keksz. De mindenelőtt beveszed ezt a két Sulfaguanidint. Délben és estefelé még kettőt-kettőt.

Kanóc siránkozás helyett megint rohant.

Mirella meg abba hagyta a bánatoskodást, s hősiezen ki jelentette, hogy megfőzi a teát Kanócnak, s ellenőrzi, hogy beveszi-e a gyógyszereket.

- Fekszel a nyugágyban, és borogatod a bokádat! - kapta meg az anyai utasítást. - És ha a fiú nagyon éhes lesz, legfeljebb pirítós kenyeret kaphat teával. Te meg főzöl magadnak valamit. Makaróni, sajt, paradicsom van.

A reggeli, amelyen Kanóc csak mint megfigyelő vehetett részt, atyai, anyai, nővéri jó tanácsoktól volt terhes. Ki mit csináljon, mit ne csináljon, miért csináljon, miért ne csináljon.

Mato már nem bírta hallgatni, gyorsan bekapta reggelijét, s kivonult a szóáradat elől, mintha csak rá is zuhogott volna.

A két gyerek békésen tűrte a tortúrát. Helyeseltek, bólogattak, hümmögtek, ígérettek, bizonygattak.

Végül is vége szakadt a kínszenvedésnek, a család fölkerelkedett. Süteményt vittek magukkal meg egy kis szódás bort az útra, hiszen hat kilométer a hegyen keresztül nem rövid séta. Lehetne ugyan csónakkal is menni, de a *Kornat* nem alkalmas arra, hogy puccparádében beleüljön az ember. Különben se lehetne ilyenkor helyet kapni a koloszkai kikötőben.

Egyébként is az a tradíció, hogy gyalog mennek, gyalog jönnek.

Az ösvényen libasorban haladnak az emberek.

Kanóc és Mirella a teraszról figyelte az egyre távolodó családot. A lány nyugágyban hevert, a fiú komoly beteghez illően kerti fotelban ült, s amikor a család lelkiismeret-furdalástól vezéreltetve visszavisszanézett rájuk, betegekhez illő bágyadsággal integettek utánuk. A távozók még visszaintegettek mindaddig, amíg csak el nem tűntek a kanyargós ösvényen.

A gyerekek ekkor egymásra néztek, és kibuffant belőlük a nevetés. Nevettek, mintha csak tréfa volna az egész. Pedig a lelkük mélyén bántotta őket a dolog.

Kanóc felállt, férfiasan erőt vett a bizonytalanságán.

- De most már adj valami harapnivalót, mert himbál az éhség.

Mirella ledobta kötését, besietett a konyhába, vajás kenyeret kent a fiúnak, paradicsomot szelt hozzá, s Kanóc úgy zabált, hogy ennek láttán Ági menten elájult volna. Ha látta volna. De nem látta senki. Ketten voltak a házban, s a halásztelep később kelő lakói is kezdtek már útra kelni. S velük együtt az üdülővendégeik.

- Mondd csak, mit csináltál azzal a keserűsóval? - kérdezte Mirella a fiút?

- Hogy mit? - felelte két nyelés közben. - Megitattam a mosdóval. Annak nem lesz baja tőle, nem igaz?

Mirella kuncogott.

- Jól nyögtél tegnap - nézett rá Kanóc elismerően. - Jászai-díj első fokozat.

- Az meg micsoda?

- Kitüntetés. Jó színésznők kapják. Nagy alakításért. Hát te nagy voltál. Megjegyzem, pizsokság, amit csináltunk, de mi mást tehettünk volna! Szegény ember vízzel főz, nem igaz?

- Nem értem, ki főz és mit?

- Úgy tettünk, ahogy tehettünk, nem igaz?

- De.

Egy pillanatra elhallgattak. Valóban csúnyán visszaéltek családjuk szeretetével, aggodalmával, de nem tudtak más kiutat. A nagy bizonyítás csakis így vált lehetségessé.

- Mit gondolsz, mi lesz este, ha megpillantják a zsákmányt? - kérdezte Kanóc. Mirella homloka elfelhősödött. - Néznek, mi?

- Biztos. De lehet, hogy az apám pofon vág. Mert becsaptam. De azért büszke lesz. Ha nem is mondja.

- Én az egyik fülelmen beeresztem, amit a nővérem mond, a másikon meg ki. Bár ő Erik jelenlétében nem fog nagyon arénázni...

Közben a telep egészen elcsendesedett. Az utolsó búcsúba indulók is ráléptek már az ösvény keskeny szalagjára.

- Remélem, már nem jönnek vissza - mondta Kanóc.

- Ó, már félúton járnak! - mondta Mirella.

- Ezek szerint... - folytatta a fiú.

- Szabadok vagyunk! - fejezte be a lány.

S örömben megölelték egymást. Kanóc fölemelte Mirellát, megforgatta, letette, megint fölemelte, megforgatta, aztán összekapaszkodott kézzel kezdtek el forogni a teraszon, Ito kutya legnagyobb csodálkozására.

- Készülhetünk - mondta a lány. - Te a felszerelést, én az elemőzsiát.

Mirella készített egy kis ennivalót, egy kanna vizet, Kanóc a bűvárfelszerelést, a szigonyokat, s mindketten fürdőruhát húztak, rá sortot, inget, szalmakalapot.

A készülődés láttán Ito is ott csellengett a lábuk alatt, de Mirella szigorúan rászólt:

- A helyedre! Te itthon maradsz, vigyázol a házra!

Lementek a lépcsőkön, s megálltak a haláskamra ajtaja előtt. Nem volt kulcsra zárva. A szigetlakok nem zárják egymás elől a házaikat.

- Nyisd ki az ajtót - mondta a lány,

A fiú szélesre tárta.

A napsugarak betódultak az ablaktalan kamrába, megvilágították a bakon álló motort, rávetődtek a benzineskannára, a falhoz állítva ott álltak a szákok, s igen, ott volt a kis szigony mellett a két nagy, szakállas Neptun-szigony is. A nagy halra, a cápára való, a sok hal vesztét okozó halászszerző.

Mirella és Kanóc néma csöndben álltak az ajtó előtt, szinte áhítattal. Mellük gyorsabban kezdett fel-alá emelkedni, szívük erősebben dobogott, s érezték, hogy mostantól kezdve minden lépésüket, minden cselekedetüket a legalaposabban meg kell fontolniuk.

Itt már nem színészkedésre megy a játék, most valami nagy, ismeretlen harcba indulnak, ahol nem csupán nyerni, hanem veszíteni is lehet. Alulmaradni a küzdelemben, sőt ott maradni örökre, úgy, hogy soha senki meg nem tudja, mi történt ezen a szép, békés nyári napon. Egy pillanatra mintha mellbe vágta volna őket a vállalkozás nehézsége, felelőssége, hiszen eddig csak a dicsőségre gondoltak.

A felelősség! Igen. A felelősség!

A szigorú rendbe rakott halászszerzők viszont a munka, a küzdelem komor valóságát árasztották magukból. A gyerekek megborzongtak. Azután egy pillantás a tengerre, amely kéken hívogatott, a néptelen kikötőre, ahol csónaktársaival együtt ringott a *Kornat*, s felengedett a pillanatnyi feszültség.

Szinte egyszerre mozdultak s lépték át a kamra küszöbét.

TIZENNEGYEDIK FEJEZET

A Cápá-sziget - Az első zsákmány - A tenger banditája - A nagy hal

- Csodálatos! Sehol egy lélek, csak mi ketten és a tenger - tört fel Kanócból a kiáltás. Egy érzés, amit szóban talán nem is lehet kifejezni.

- Csodálatos... - mondta tárguló orrcimpával Mirella, s mélyen beszívta a tengeri levegőt.

A *Kornat* lassan, méltóságteljesen húzott ki velük a kikötőből. A fiú kezelte az evezőket, a motort csak a nyílt vízen akarták bekapcsolni.

Egy kicsit ugyan aggódták, hogyan sikerül majd, de bíztak benne, hogy jól megfigyelték Mato tudományát.

S a mólón túl Kanóc megkísérelte.

Sikerült!

A motor brummogni kezdett, s a *Kornat* felgyorsulva szelte a vizet.

- Óriási! Érzed, Mirella? Óriási! Ez olyan, mintha csak ezért születtem volna! - buggyant ki ellenállhatatlanul a fiúból. - Érzed? Megy előre a csónak! Közeledik a sziget, amit már nemcsak sóvárogva nézhetek a partról! Kiszállhatok, ha úgy tartja kedvem! Bejárhatom! Lemerülhetek parti vizeibe... és ott a nagy hal... Mirella, érzem, hogy ott van valahol!

A lány hallgatagon nézte a szigetet, majd halkán megszólalt:

- Kanóc...

- Tessék?

- És ha nem lesz olyan nagy az a hal?

- Ugyan? Miért ne lenne nagy?

- Nem tudom... de hátha nem nagy... és hátha nem is cápa lesz? Mato is mindig csak sügért fogott... de nagyot. Három-négy kilósat... és az már nagy hal.

- Persze hogy nagy, de a miénk cápa lesz! Érted? Csak hinni kell benne, hallod, Mirella, hinni kell!

S olyan meggyőződés sugárzott belőle, amely teljesen elsöpörte a kislány kétségeit. Szilárdan hitte, hogy kishitúséggel, kétkedéssel nem jutnak semmire. Hinni kell és akarni, s akkor nem maradhat el a siker. Lám, eddig is minden sikerült. Gyűjteménye egy porszívódobozba pakolva várja az elszállítást, sikerült a cselük, s mindent gyakoroltak már, amit ma cselekedniük kell. Nem, nem végződhet kudarcra! Ott a nagy hal... várja őket...

S a tovasikló vízből képzelete röpke pillanatokra előhívta barátait. Barátait, akik csodálattal és tisztelettel kérdik majd tőle a tanévnyitón, az iskolaudvaron, miközben a diri mondja, csak mondja a maga szövegét.

"...és mondd csak, Kanóc, nem féltél a cápától?"

"Csöppet sem, Dugó. Tudod, velünk volt Branko bácsi két nagy szigonya. Mindkettő horgas acélhegyel... négy méter hosszú volt a nyele, és úgy belesimult az ember markába, hogy aki fogta, nagyon, de nagyon erős lett tőle!"

S Boglyas, a barátja, irigyen mondja majd: "Tudod, én imádom magnózni, de odaadtam volna az egész apparátot tekercekkel együtt, ha ott lehettem volna..."

De a képzelet ködéből máris visszazökkent a valóságba. Egy pillanatra megérintette a szigony nyelét, s negyedfordulattal a sziget irányába állította a csónakot.

A Cápa-sziget egyre közeledett feléjük. Középen a dombocska magasodni kezdett, világosan láthatóvá lettek fái, bokrai, szikláai, parti beszögellései. A víz színéről látni lehetett, hogy a sziget körül sekély a tenger. Ha pedig sekély, akkor helyet ad vízínövényeknek, csigáknak, rákoknak. Lakmározhatnak a kis halak, s vadászhatnak rájuk a nagyok.

Két öblöcske is csábított a kikötésre. Egyik sem volt nagy, s mindkettőnek kicsiny kövekkel borított, enyhe lejtésű partja volt. Arrébb volt egy harmadik öböl is, de azt sziklapadok határolták, nem lehetett partjára ráfutni a *Kornattal*.

- Melyikbe? - kérdezte Kanóc a lánytól, s Mirella a közelebbire mutatott.

Partközelen Kanóc kikapcsolta a motort, s a csónak a lendülettől közeledett a parthoz.

Már majdnem kiértek, amikor Mirella felkiáltott:

- Vigyázz, a propeller!

A fiú gyorsan kiugrott a combközépig érő vízbe, s minden erejét összeszedve, megállította a part felé sikló csónakot. Utána állapította meg, hogy az utolsó pillanatban. Alig valami hiányzott hozzá, hogy propeller súrolni kezdje a part köveit.

Két horgony volt a csónakban. Kanóc egy kissé beljebb tolt a vízbe, nehogy apály idején megfenekeljenek, majd előlről is, hátulról is rögzítette a csónakot a vasmacskákkal.

Mikor mindez megtörtént, a derékig érő vízben odaállt Mirella elé, aki eddig a csónakból segédkezett. Karját nyújtotta, úgy kérdezte:

- Kivigyelek a partra?

- Csak nem képzeled? - nevetett a lány, s máris fürdőruhára vetkőzve csobbant be mellette a vízbe.

Egymást kézen fogva mentek ki a partra. Az érdes kövek kissé csiklandozták talpukat, de nem törődtek vele. A mindenkori felfedezők boldog izgalmával léptek ki a szárazföldre.

- A sziget! - sóhajtott mélyen, felszabadultan Mirella.

- A lakatlan sziget - tette hozzá Kanóc. - A mi szigetünk! Ugye, Mirella, a miénk?

- Nincs gazdája...

- Ha akarod, a miénk!

S tekintetükkel máris birtokukba vették az alig több mint száz méter átmérőjű szigetet, amelynek növényzete hasonlatos volt Levranka szigetének növényzetéhez. Szárazságot jól tűrő örökzöld cserjék, fűgefák, levendula, rozsmaring, ciprusok a legteljesebb összevisszaságban. Látszott, hogy nem emberkéz telepítette őket, hanem a tenger madarai potyogtatták el a növények magvait. Vagy valaha, nagyon régen, talán földnyelv kötötte össze Levrankával, hiszen nem túl nagy volt közöttük a távolság. Ám ezen, most nem töprengtek. Kanócnak inkább az járt az eszébe, hogy minden tisztességes útleírásban a felfedezők nevet adnak a felfedezett vidék különféle jellegzetes pontjainak. A szigetnek ugyan már van neve, de az öbölnek, ahol kikötöttek, még nincs. Mi lenne, ha...?

S máris kimondta:

- Ezt az öblöt, ahol partra szálltunk, nevezzük el Mirella-öbölnek.

- Mirella-öbölnek? - csodálkozott a lány. Ilyesmi neki eszébe sem jutott volna.

- Annak.

- Nem bánom. De akkor a másik Kanóc-öböl lesz - s elnevette magát.

- Óriási! - feszítette a fiú mellét a büszke öröm.

- És a harmadik öblöt? - kérdezte a lány, aki közben már egészen belejött a névadásba.

- *Kornatnak* a hajónkról.

- Nem jó! - tiltakozott a lány. - *Kornat* nevű sziget már van. A csónakunk is onnan kapta a nevét. Tudod mit? Várjunk még vele.

- Helyes. Úgyis felkutatjuk majd.

S a két felfedező nagyon elégedett volt. Menten elhatározták, hogy megmásszák a sziget közepén levő hegyet. Hegynek mondták, nem dombnak, hiszen a sziget arányaihoz mérve, valóban hegy volt az. Kopár, sziklás teteje is volt, mint az igazi hegycsúcsoknak.

Kanóc visszagyalogolt a csónakhoz, ellenőrizte a horgonyokat, s kivitte tornacipőjüket a partra, hogy az éles kövek s a bozót tüskéi föl ne sértsék talpukat.

Alig pár perc múlva a csúcson voltak. Körültekintettek szigetükön és a tájon.

A csónak irányában vagy kilométernyi távolságban terült el Levranka, a halászteleppel, falvaival, a Szent Ilja-heggyel, annak túloldalán Koloszkával, a búcsúokkal, a forgataggal.

Ellenkező oldalra alig háromszáz méternyire a Névtelen-sziget a Félkezűvel, gyümölcsfáival, csónakjával, kutyájával, titkával.

Különben sehol semmi, csak a végtelen tenger.

A csúcstól kissé lejjebb ciprusfa magasodott, öreg, vihartépte fa volt, törzse magán viselte a villámcsapások nyomait. Szemmel láthatóan két-három kisebb barlangocska is lehetett a szigeten. Menten el is határozták, hogy felkutatják majd őket, de csak aztán. A sikeres halászat után.

Éppen indultak volna lefelé, amikor Mirella rádöbbsent, hogy a hegynek még nem adtak nevet. Rögtön javallotta is, hogy nevezzék el Búcsú-hegynek, hiszen a koloszkai búcsú nélkül nem hághattak volna az ormára.

Kanóc egyetértett a javaslattal.

Sietve indultak le a Búcsú-hegyről a Mirella-öbölbe.

Elhatározták, hogy először motor nélkül, evezővel körülcsónakázzák, hogy átlátszó vizébe beletekintve megállapíthassák, mit várhatnak tőle.

Az időjárás kedvezett nekik. A víztükör sima volt, ilyenkor jól belelátni.

Perceken belül megállapíthatták a vízivilágról is, hogy a sziget lakatlan.

Kicsiny halrajok úsztak a vízben. Arrébb tengerirózsák lebegtették szirmaikat. Ott ültek a fenék köveire települve, s várták a zsákmányukat.

- Nézd csak! - ragadta meg Kanóc karját a lány. Egy kóbor hajlamú halacska kivált a rajból, kíváncsian közeledett az egyik tengerirózsa szirmához. Amint odaért, és a szirmokat böködni kezdte orrával, a szirmok rátapadtak, csalántüiken át kibocsátott mérgükkel megbénították, s az imént még fickándozó halacska mozdulatlanul, holtan zuhant a szirmok közé.

- Húha! - kommentálta Kanóc az imént lezajlott tragédiát.

- Vigyázz te is, ne érj hozzájuk, mert bőrgyulladást kaphatsz tőlük! - figyelmeztette a lány.

Kissé arrébb új csoda. Éppen egy remeterák húzódott be egy elhagyott csigaházba, hogy azzal védje csupaszt testét. Arrébb tengerifű, közöttük néhány sonkakagyló. A víz fenekén ágaskodó szirteket vörös algák, moszatok borították, tengerisünök tapadtak a sziklához, lepény- és csikóhalak lebegtek a vízben:

minden zavartalannak, háborítatlannak, békésnek tűnt. S akkor az öböl bejárata felől sügerraj tűnt fel. Kanóc vette először észre.

- Oda nézz!

S figyelték a kilós, kétkilós sügereket, amint beúsznak az öbölbe.

- A vízipuskát! - mondta izgatottan Kanóc, s máris szemvédőt, uszonyokat öltött. Pillanatokon belül merült.

Lábtempókkal haladt, kezében a puska.

Fél perc alatt megközelítette a sügerrajt. Egész közel engedték magukhoz. A fiú kinézett egy szép példányt, meghúzta a ravaszt, és a hal máris nagyot rándult a találattól.

Kanóc felbukott, és diadalmasan vitte a zsákmányát Mirellának.

- Több mint egykilós - állapította meg a lány. Aztán cseréltek.

A halak valamivel óvatosabbak lettek. Mirellának már nehezebb volt őket megközelíteni. Végül sikerült. Az ő hala alig hajszálnyival volt kisebb Kanócénál.

Kezdetnek nem rossz eredmény. De nem folytatták, nehogy elvadítsák a többi halat. Nem ezért jöttek, hanem a nagy halért.

Nagy halnak azonban nyoma sem volt a Mirella-öbölben.

- Menjünk tovább - javasolta Kanóc.

Lassan evezve megkerülték a szigetet a Kanóc-öböl irányában.

A víz sekély volt a partközélemben, sehol sem lehetett nyolc-tíz méternél mélyebb.

A fenéken nagy sziklák. Kanóc legszívesebben lemerült volna a fenéig, de olvasmányaiából világosan tudta, hogy négy-öt méter mélyen már fáj a dobhártyára nehezedő víznyomás, hét-nyolc méternél pedig már be is szakadhat. Azzal pedig eszméletvesztés járhat együtt, s az úszó nem tud többé tájékozódni.

Az egyik szikla mögül mintha polip csápjai nyúltak volna ki. Azt szívesen megszigonyozná, de túl mélyen van.

Tovább!

A Kanóc-öböl ridegebb és barátságtalanabb volt, mint Mirella öble. Fenekén nagy, barna moszattal bevont sziklák heverték, mintha valaki egymásra dobálta volna őket. A víz nem volt négy-öt méternél mélyebb, úgyhogy fenéig lehetett merülni.

- Talán itt a sziklák között lapul egy - mondta izgatottan a fiú, s övére felkötötte magával hozott törét is. Elvégre az jó szolgálatot tehet barátságtalan támadók ellen.

Mirella akart először merülni, de Kanóc nem engedte.

- Várj! Először körülnézek.

Szigonypuska nélkül, pusztán törrel az oldalán merült.

A fenék sziklái közelről igen barátságtalanoknak tündek. Kevesebb volt a kis hal is. A sziklarepedésekből

mintha pofák acsarognának ki. A fiú egyikről sem tudta megállapítani, mi az; lehet, hogy csak érdekes sziklaalakzatok, de azért megtapogatta törét, az oldalán van-e.

Többször bukott fel és merült alá. Gondosan végig akarta vizsgálni a sziklarepedéseket, hátha talál valami érdemlegeset.

A végén Mirella már megsokallta a várakozást.

- Cseréljünk, mert itthagylak! - jelentette ki, s Kanóc bemászott a csónakba.

Mirella fölvette szerelését. Kanóc a törét is oda akarta adni neki, de a lány inkább a szigonypuskát választotta.

- Jó - mondta a fiú, de ahogy a lány merült, ő is felvette szemüvegét, uszonyát is a lábán hagyta, s megmarkolta a kis szigonyt. Ha segíteni kell, azonnal készen álljon.

Mirella úszott a víz alatt. Tekintete gondosan pásztázta végig a sziklahasadékokat, s az igazat megvallva, félt is egy kicsit.

Félpercenként fölbukott levegőért, s folytatta a kutatást.

Éppen a hetedik merülésnél tartott, midőn az egyik sziklahasadékból barna, kígyószerű fejet látott előtűnni. Tátogó szájából vad tépőfogak meredtek elő. Nem volt nagy fej, de félelmetesnek hatott. A lány nem merte megtámadni. Sápattan bukott a felszínre.

- Mit láttál? - kérdezte izgatottan Kanóc. - Cápa?

- Valami kígyószerű.

- Lehet, hogy muréna - állapította meg Kanóc. - Nagy volt?

- Nem tudom. Csak a fejét láttam. Nem volt nagy, csak ijesztő.

- Várj, én is megyek.

S Kanóc, kezében a kéziszigonnyal, merült.

Olvasmányából tudta, hogy a muréna a tengerek banditája. Ha olykor hálóba kerül, a halászbárka aljába vetve mindent megharap, amit csak elér, úgyhogy tapasztalt halászok, amint a hajóra dobják, szétverik a fejét. Egyébként állítólag nem támad. Az öregebb példányok bőre oly vastag, hogy még az acélszigonyt is elgörbíti.

Kanóc tudta, hogy nem veszélytelen merülésre indulnak, de legalább farkasszemet akart nézni a kígyószerű tengeri banditával.

Néhány tempó, és Mirella a szigonypuskával az egyik hasadék felé mutatott. A hirtelen mozdulat alighanem támadásra ingerelte a leselkedőt. Mint a nyíl, vágódott hirtelen Mirella felé. A lány önkéntelenül meghúzta a ravaszt.

A vízpuska kicsiny szigonylövédéke egy pillanatra megállította a muréna rohamát, de nem ejtett rajta halálos sebet. Az alig karhossznyi állat dühödten újabb rohamra készült. Mirella megfordulva menekült a csónak felé.

Kanóc ekkor - kihasználva az állat megtorpanását - pontosan célozva, teljes erejéből döfött. Abban a pillanatban érezte, hogy döfése talált. S a szigony szakállas végén halálos sebet kapva rángatódzott a muréna. Vére megfestette maga körül a vizet.

A küzdelem felemésztette Kanóc tartalék levegőjét is. Kétségbeesetten bukott a felszínre, de a szigony nyelét nem eresztette. Nagyokat szívott a levegőből, majd a közelíteni akaró Mirellára szolt:

- Várj! Még nem döglött meg.

Lassan odaúszott a *Kornathoz*, s a murénát szigonyostul belevetette a csónak aljába. Még akkor is rúgkapált, s tátogatta száját. A gyerekek kissé lúdbőrös háttal figyelték vergődését. A hal végül megfeszült, mint az íj, s azzal kimúlt.

Csak ekkor mertek visszaszállni a csónakba, melynek aljában a szigony által derékon találva hevert a kinyúlva mintegy hetvencentis, vastag, kígyószerű, barnás szörny.

- Phü! - fújttak nagyokat, s biztatóan egymásra néztek, hogy erőt meríthessenek a másik tekintetéből. Tagadhatatlanul meleg pillanatokot éltek át az előbb. Bár a muréna nem tartozott a félelmetes nagyságú példányok közé - hiszen a nagyobbak ember hosszúságnyira is megnőnek -, de egyesek szerint a harapása mérges, és csak nagyon nehezen gyógyul.

Kanóc kissé undorodva akasztotta ki a muréna testéből a szigonyt, s a tetemet lábával arrébb rúgta a két hal mellé.

- Hátha a vére idevonzza a cápákat. Állítólag a vérszagra jönnek - mondta, s a csónakot két evezőcsapással közelebb vitte az iménti küzdelem színhelyéhez.

Türelmesen vártak, s lesték a víz mélyét.

Cápa azonban nem jött.

Rekkenő volt a hőség. Az idő lassan már dél felé járt, s ők sürgősen magukra húzták az ingüket, felvették kalapjukat.

- Ki kéne menni a partra valami árnyékot keresni - mondta Mirella, de Kanóc leintette:

- Még átcserkésszük a harmadik öblöt. Majd utána.

A lány ráhagyta.

A harmadik öböl volt a legnagyobb. Ennek fenekét még nagyobb kövek, hasadékok borították, mint Kanóc öblét.

Az iménti murénakalandon okulva, Kanóc nem engedte be a vízbe Mirellát a gyenge kis szigonypuskával. A lány csak biztosítson, ő majd kutat. A kis szigonnyal és a törrel.

Merülés közben valami furcsa izgalmat érzett.

"Mi az, csak nem félek?" - kérdezte magától, de a feszültség nem akart elmúlni.

"Ez a hatodik érzék. Jó lesz vigyázni" - állapította meg, s alaposan tágra nyitotta szemét, hiszen bármelyik hasadékból előronthatott egy, az iméntinél jóval nagyobb muréna vagy az áhított cápa.

Úgy tűnik, a szigetet nemhiába nevezték el egykor Cápa-szigetnek.

Merülés... föl... merülés... föl...

Mirella aggódva nézi.

Egyelőre még semmi különöset nem észlel...

Merülés... föl...

Halrajokat lát. Sok kis hal. Félméternyire hagyják magukat megközelíteni, de amikor kinyúl utánuk, hirtelen arrébb úsznak. "Szigonypuskával tucatszám lehetne őket elejteni" - gondolja. De nem azért jöttek. Lehetetlen, hogy ilyen halas vízben ne legyen nagy hal... Biztos, hogy járnak erre ragadozó halak... De mikor? Lehet, hogy nem nappal, csak éjszaka?...

Föl...

Odaúszik a csónak oldalához, pihen egy kicsit.

Közben megpróbálja rendezni gondolatait s a cápákról olvasott ismeretanyagát.

Tudja, hogy a cápáknak mintegy 150 faja van, ezen belül még alfajok. Közülük jó néhány teljesen veszélytelen, mert planktonokkal táplálkoznak. Az egy-másfél méteres macskacápa és a tuskécápa sem jelent veszélyt, mert táplálékuk rák, csiga, apró hal.

Legveszélyesebb az emberre a kékcápa, amely viszonylag nem nagy, háromméteresre ha megnő, de ugyanolyan rettenetes a halálos ütést mérő pörölycápa, életveszélyes a heringcápa, a tigriscápa, bár a tízméteresre is megnövő óriási cetcápával itt biztosan nem lehet találkozni.

A melegebb tengerekben és óceánokban jóval több a cápa, mint a Földközi-tengerben és melléktengereiben, de több az élelmük is. A kiéhezett adriai cápák viszont veszélyesebbek.

Nyilvánvaló, hogy legbiztonságosabb lenne csónakból figyelni, mikor tűnik fel egy, s a *Kornat* biztonságából két kézre fogva megmeríteni benne a nagy szigonyt. De fél nap alatt egyetlen cápát sem láttak. Hátha valamilyen kisebb példány lapul a hasadékban.

Kanóc úgy egész őszintén nem is vágyott találkozni egy nála kétszer nagyobb, vérszomjas szörnyeteggel, beérte volna egy kisebb, méteres példánnyal is. Elvégre az is cápa.

Kissé kipihente magát.

- Biztosíts, merülök - szólt a lánynak, s jobbra úszott, ahol az imént egy nagyobb hasadékot látott. Hátha ott lapul valami.

"Egy tempó, kettő, három... ott a hasadék... és mi az ott az árnyékban?... Ó! Valami sötét... nagy... mintha fogai lennének... ő az?... Nem látom jól... Közelebb kéne úsznom... Mi az? Nem merek? Félek?... Most, amikor itt van, félek?... Mekkora lehet? Nem látom a testét... Ő lát... jobban úszik, mint én... gyorsabban... elég lesz-e a kis szigony? Nem elég... Túl nagy hozzá a hal... foga van... biztos, hogy van... Vissza a csónakhoz!... De ha megfordulok, hátba támadhat... lassan... hátrálva, vissza... nem szabad megfordulni... hátha csak azt várja... vissza... nem jön utánam... nem jön..."

S a hátráló Kanóc vízből előbukó feje nagyot koppant a *Kornat* oldalán.

- Segíts fölhúzódkodni - szólt feszültségtől rekedtes hangon Mirellának, aki Kanóc mozdulataiból érzékelhette, hogy valami történt. Már maga mellé is készítette az egyik nagy szigonyt, hogy segíthessen, ha kell.

- Mit láttál? - kérdezte, mert ráragadt a fiú izgalma.

- Ott Arra...

- Cápa?

- Biztos. Foga volt.

- Nagy?

- Csak a fejét láttam.

- Mit csinált?!

- Figyelt. Figyelt, és nem félt.

- És te? Mit éreztél? - akarta folytatni a lány az érdeklődést, de akkor észrevette, hogy Kanóc alig észrevehetően, csupán annyira, mint amikor hirtelen megborzong az ember... nos, Kanóc *reszket*.

- Jó, hogy visszajöttél - tette megnyugtatólag a fiú vállára a kezét. - Én is visszajöttem volna...

Hallgattak.

Aztán Kanócot valami végtelen nyugalom szállta meg. Valami hűvös, nyugodt bátorság, amely azt parancsolta neki, hogy vissza kell mennie a nagy halért. Vissza kell mennie!

- Visszamegyünk érte - mondta határozottan. - Csónakkal, nagy szigonnyal... ha... ha velem mersz jönni.

A lány megborzongott, erőt vett magán, s kijelentette:

- Nem hagylak egyedül. Merre? - s megfogta az evezőket, hogy Kanóc a szigonyt vehesse kézbe.

A *Kornat* lassan, alig észrevehetően siklott a hasadék fölé.

- Óvatosan, hogy el ne ijesszük! - suttogta Kanóc.

- Értettem. Figyelsz?

- Nagyon.

- Látsz valamit?

Kanóc ellenzőt formált kezéből, hogy ne vakítsa el a vízen fürdőző nap.

- Semmit. Semmit nem látok.

A csónak kissé tovább siklott.

- Most?

- Most sem.

- És most?

- Várj csak... most! Most állj meg! Állj meg, Mirella! Oda nézz! Ott... ott jobbra, lent!

S Mirella ámulva kiáltott fel:

- A nagy hal!

Kanóc szinte lázba esett.

- Oda nézz! Nem is egy... kettő! Három! Négy, öt... most úsznak elő a sziklapad mögül...

- A legkisebb is méteres!

- Nézd, Mirella! Ott elől, az majdnem akkora, mint én... Itt az alkalom!

S Kanóc két kézzel megragadta a szigony nyelét.

- Te a szigonyt, én téged... - mondta Mirella, s a csónak ülésén jól megtámaszkodva, két karjával hátulról átkulcsolta a fiú derekát.

- Rögtön ideérnek! - feszültek meg Kanóc izmai.

- Erősen! Ne kíméld! - biztatta a lány.

- Vigyázz, Mirella! Most!

S a fiú teljes erejét beleadva dőfte a nehéz, négyágú szigonyt a vezérhal háta felé.

Ütést érzett a tenyerén. De nem engedte el a szigonyt.

- Talált! - kiáltott fel diadalmasan.

- Tarts! - üvöltött kétségbeesetten, s a két gyerek a hal rángatásától majdnem kibukott a csónakból.

Lekushadtak a fenékre, lábukat beakasztották az ülésdeszka alá. Mirella is a szigonynyelet markolászta, amikor lassan megindult velük a csónak. A csapkodó, bugyborékokat verő hal irányából véres volt a víz!

- Erősen! Nem menekülsz! Nyomjuk a szigonyt. Bele... még bele! Nem megy... Jaj, a kezem! Csavarja! Tarts ki!

S úgy érezték, a hal menten kitépi a kezüket. Ereje nem lankadt, csak dühe fokozódott.

Azután egy hirtelen, nagy rántás, a szigony kiszakadt a halból, a gyerekek pedig szigonnyal a kezükben hátrabuktak.

- Kitépte magát! Kitépte magát! - üvöltött fel keservesen Kanóc, s föluggott, új dőfésre készen.

- Elment! Elment! - ingatta fejét elkeseredetten Mirella.

- Nem ment! Nem lehet! Látod? Véres a víz... véres!

- Mégis elment.

- Az nem lehet! Utána megyek!

S Kanóc szinte önkívületben húzta fejére a szemvédőt, markolta a kis szigonyt.

- Megállj! Mit akarsz?! - ragadta meg őt kétségbeesetten Mirella.

- Eressz! Megtalálom!

- Nem engedem! Les! Rád les!

- Viszem a szigonyt is!

- Ketten fogtuk, mégis elszabadult!

- Sebesült már, sok vért veszített...

S Kanóc, elveszítve minden józan megfontoltságát, egy célt látott csak maga előtt: utolérni... elejteni!

Mirella kétségbeesetten tartotta az ugrásra kész fiút.

- Nem lehet! A vérszagra visszajönnek a többiek! Öten egy ellen! Ellened! Nem!

- Megyek!

Ekkor a kislány eleresztette a fiút, felállt, s halkan csak ennyit mondott:

- Ha bemész, én is utánad ugrom. De szigony nélkül.

Az ugrani készülő Kanóc lendületét lefogta ez a halk mondat. Mozdulata megállt, aztán egy pillanatra megmerevedett, majd nagyot, lemondót sóhajtott.

- Jól van, Mirella... nem ugrom...

S fáradtan leült az evezőpadra.

Vége. Elszalasztotta. Itt volt, de elszalasztotta.

A lány vigasztalni próbálta:

- Gyere, evezzünk, hátha fölveti a víz...

- Hátha... - ismételte bágyadtán Kanóc, de érezte, hogy ezt a halat már nem veti fel a víz. Elment. Ez már örökre és visszavonhatatlanul elment...

Negyedórát evezgettek föl-alá a part mellett, de sem a megsebzett halnak, sem társainak nyoma sem volt többé...

TIZENÖTÖDIK FEJEZET

*"Gyenge voltál!" - Bánat és szeretet - Viharban -
Rakétajel a Névtelen-szigetről - A Félkezű titka*

Legmarcangolóbb akkor a bánat, amidőn a megeredő könnyek sem enyhíthetik. Amikor az embernek a szíve összeszorul, homloka lüktet, szeme ég, agyát ellepik az egymást kergető sötét gondolatok.

Kanóc befelé sírt. Némán, könnytelenül. Lehet, ha egyedül van, akkor megerednek szeme csatornái, de így nem akarta, hogy látszódjék rajta. Csak arca feszült meg, s a feszülés néha egy-egy apró rángásban oldódott egy kicsit.

Mirella nézte a fiút, s csalódása jobban fájt neki, mint a kudarc. Voltaképpen ő is nagyon akart bizonyítani, de neki ehhez a bizonyításhoz elég lett volna egy négykilós sügér is. Azt pedig biztos, hogy el tudná ejteni, ha útjába vetődne. Meg is tudná találni, ha nagyon keresné. A nagy halat igazából csak Kanóc miatt akarta ő is olyan erősen. Mert volt egy nála erősebb akarat, amelyik kitűzte a célt, annak elérésére sarkallta.

S most elment a nagy hal! Lehet, hogy valahol arrébb elpusztul sebében, s tetemét felveti a víz, kisodorja a partra, de előfordulhat, hogy más ragadozók zsákmánya lesz. Egy biztos: azt a halat ők már nem emelik a csónakjukba.

Ezt Kanóc is tudta. Az érzésből bizonyosság lett, s ez a bizonyosság égette annyira. Elszalasztotta. Pedig teljes erejéből döfött... pedig ketten tartották... és mégis...

Mégis. Mert gyengék voltak! Mert gyenge volt! "Igen, gyenge voltam..." - sejlett fel benne a gondolat, aztán elhessegette magától, de az újra meg újra visszatért, rátelepedett, belefészkelte magát az agyába, s örölni, kelepelni kezdte:

"Gyenge voltál! Gyenge voltál! Gyenge voltál!"

Igyekezett küzdeni a gondolat ellen, de az szívós volt és makacs, pillanatra sem hagyta nyugodni.

Pedig nyugodhatott volna. A *Kornat* ott állt a sziget északi oldalán, a Névtelen-sziget irányában, egy egész kicsiny parti öbölben, melyre egy fügefafa vetett némi árnyékot. A csónak mozdulatlanul állt, utasait az evezőpadhoz ragasztotta a moccanásra is képtelen bágyadtság. De minek is kívánna mozdulni a fáradt, ha nem serkenti többé a lélek?

A fiú újra és újra végiggondolt minden mozzanatot, de az a zakatolás a fejében, az csak nem akart szünni.

"Gyenge voltál! Gyenge voltál..." - hallotta újra meg újra, s képek tolakodtak eléje, de nem a képzeletéből, hanem megélt emlékei rejtett zugaiból.

Győröttek egyszer látogatóban Vince bácsiéknál, aki nagy horgász volt, s apuval együtt kivitte őt a Rábára. Akkor látott egy horgászt csónakjával, aki nagy halat akasztott. Egy óra hosszat fárasztotta a halat, amíg be tudta emelni csónakjába. Amikor a horgásztanyán megmérték, kiderült, hogy a harcsa tizenhat és fél kilós.

Tizenhat és fél kilós... S egy erős, megtermett ember óra hosszat kínlódott vele!

Ez a hal hány kilós lehetett? Hús? Harminc? Több? Vagy tizenhat sem volt? Biztos, hogy tizenhat és félnél több volt... De mennyi? És milyen hal volt? Kékcápa? Szürke cápa? Vagy mi?

Lehet, hogy nem a legnagyobbat kellett volna megszigonyozni, hanem a legkisebbet? Az alig métereset. Az talán meglett volna... Ahhoz hátha elég lett volna az erejük... De választhatta-e a kisebbet, amikor nagyobb is volt? Avagy: nem kellett volna mégiscsak erejéhez mértet választania?

Érdekes, hogy a hal elejtésével nem tud majd dicsekedni, most valahogy eszébe sem ötlött. Nem az oly nagyon remélt dicsőség elszalasztása marcangolta, hanem az, hogy nem tudott bizonyítani. Önmagának nem tudott bizonyítani!

Ámbár van még idő! Még megkísérelhetik. Egy kisebbet... jobban... óvatosabban... s akkor nem volt hiábavaló az egész! A készülődés... a töprengés... az alakoskodás, amelynek ily módon értelme sem volt!

Arra ocsúdott fel gondolataiból, hogy Mirella a kezére tette a kezét.

- Ne bánkódj - mondta szelíden -, lesz még másik.

- Gondolod? - emelte fel rá tekintetét.

- Biztos.

- De mikor? - sóhajtott. - Ezek elmentek, s lehet, hogy ma már nem jön helyettük másik! S nincs már több alkalom... holnap elutazunk.

"Elutazunk..." - koppant nehezen, súlyosan a szó.

Erre eddig - a nagy kalandra való készülődés közben - szinte még nem is gondoltak.

"Már egy nap sincs" - sajdukt bele Mirellába, s felrémlt előtte az ősz, amikor elmennek a nyaralók, csak a telep pár lakója marad, s az unalmas, egyhangú hétköznapiok. És nem lesz Kanóc... Mato is elmegy tengerésziskolára... elárvul a Sün-öböl, melynek sziklapadján életre lehelte a fiút s némán hallgatnak a kopárrá vált őszibarackosban az ősök kövei, ahol egymás mellett ültek.

...és Mirella arcán lassan végigcsordult az első könnycsepp.

Kanóc nézte, és érdekes módon ugyanarra gondolt, amire a lány. Milyen lesz nélküle?

Felrémlt benne az új, csupa üveg iskola, Boglyas és Dugó, a barátai, Pamacs, az oszifő, meg Ázalag tanár úr, akinek átadja majd a gyűjteményt - de mit ér mindez, ha nincs ott Mirella?

Legszívesebben ő is bőgött volna, de nem lehet. Meg kell vigasztalnia a kislányt.

- Ne sírj - mondta csendesen. - Ne sírj, Mirella! Hallod? Ne sírj... - És megfogta a lány kezét. Fogta és szorította, szorította, összekulcsolódott az ujjuk, mint az ősök köveinél, s nézték egymást égő szemmel, s oly erősen, hogy meglátták önmagukat a másik tekintetében.

Sokáig, nagyon sokáig ültek így szótlanul. Azután Kanóc szólalt meg. Hangja kissé rekedt volt, s talán reszketett is:

- Visszajövök... Meglátod, Mirella, visszajövök. Hiszen még el kell ejtenünk a nagy halat... együtt... és még annyi minden van... még annyi helyen nem jártunk... és te is eljössz majd egyszer hozzánk... és... és írhatunk is... igen, sokat írhatunk egymásnak... és... hallod... ne sírj... ne sírj, Mirella...

S a fiú szeme sarkában is megjelent az első könny.

Könnyesen nézték egymást, és nagyon fájt nekik minden, és mégis volt benne valami jó. Valami kimondhatatlan, nagyon-nagyon jó...

Aztán Kanóc átült Mirella mellé, s ügyetlenül, sután átkarolta Mirellát. A kislány ráhajtotta fejét Kanóc vállára, a haja simogatott, elapadó könnyeit felszárította a fiú testének melege. És Kanóc lassan lehajolt, és megcsókolta Mirella arcát. A kislány behunyta szemét, és nem tiltakozott. Kanóc újra megcsókolta, s arcuk úgy maradt összesimulva, nagyon sokáig...

Arra ocsúdtak fel, hogy hirtelen szélroham borzolja a vizet, illegeti a csónakot.

A tenger fodrozódni kezdett. A kék égen gomolygó fehér felhők tűntek fel.

- Vihar készülődik - szólalt meg a lány.

- Hamar kitör? - kérdezte a fiú, s eszébe jutottak a balatoni viharok, amelyek hirtelen söpörnek végig a tavon a Bakony irányából.

- Mikor hogy. Még csak a felhők gyülekeznek. Lehet, hogy azután arrébb hajtja őket a szél. Nyáron ritkán esik. Nagyon ritkán.

- Megpróbáljuk még egyszer! Hátha... - ragadta meg Kanóc az evezőket.

S elhatározta, hogy ha ismét találkoznak a nagy halrajjal, csak a legkisebbet! A legkisebbet talán sikerül. Ahhoz talán lesz ereje! Kell hogy legyen! Nem győzheti le őt egy hal! Egy közönséges hal!

Dacos indulat tüzelte új küzdelemre. Nem. Nem adja fel. Nem szabad feladni!

S néhány evezőcsapással eltávolodott a parttól, hogy ismét visszatérjenek a nagy öbölbe, amelyet magában elnevezett a Küzdelem öblének.

Amint a csónak kiért a part takarásából, táncoltatni kezdték a délről, Levranka irányából feltámadó hullámok. A Szent Ilja-hegy csúcsa fölött is felhők gomolyogtak, s a fehér gomolyok között feltűnt az első szürke. Azután még egy és még egy...

- Ez kitör. Rövidesen - mondta riadtan a lány, - Kikötőbe kell érnünk minél hamarabb!

Kanóc nem tiltakozott. Belátta, hogy nem kockáztathatnak az újabb és igen bizonytalan halászattal, inkább a menekülésre kell az erőt összpontosítaniuk.

Vajon mennyi idő alatt teszi meg motorral a *Kornat* szél és hullámok ellenében a kikötőig az egy kilométeres távolságot? S hogyan kell kormányozni a hullámok ellenében? Sikerül-e ismét begyújtaniuk a motort?

Alaposan megkínlódott vele, amíg sikerült. Értékes öt percet veszítettek vele. A Szent Ilja-hegy fölött már sötétszürkébe, majd feketébe váltottak a felhők, amelyek körös-körül az egész láthatáron eltakarták a napot.

- Nem kéne itt kivárni, amíg elvonul? - kérdezte aggódva a lánytól.

- Itt? Nem - rázta fejét Mirella. - A szigetnek a Cáva-sziget mellett van egy másik neve is: Villám-sziget, már meséltem. Alig van vihar, hogy ide ne csapna egy villám...

S ekkor Levranka felől, mintha csak a testes Szent Ilja-hegy mordult volna éjig zengőt, megdördült az ég, s villám cikázott. Azután még egy és még egy. S zengett, dörgött szüntelenül.

A gyerekek tanácstalanul néztek egymásra. Ha indulnak, belejutnak a viharba; ha maradnak, utolérheti őket a villám.

S ekkor a Névtelen-sziget irányából is felröppent egy piros rakéta.

- A Félkezű! Észrevett bennünket! - mondta reménykedve a lány.

Újabb rakéta röppent az égre.

- Jelez! Nekünk jelez! Hív bennünket!

S ekkor megpillantották a távolban a piciny bábusnak látszó Félkezűt, aki - úgy tűnt - integet nekik. Lehet, hogy kiáltott is, de az égzengésben, szél ellenében hogyan is érhetne idáig a hang?

A Névtelen-sziget alig egyharmad résznyi távolságra volt, mint a levrankai kikötő, s a hullámok is arrafelé húztak.

- Próbáljuk meg... - mondta Mirella, s a *Kornat*, elhagyva a szélvédett partot, nekilódult a rohanó hullámoknak.

Szerencsájük, hogy nem holmi hullámlovagló, modern motorcsónakcsodán voltak, amelyet ilyenkor oldalba kapnának a fel s alá zúduló víztömegek, hanem nehéz halászcsónakon. Olyan vízi alkalmatosságon, amelyet évszázadok tapasztalata alakított ki, erős bordázattal, pontosan olyan hosszúra, mint amekkora a két hullámtaréj közötti távolság.

Száz métert szerencsésen megtettek... aztán pillanatok alatt újabb százat... de hogyan fognak kikötni?

Jó szerencse, hogy a Névtelen-sziget kicsiny kikötőöble nem szélirányba esett. Csak arra kellett ügyelniük, a hullámok neki ne verjék a *Kornatot* a partnak.

Ketten is tartották a kormányt, ahogyan elcsúsztak a sziget oldala mellett. Aztán egy fordulás, oldalba

kapta őket egy hullám, s becsapott a víz a csónakba. De mielőtt az újabb hullámhegy elérhette volna őket, csendesebb vizet értek. Még egy pillanat, s a *Kornat* leállított motorral besiklott a piciny kikötőbe, ahol hangos koppanással ütközött neki a Félkezű csónakjának. Szerencsére annak is erős bordázata volt.

- Az utolsó pillanatban! - szavakkal várta őket a Félkezű a parton, s láthatóan nagyon megkönnyebbült a gyerekek szerencsés megérkezésén. Segített megkötözni a csónakot, s türelmetlenül noszogatta őket: - Vegyétek ki a csomagotokat, mindjárt itt az eső!

Mirella fogta az elemózsias szatyrot, Kanóc pedig önkéntelenül is, de szákba rakva hozta a halászsákmányt: a két sügért és a murénát.

Mire a Félkezű házához értek, utolérte őket a sűrű, szürke függönyként alázúduló eső...

A Félkezű arcán látszott, hogy elégedett. Ennél szerencsésebben nem történhetett volna.

Leültette a gyerekeket, körtét rakott eléjük, majd rászólt a kutyájára, amely a sarokból morgott a vendégekre.

A gyerekek körülnéztek.

A Félkezű háza két helyiségből állt. Egyik volt a haláskamra, a másik a lakószoba. Ágy, asztal, négy szék, polc edényekkel, petróleumfűző s a falon egy igen régi kard, egy tőr, egy százesztendősnél is öregebb kovás puska - meg egy *géppisztoly*. Egy igazi, alighanem használható géppisztoly.

Kanóc csodálkozva nézte.

Az öreg meg a fiút nézte, aki még mindig a kezében tartotta a szákot a két hallal meg a murénával.

Alighanem mindkettejüknek lett volna egymástól kérdeznivalójuk.

A gyerekek hallgatagon majszolták a körtét. A háztetőn kopogott az eső.

A Félkezű elégedetten mondta Mirellának:

- Megtelik a ciszterna. Úgyis alig volt már benne...

Aztán ismét a fiút nézte meg a halakat.

- Halászni voltunk - mondta Kanóc. - Mondd meg neki, Mirella, hogy halászni voltunk.

- Én érteni... - szólalt meg az öreg, s kezébe véve a szákot, a szigony ütötte sebeket nézte a halakon.

- Szigonnyal - mondta a fiú, de ezt a szót már nem értette az öreg, Mirellának kellett lefordítania.

- Branko? Marijja? Mato? - kérdezte ekkor a Félkezű.

Mirella ekkor Koloszkát emlegette s a búcsút. Hosszasan emlegette.

Néha az öreg kérdezett valamit, a végén pedig megnyugtatólag bólintott.

Kanóc mit sem értett, csupán sejtette, hogy Mirella a szigetre kerülésüket magyarázta, s azt, hogy miért nem mentek a búcsúba. A kislány megkönnyebbülten mondta Kanócnak:

- Megígérte, hogy nem árul el odahaza.

- Ha ugyan előbb érünk haza, mint ők - jegyezte meg a fiú.

A Félkezű házában csend volt és nyugalom. Nem volt benne semmi cifraság, látszott, hogy a gazda nem kedveli a fölösleges kacatokat, amiket fél kézzel bajos is lett volna rendben tartania.

Kanóc szeme a géppisztolyra tévedt. S az is az eszébe ötlött, honnan van az öregnek rakétapisztolya. Bár arra még csak találhat magyarázatot egy magányos szigeten, melynek lakója így gyorsan segítséget kérhet a külvilágtól - de minek neki a géppisztoly?

Az öreg viszont a murénát nézegette. Aztán kérdezett valamit Mirellától, aki válaszolt, s közben Kanócra nézett.

A Félkezű elégedetten pillantott a fiúra, s magyarul mondta:

- Jól. Nagyon jól.

S a fiú ettől a dicsérettől - legalábbis úgy érezte - elpirult. S bizonyos volt benne, hogy a Félkezű ritkán szokott dicsérni. Valami megmagyarázhatatlan vonzódást kezdett érezni az öreg iránt, akivel pedig még csak harmadszor találkozott. Mégis mintha már régebben ismerné. Nem tud róla semmit, mégis mintha ismerné.

Lehet, hogy a Félkezű is így volt vele, mert olyan tekintettel nézegette Kanócot, mintha csak az unokája lenne.

Aztán fölállt, üres befőttesüveget szedett le a polcra - egy üveg spirituszt.

A gyerekek kíváncsian nézték, mit akar.

A Félkezű mondott valamit Mirellának, de Kanóc hiába kérdezte, mit mondott az öreg, a lány csak annyit felelt, hogy titok.

Az öreg deszkát, kést vett elő, levágta a muréna félelmetes fejét, beletette az üvegbe, spirituszt öntött rá, s rácsavarta az üveg patentfedelét. S úgy tette a fiú elé.

- Hazavigy. Emlékezz. - S megveregette a vállát.

Ekkor Kanócban mintha valami virág kezdte volna bontogatni szirmait.

Lám csak - gondolta -, a Félkezű tartja valamire. Bizony!

S ez az áradozás nélküli, ám mégis csendesen, lélektől lélekig áradó megbecsülés valahogy sokkal több volt, mint a harsány csodálat, a bámulat, a tette akasztott cifra szóvirágok.

Ez valahonnan a szívből jött, a szívig ért. S anélkül hogy kérdezte volna, anélkül hogy mondták volna, tudta, hogy az öreg nem nevette volna őt ki a nagy hal miatt, hanem odaállt volna magyarázni, tanítani, segíteni.

Igaz, a keze, a hal- és dohányszagú ruhája kissé pezsétes, arca barázdált, és mégis milyen jó lenne őt megölelni!

És Kanóc megszólalt:

- Mirella, mondd el neki a nagy halat... Mondd el neki úgy, ahogy volt, és azt is, hogy nem sikerült! Azért csak mondd el neki...

S a lány ajkáról, miként egykoron a hősmondák születhettek, lágy, dallamos horvát nyelven felhangzott a történet Kanócról, Mirelláról és a nagy halról, amelyet erejük bizonyításaként el akartak ejteni. Elindultak, mint egykoron a mondák ember hősei, hogy megtegyék, amit sorsuk tenni rendeltetett.

Az öreg figyelmesen hallgatta. Csupán a végén szólt közbe.

- Mit mondott? - kérdezte suttogva Kanóc.

A lány hallgatott. Hallgatott arról, hogy az öreg azt mondta, hogy olykor nagy farkassügérek jelennek meg a túlsó sziget öbleiben, némelyik eléri a tizenöt-húsz kilót. De azt sem könnyebb elejteni, mint egy hasonló nagy cápát. Neki is csak ritkán sikerül.

- Mit mondott? - kérdezte türelmetlenül Kanóc.

- Azt, hogy cápa volt... és neki sem lett volna könnyű... nem kell szégyenkezned.

A "cápa" szót alighanem érthette az öreg, mert egy pillanatra közbe akart szólani, de aztán a fiú arcára nézett - s hallgatott. Majd régen hallott szavak után kutatott emlékezetében, s amikor előkerültek, kimondta őket:

- Maskor. Újra.

S Kanóc megkönnyebbülten fellélegzett...

Lassacskán szünni kezdett az eső. Hirtelen támadt zápor hirtelen megy tova. Már csak ritkásan esett az utoljára. A szél is csillapodott.

Ők hárman meg ültek, nézték egymást, elgondolkoztak.

S Kanóc tekintete és gondolatai meg-megálltak a géppisztolyon s az öreg fél kezén. Hátha nem sértő, ha megkérdezi.

Az öreg kezére mutatva, óvatosan, nem tolakodva, de megkérdezte:

- Cápa? Cápa volt?

Mióta csak a Félkezűt meglátta, mindig volt egy olyan érzése, hogy cápaharapástól veszítette el a fél kezét.

Mirella tolmácsolt.

- Nem - mondta az öreg, s hallgatott. Egy darabig valahová a messzeségbe révedt, majd beszélni kezdett:

- Nem vízi cápa volt. Veszélyesebb. Szárazföldi cápa. Német cápa. Gyilkolt. Ő ránk vadászott, mi meg belemartunk, ahol csak lehetett. Háború volt. Nekem egy vasúti hidat kellett felrobbantanom, hogy a fasiszták ne kapjanak utánpótlást. Az volt az én nagy halam. Mert mindenkinek megvan a maga nagy hala, legyen az szárazon vagy vízen, de le kell győzni... S az egyik kézigránát rosszul volt kibiztosítva... De a hal az meglett... és ez a legfontosabb.

S mintegy bizonyosságul felmutatta csonka keze fejét, tekintete pedig megállt a harcban szerzett egykori német géppisztolyon.

Ismét csend lett. A Félkezű emlékeibe révedt, régi társaira gondolt, akik között egy magyar is volt, s a gyerekek meg azon gondolkoztak, amit az öreg a nagy halról mondott.

Elállt a vihar. A felhők szélszárnyon tovaszánguldottak, magukkal vitték a maradék esőt, s ismét kisütött a nap,

- Hazamegyünk - állt fel Kanóc, s remélte, hogy hamarabb érkeznek meg, mint a többiek. Ez után a nap után nem akart magyarázkodni. Minek is magyarázni a magyarázhatatlant, azt érezni kell, gondolkozni

rajta, s elraktározni az ember sejtjeibe.

A két halat otthagyták a Félkezűnek. Meg a muréna testét is. Csak a spirituszba rakott fejet vitte Kanóc magával. Azt észrevétlenül is el tudja helyezni csomagjában. Lehet, hogy egyszer majd megmutatja apunak. Akkor, amikor már beszélni is tud róla. Amikor el tudja majd magyarázni, hogy mit jelentett ez neki...

S a *Kornat* az alig hullámzó vízen tíz perc alatt a még mindig kihalt halásztelep kikötőjébe ért.

Gyorsan leszerelték a motort, a halászszerszámokat pedig a helyükre rakták. Kanóc gondosan elrejtette csomagjában az értékes üveget.

A nagy napnak semmi, de semmi tárgyi nyoma nem maradt.

Ami belül történt, az viszont mások számára nem látható, de elkíséri az embert. Ráakódik, miként a tenger koralljai egymásra rakódva építik, magasztják egyre önmagukat az idők és az élet végezetéig.

TIZENHATODIK FEJEZET

Búcsúvacsora - Kanóc fogadalma

Alkonyodott, s ők még mindig csak ketten voltak az egész halásztelepen. A koloszkai búcsút, úgy látszik, nem mosta el a zápor: az emberek fedél alá húzódtak előle, aztán folytatták frissült erővel. Így kellett hogy legyen, mert még nem jött meg arról senki.

Ők pedig nem bánták. Mintha csak kárpótolni akarta volna őket a délután a délelőtt küzdelmeiért.

Ültek a teraszon, nézték a tengert, a házakat, a hegyet, de legtöbbet talán egymást. Beszélgettek és hallgattak. Hallgattak és beszélgettek. Nem esett szó közöttük a búcsúzásról, a távozásról - mindketten érezték: még találkozhatnak.

Mirella fényképet vett elő a családi albumból, egészen új kép volt, még a haja is lokniba volt sütvé a fényképezés tiszteletére. A fiú szerint lokni nélkül szebb, de a lokni nélküli képen éppen hunyorgott, amikor a fényképész exponált, s ettől olyan lett, mintha bandzsítana. A kép hátára ráírta:

KANÓCNAK SZERETETTEL:

Mirella

Kanócnál nem volt album, ő tehát kénytelen volt feláldozni a villamosbérletét. Igaz, kissé idétlen képe volt benne, ráadásul tavalyi, de Mirella azt mondta, ez is több, mint a semmi, s ha Kanóc küld majd jobbat, akkor ezt visszaküldi. Különben is ő nem olyannak látja Kanócot, amilyennek a kép mutatja, hanem olyannak, amilyen életben. Ettől függetlenül a fiú nem írt a fénykép hátára ajánlást, csak ceruzával volt hajlandó ráfirkálni:

KÜLDÖK JOBBAT!

Kanóc

A K-betűt erőteljes, határozott vonással írta, s a felső szára az égbe tört.

- Akár egy miniszteri aláírás! - állapították meg róla, s ezen valahogy nevetni kellett.

Aztán Kanóc az otthoni kalandjairól mesélt, szépen kiszínezte őket, de csak az igazat mondta, mert azt is

lehet érdekesen, ha valaki ért hozzá.

Mirella hálás közönség volt. Jókat nevetett minden semmiségen, de a fiút nem lehetett megtéveszteni: ez a kacagás nem csilingelt úgy, ahogy szokott. Mintha egy kissé fátyolos lett volna. Bár az is lehet, hogy csak a fiú érezte úgy, mert ő sem a szíve legeslegmélyéről volt vidám.

Nem beszéltek a búcsúzásról, nem akarták, hogy a másik szomorkodjék, vidámak akartak lenni, s ez valamennyire sikerült is. Valamennyire, de nem egészen.

Örültek, hogy kettesben lehetnek, de talán jobb lett volna, ha mások is vannak körülöttük, ha történik valami, valami érdekes, amire oda kell figyelni, ami elvonja a figyelmet az óramutató könnyörtelen forgásáról.

"Már csak tizenkét óra" - gondolta Kanóc nevetés közben, s amikor Mirella éppen Boglyas kopaszra nyíratását meséltette magának, belécsajdult, hogy: "Már csak tíz óra!"

Amikor lebukott a nap, Mirella a bokájára tekert egy törülközőt, hadd lássák majd rajta az érkezők, de valahogy ez sem tűnt mulatságosnak. Kanócnak is csupán azt juttatta vele az eszébe, hogy tüntesse el a kiadagolt gyógyszert. Ha már elkezdték, csinálják végig.

Már-már sötétbe hajlott a szürkület, amikor a Szent IIja-hegy nyergén megjelentek az első fáklyák.

- Jönnék! - mondta Mirella, s nézték, amint egyre sokasodnak az imbolygó fények. Kanyarodva haladtak, miként az ösvény.

- Félóra, és ideérnek - mondta sóhajtva Kanóc, és megfogta a lány kezét. Mirella nem húzta vissza. És ő is sóhajtott.

Kis idő múltán sípok, trombiták, kereplők, kolompok hangját hozta a hegy felől a szél. Fergeteges vidámság közeledett. Felnőttek, gyerekek fáklyafény mellett hozták tarsolyaikban a nap feledhetetlen emlékeit s a vásárfiát. Jött, csak jött a fényes pontokban tekeredő kígyó, az eleje elérte a halásztelep házait, ott kettévált; egyik fele a kemping felé kúszott, a másik pedig ágakra szakadozott úgy, ahogy az emberek hazaértek. Lárma, zaj, kacagás, nótázás.

A gyerekek csak akkor eresztették el egymás kezét, amikor megpillantották övéiket.

Branko bácsi szokatlanul jókedvű volt, sokat beszélt, Mária néni kedvesen nevetgélt rajta, Mato pedig trombitát fújt. Erőlködött, hogy valamiféle dallamot csikarjon ki az ócska szerkentyűből, de nem sikerült. Ági nem jött velük. Ő Erikkal jön a *Vikingen*. Lehet, hogy már itt is vannak valahol a vízen, onnan nézik a fáklyásmenetet...

Negyedóra múltán ők is megérkeztek. Ági jókedvű volt. Igaz, pruszlikot nem szerzett, csak valami fafaragást, és rengeteget fényképezett. Kanócnak egy valódi guzlicát hozott, Mirellának divatos nyakláncot. S hosszasan sajnálkozott:

- Szegény gyerekek, képzelem, hogy unatkoztatok. Nekünk nagyon gyorsan elszaladt a nap, de nektek biztos nagyon hosszú lehetett...

Kanóc nem hazudtolta meg őt. Titokban összenéztek Mirellával, és hallgattak.

Aztán Erik és Mato segítségével elkezdték levinni a csomagokat a *Vikingre*, mert ötkor indulás. Ne akkor kelljen hurcolkodni.

Amikor Kanóc hamburgi hajósöröndjét oldalra fordítva akarta elhelyezni, a fiú felmordult:

- Állítva! És vigyázz! Törékeny!

- Mi van benne?

- Madártojás - mondta komoran.

Nővére erre elnevette magát, aztán kissé csúfolódva kérdezte:

- Értékesebb zsákmányt nem szereztél?

Kanóc eleresztette a kérdést a füle mellett. Különben is ahhoz, hogy az ember kitárulkozzék, hogy abból is mutasson valamit, amit belül igazán érez, amit fontosnak talál, ahhoz megfelelő hangulat kell. És bizalom. S eszébe ötlött a Félkezű, aki nem nevetett rajta, aki komolyan vette őt.

Berakodták a porszívós dobozt is, a fiú különféle rákjaival, sünjeivel és kagylóival. Szó, ami szó, még nem mindegyik volt csontszáraz, s Ági el is fintorította tőlük az orrát, de nem kezdett el arénázni, hogy a tengerbe szórja az egész bűdös vacakot.

Végül is minden elrendeződött.

Mária néni terített. Hideget tálalt. Erik is velük vacsorázott.

Ültek a nagy ebédlőasztal körül, Branko bácsi vörös bort töltögetett, kivétel nélkül mindenkinek, s szólásra emelkedett. Látszott, hogy tósztot akar mondani. Hosszasan és ékesen beszélt, az itóka megoldotta a nyelvét, de szerencsére nem értették. S Mária néniben volt annyi tapintat, hogy nem tolmácsolt semmit. Aki érti, érti; aki nem, nem érti. Mindenesetre lelkesen megtapsolták. Aztán koccintottak és ittak. Dalmát vörös bor volt, sötétvörös, s nem is volt savanyú.

Kanóc viszont érezte tőle, hogy felszabadul, s ellenállhatatlan vágyat érzett, hogy megköszönje a szíves vendéglátást. Megkocogtatta poharát - ahogy Branko bácsitól látta -, aztán fölállt, s igazán őszintén, szívből jövően megköszönte a szíves vendéglátást, a felejthetetlen nyarat.

Majd sorban odalépett a család tagjaihoz, s - mint ahogy a tévében egyes külföldi delegációk fogadásánál látni - mindenkit megölelt, megcsókolt. Branko bácsinál kezdte, akinek erős, fekete sörtei reggel óta már kisarjadtak, s szűrt, mint a drótkefe. Mária néninél folytatta, aki anyásan megölelte őt, s még egy könnycsepp is megjelent a szemében, Matóval jó erősen hátba veregették egymást ölekezés közben, s azután következett Mirella. Mirella, aki ekkorra már atyai jóváhagyással levetette bokájáról a törülközőt, s már nem is látszott rajta, hogy biceg.

Nos, Mirella következett. S voltaképpen Kanóc azért is akarta ezt a búcsúzkodást, hogy Mirellától is... még egyszer... S most ott áll a kislány előtte zavartan, s nem tudja, mit kezdjen a kezével, s érzi a hátán, az oldalán és minden porcikáján, hogy nézik, pedig ez igazán nem tartozna rájuk, aztán Branko bácsi biztatni kezdi. Mária néni is, ő meg csak restelkedik, hogy ilyen mamlasz, aztán hirtelen elszántsággal odalép, jobbról-balról cuppanós puszit nyom az arcára, miközben megöleli. Sután, de erősen, úgy, hogy érzi, amint a kislány megremeg. Aztán Mirellát biztatják, és ő is ad két cuppanósat az arcára.

Branko bácsinak alapos oka volt, hogy ismét töltsön, ezúttal a mielőbbi viszontlátásra emelte poharát, s Kanóc - Ági minden tiltakozása ellenére - egyből fenéig itta ki a poharat. Mirella is. Aztán nótázni kezdtek. Először meglehetősen rendben ment a dolog, a házigazdáék kezdtek édesbús dalmát dalokkal, melyekben a more, a tenger szó szerepelt a legtöbbit, Kanóc és Ági folytatták magyarul, Mária néni néha belesegített, aztán Erik szólózott. Ezt kissé nehéz volt elviselni, mert egy fahang - szólóban - nem a legnagyobb műélvezet. Igaz ugyan, hogy Ito kutya is bekapcsolódott, együtt vonyított vele, pedig ő nem is kapott bort.

Később már több nyelven énekeltek egyszerre, s mindenki szólózni akart, de kicsire nem adunk, egyszer egy évben van búcsú Koloszkában, s ez a másik búcsú, a holnap reggeli búcsúzás is olyan, amit nagyon meg kell ünnepelni.

Szerencsére kiürült az üveg, mielőtt kirúghatták volna a ház oldalát, s Mária néni takarodót fűjt. Eriknek a teraszra ágyazott, a kempingágyra. Ito kissé tiltakozott, hogy hálótársat kap, de amikor látta, hogy a lábtörlője nem forog veszélyben, megnyugodott.

Hajnali ötkor keltek. Talpon volt az egész ház. Kissé álmosak, fáradtak voltak, de a ragyogó napsütés meg a hideg víz hamar rendbe hozta az egész társaságot.

A mólóra mégis úgy vonultak ki, mint valami halottas menet.

A *Viking* ott állt fehéren, ragyogva; Erik fehér sortban, fehér trikóban, kék sapkában jelentette, hogy útra kész.

Most Branko bácsi kezdte az ölelgetést, s baráti ölelés címén mindenkinek úgy megdöngötte a hátát, hogy gyengébb ember összecsuclott volna tőle.

Kanóc nem mert Mirella szemébe nézni. Félt, hogy elbőgi magát, s azt nem akarta. Mindent, de azt nem.

Aztán beszálltak a *Viking*be, s miközben Erik eloldotta a rögzítőkötelet, Kanóc és Mirella egymást nézték.

Nem sírtak. Beszélgettek. Szó és hang nélkül, ahogy csak a tekintettel lehet.

"Nem felejtessz?" - kérdezte a lány szeme.

"Soha. És te?"

"Én sem. Visszajössz?"

"Vissza, amint lehet. Vársz?"

"Nagyon várlak..."

A motor megindult. A *Viking* lassan távolodni kezdett a parttól. Előkerültek a zsebkendők.

Integetés, kendőlobogtatás. S távolodni kezdett a móló a rajta levőkkel, távolodni kezdett a part, minden egyre kisebb és távolibb lett, mint az érzelgősebb filmekben, mielőtt megjelenik a bűvös felirat, hogy: FINE.

Pedig tényleg minden távolodott. Gyorsan ment a *Viking*, sebes járatú motoros volt, orrával magasan kiemelkedve szelte maga előtt a vizet.

Az alakokat már nem lehetett megkülönböztetni egymástól.

Ott haladtak el a Cápasziget mellett.

- Milyen aranyos kis sziget! - mondta Ági, de választ szerencsére nem várt.

Kanóc a szigetet nézte. A szigetet, amely csak egy a kék Adria sok ezer kis szigete közül. Egyike a legkisebbeknek. Ember nem lakja, csak a halászok keresik fel olykor, hogy megküzdjenek parti vizeinek halaival.

Semmilyen térkép nem jelzi a szigeten található három kis öböl nevét. Pedig ott vannak.

Mirella öble, Kanóc öble és a Küzdelem öble...

S valahol talán most is ott úszik a nagy hal. A nagy hal, amely legyőzőjére vár...

Kanóc a vizet nézi. Rejtelmes. Titokzatos. És muzsikál. Benne tükröződik az ég... Kék az ég. Tiszta kék, miként a tenger.

"Nézem... Mirella, te is nézed most? Mire gondolsz? Tudod, mit ígértem? Tudod, mit fogadtunk? Igen, eljövök majd hozzád, és akkor... akkor majd megfogjuk a nagy halat. Együtt... Hiszen tudod... ott úszik, és várja, hogy megküzdjünk vele!

Egyszer már megvolt... de azt csak mi tudjuk. És azt hiszem, Mirella: ez a legfontosabb..."